דבר

יום ראשון, י"ז בטבת תשמ"ט, 25 בדצמבר 1988 • גליון 19604

היום 12 עמודים • המחיר 1.40 ש"ח (כולל מע"מ), באילת 1.22 ש"ח

היום בדבר
- המצב קשה. האויב מבקש לדבר/טדי פרויס
- מדברים בכמה קולות/דן אבידן
- דו"חות חניה ולימוד פיזיקה כאמצעי דיכוי/יעל פישביין
- אבו ורדה אמר/דני צדקוני
- המבחן האמיתי/מרדכי נסיהו
- ספורט (3–4), מדע ורפואה (11), בידור (12)

מזג האויר

תחזית ליום א' – גשמים פזורים בכל חלקי הארץ.
הטמפרטורות – ירושלים 7 עד 10, רמת הגולן 7 עד 9, צפת 6 עד 9, חיפה 12 עד 15, עפולה 10 עד 14, שומרון 8 עד 11, תל אביב 11 עד 15, נתב"ג 9 עד 14, יריחו 11 עד 15, עזה 12 עד 15, באר שבע 9 עד 14, אילת 12 עד 16.
אפיק של לחץ נמוך בשכבות הנמוכות מלווה באפיק חם. גורמים למזג אויר גשום מעל האיזור.

יש על מה לדבר – הגיב שמיר על נכונות מובארק לבוא למו"מ על הנושא הפלשתיני

מאת יקיר צור, מסופר המדיני של "דבר"

ראש הממשלה יצחק שמיר אמר אתמול בתגובה על הצהרתו של נשיא מצרים ד"ר [illegible] מובארק על נכונותו לבוא לירושלים ולהביע על שלום, כי הוא "ישמח מאוד לארח את נשיא מצרים בירושלים ולדבר אתו על שלום. "יש לנו הרבה בקיוה מהצהרות "יש הרבה מאד על מה לדבר", אמר שמיר.

בלשכת ראש הממשלה הדגישו אתמול, שהנוסח המלא של דברי חוסני מובארק עדיין לא הגיע לידיהם ומה שידוע בשלב זה הם רק הדברים שפורסמו ע"י סוכנויות הידיעות בקהיר.

קאהיר (ע"צ). – נשיא מצרים חוסני מובארק הכריז כי הוא מוכן לבקר בישראל, אם ביקור כזה יאפשר "לפתור את הבעיה הפלשתינית". הוא הדגיש כי לא יבקר בישראל אלא אם כן יהיה בטוח שהביקור יועיל "או יביא לתוצאות. "אולם אינני חובב נסיעות, ואם נסיעה נראית לי מיותרת אני מוותר עליה", אמר מובראק.

מובארק אמר את הדברים בראיון שיתפרסם היום בעתון הכוויתי 'אל־אנבא' ותוכנו פורסם אמש על־ידי סוכנות הידיעות המצרית. מובארק אמר גם בראיון כי הוא מוכן לחדש את הדו־שיח עם סוריה אולם ללא תנאים מוקדמים ודמו כי כבר נערך תיחוד בין שתי המדינות. לגבי הסכמה אפשרית של דמשק לשובה של מצרים לליגה הערבית תמורת לחצים מצריים על עיראק כדי שתחדל מהתערבותה בלבנון, אמר הנשיא מובארק כי זו היא בעיה שנשיא סוריה יצטרך ליישב בעצמו עם עיראק. לאחר שהביע את דעתו כי לסכסוך הסורי־עיראקי "שורשים עמוקים" אמר כי הטוב ביותר יהיה אם "סוריה תסתלק מלבנון". לדבריו, פתרון הבעיה הפלשתינית יפתור גם את בעיית לבנון.

מובארק אמר "אם תכונס ועידה בינלאומית, תאלץ ישראל לפנות את כוחותיה מלבנון ולסוריה לא יהיה עוד תירוץ להישאר בה". מובארק גם תומך בכינוס ועידת פסגה ערבית "אפילו בלי השתתפות מצרים", אם יש חשש שלוב וסוריה יתנגדו להשתתפותה.

שמיר מוכן לשמוע את אש"ף – אך לא להשיב

ניו־יורק (מיוחד ל"דבר").– ראש הממשלה יצחק שמיר מוכן לשמוע מה שיש לאש"ף לאמר לארה"ב, אך אינו מוכן לשלוח להם כל מסר בחזרה, מגלה השבועון 'ניוזוויק' בגליונו העומד להתפרסם מחר. בראיון למתכי השבועון אמר שמיר שעל ארה"ב להחליט אם לדווח לישראל על מהלך השיחות עם אש"ף, "כאשר לנו, אנו לא נשתתף בתהליך זה" אמר שמיר והוסיף "אם האמריקאים יבואו לספר לנו – נקשיב". לשאלת המראיינים אם ישלח שמיר לאש"ף מסר בחזרה ענה שמיר "לא אשלח להם דבר". רוה"מ אמר עוד שלעולם ושבשום מצב אין הוא רואה אפשרות להקמת מדינה פלשתינית בשטחים המוחזקים או בחלקם.

שמיר אינו רואה את ההחלטה של הממשל לקיים שיחות עם ערפאת ככשלון אישי, אלא כשגיאה של מעצבי המדיניות האמריקאים. "אין זו השגיאה הראשונה שנעשתה על ידי ארה"ב", אמר שמיר, "הרבה ספרים נכתבו על שגיאותיה של ארה"ב באיזון ובלבנון" והוסיף "אין זה מתפקידינו לבקר את ארה"ב, אך במקרה זה זה נוגע לנו". רוה"מ הביע תקוה שעמדת ארה"ב כלפי אש"ף היא רק זמנית ואמר בעתיד הקרוב ביותר תלמד ארה"ב על סיבות רבות כדי לשנות מעמדתה".

על הביקורת הנמתחת על ישראל האומרת שישראל נוקטת במדיניות של לא לעשות דבר אמר שמיר שהממשלה החדשה "לא תסרב לחשוב על יוזמות שונות", אך חייב להיות ברור שישראל לא תכנע לאלימות, "הם לא יזכו בוויתורים על ידי הפגנות אלימות", אמר שמיר והוסיף "הם יכולים לזכות בהרבה על ידי מו"מ שקט".

כתגובה לדברי המראיינים שרבים בעולם מדברים עתה באופן ממשי על מדינה פלשתינית, ענה שמיר "אנו צודקים והם טועים" והוסיף שלדעתו "האופנה הפלשתינית באירופה היא תופעה זמנית".

הגשם לא מנע

„לדבר שלום עם אש"ף עכשיו" – היה המסר שחזר ונשנה בדבריהם של כל הנואמים בעצרת רבת משתתפים של 'שלום עכשיו', שנערכה אמש בכיכר מלכי ישראל בתל־אביב, תחת גשם שוטף. אחדים מהדוברים תקפו את המערך על הליכתו לממשלה עם הליכוד, ויעל דיין השיבה באומרה, כי המערך לא קיבל את דגליו והוא ממשיך להיות הגורם המרכזי במחנה השלום. (צילום: שאול רחמים)

מגן ובן־אלישר נאבקים על השר ה־12 בליכוד ביילין ונתניהו כנראה סגני שרי האוצר והחוץ

פרס נועד עם אנשי כלכלה לקראת גיבוש התוכנית החדשה • ייפגש היום עם מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר

מאת עליזה ולך, יקיר צור ו[illegible], מסופרי "דבר"

ח"כ דוד מגן מתכוון להתמודד נגד ח"כ אליהו בן־אלישר על המינוי לשר ה־12 של הליכוד, אם תישאר בעינה ההחלטה לצרף שני שרים נוספים – אחד מהליכוד ואחד מהמערך – לממשלה.

ביום ה' שעבר הבטיח ראש הממשלה יצחק שמיר לסגנו דוד לוי לצרף לממשלה את ח"כ אליהו בן־אלישר. בה בעת נקבע, שהמערך יצרף אף הוא שר נוסף. ראש הממשלה הבטיח לח"כ דוד מגן כי ימונה לסגן־שר הבטחון.

בינתיים, הובהר, שהסעיף על מינוי סגני־שרים שהממשלה החדשה למפלגתו של השר במשרדים שבהם מכהן – שמעון, המן ואבנר – לא יתבצע, שכן פרס וארנס מעוניינים במקורביהם – הח"כים ביילין ונתניהו – כסגני־שרים במשרדיהם.

יתר על כן, הובהר לח"כ מגן, שרבין לא יסכים להפקידו על התעשיות הבטחוניות, כפי שביקש, ולכן הוא הודיע לשמיר, ביום ו' שעבר, כי "הוא אינו רוצה להיות העילה למשבר הראשון בין המערך לליכוד, ומסתלק מהיענותו לכהן כסגן־שר הבטחון". אלא שח"כ מגן

(המשך בעמוד 2)

מאת דוד שרביט, סופר "דבר"

שר האוצר, הח"כ שמעון פרס פתח בסוף השבוע בסדרת שיחות עם אנשי כלכלה בכירים במשק לקראת גיבוש תכנית כלכלית חדשה. השר פרס נועד במשך שעות ארוכות ביום שישי ואתמול עם כמה מהכלכלנים ואישי המשק הבכירים ביותר במשק. בטקס חילופי השרים במשרד האוצר אמר ביום שישי שמעון פרס, כשהוא רומז לבאות, כי המרוויח לן כבר בעבר לנקוט צעדים לא פופולאריים (ראה ידיעה בעמ' 3).

היום אמור שר האוצר להפגש עם מזכיר ההסתדרות ישראל קיסר במסגרת שיחות הגישוש המיועדות להשיג הסכמה גם של ההסתדרות למהלכים בכלכלה כוללת במשק.

– בשיחות שקיים שר האוצר בלשכתו במשרד האוצר בירושלים ביום שישי ובביתו במשך יום האתמול השתתפו בין היתר הפרופסורים איתן ברגלס, חיים בן שחר (חבש), אסף רזין, חנן הלפמן וכמו כן נגיד בנק ישראל פרופ' מיכאל ברונו, עמירם סיוון, יו"ר הנהלת בנק הפועלים ומשה זנבר, יו"ר הדירקטוריון של בנק לאומי.

מרבית הדוברים ציינו, כי אף ש־1988 היתה שנה קשה הרי שמצב

(המשך בעמוד 2)

פק"מ או פר"מ?

טקס חילופי השרים במשרד האוצר: פרס נכנס, נסים עובר (ראה כתבה בעמ' 5). (צילום: יצחק הררי)

הממשל מנסה לחמוק מההאשמה שהיה אפשר למנוע אסון 'פאן־אם':

סמיכות הפיצוץ לאזהרה בטלפון בהלסינקי – צירוף מקרים נדיר

מסרב להגיב להאשמות ארנס שהמו"מ עם אש"ף אפשר הפיגוע

מאת דליה רפאל, מסופרת "דבר" בארה"ב

ואשינגטון (מיוחד ל"דבר").– מומחים לטרור והרשויות הממונות על הנושא בארה"ב נוטים להאמין, שצירוף מקרים יוצא דופן מקשר בין האזהרה הטלפונית שהתקבלה בשגרירות ארה"ב ב־5 בדצמבר לבין אסון מטוס 'פאן־אמריקן' ביום ד' שעבר.

אין משמעות הדבר שהאפשרות של פיגוע חבלני נשללת כגורם להתפוצצות האסון, מסבירים פקידי ממשל, אלא רק הקשר הסיבתי בין האזהרה למקרה עצמו. הפקידים מסתמכים על דיווחים שקבלו ממשטרת פינלנד, שחקרה שני התושבים ממוצא 'מזרח־תיכוני' – האדם שהתקשר לשגרירות והאדם יאסן גראדאת אותו האשים בתכנון הפיגוע. שניהם נשואים לאזרחיות פיניות.

עדיין לא ברור האם טיסת 'פאן־אם' 103 נפלה קרבן למעשה טרור, או לתקלה כללית במטוס, וההקלטות של תא הטייס אינן מוסיפות להבהרת התמונה. אולי אפילו מוסיפות להעלומה, לדעתם.

יתכן שיעברו "שבועות או חודשים, עד שנוכל לקבוע מה התרחש", אמר פול ברמר, הממונה על המחלקה למלחמה בטרור בסטייט דיפרטמנט, בהפרידו שאלה זו משאלת האחריות למעשה. "אולי יתמזל מזלנו ונמצא הוכחה משכנעת על הקרקע, כמו שאריות מפצצה, או חומרים כימיים מזהים. אחרת, אמר, תהיה זו עבודה שחור מעיקה, אטית וארוכה".

דוברת הסטייט דיפרטמנט סירבה להגיב על האשמתו של שר החוץ החדש, משה ארנס שזכתה כאן לציטוט נרחב, שאמר שפתיחת הדיאלוג בין אש"ף לארה"ב, היא שיצרה את האווירה המתאימה לביצוע הפיגוע במטוס, שלדבריו נעשה על־ידי פלשתינים. פקידים במשרד נזהרים מאד בלשונם ומתריעים מפני "הסקת מסקנות מוקדמות" ומדגישים כי יש צורך להמתין עד שיתבררו העובדות לאשורן.

(המשך בעמוד 2)

מומחה מישראל יצא לזהות הרוגי המטוס

מאת [illegible], סופר 'דבר' לענייני משטרה

ראש המעבדה לזיהוי חללים במטה הארצי של המשטרה, רפ"ק ד"ר יעקב לינצמן, יצא הערב על־פי מימצאי הזיהוי הראשונים באתר שבו התרסק המטוס של חברת 'פאן אמריקן', בלוקרבי.

ביום חמישי שעבר נערכו שיחות בין ראש המחלקה לזיהוי פלילי ד"ר יוסף אלמוג, לבין עמיתיו באנגליה, ובהם הוחלט לשגר את לינצמן ללוקרבי.

זה שלוש שנים עוסק לינצמן בהקמת מערך זיהוי חללים באסונות המוניים ומרכז את הפעילות במטה הארצי בירושלים.

תנ"צ ד"ר יוסף אלמוג אומר, כי המערך מאומן לזהות חללים בשיטות שונות, וכן בדיקות תבניות שיניים וטביעות אצבעות וכן ממצאים.

ד"ר אלמוג אומר כי על־ידי הרכבת חלקי המטוס יהיה אפשר לקבוע אם הופל, או התרסק מסיבה אחרת. כך שחזר בעבר האף־בי־איי נסיבות התרסקותו של מטוס, וגילה כי המפוצץ ביטח את אמו ושלח רצה לזכות בדמי הביטוח.

קניה: חידשנו את היחסים הדיפלומאטיים עם ישראל

מאת יקיר צור, מסופר המדיני של "דבר"

קניה חידשה בסוף השבוע את יחסיה הדיפלומאטיים המלאים עם ישראל. הודעה רשמית על חידוש היחסים, החתומה בידי נשיא קניה, דניאל ארפ מוי, התקבלה ביום ששי בנציגות ישראל בקניה.

בהסבר להחלטת קניה על חידוש היחסים המלאים עם ישראל, אשר נותקו בשנת 1974, נאמר כי לאחר שאש"ף הכיר בישראל וקיבל עליו את החלטות 242 ו־338 ובכך נפתח סיכוי לחידוש התהליך המדיני באיזור, שוב אין כל מניעה לחידוש היחסים הדיפלומאטיים עם ישראל.

ראש הממשלה, יצחק שמיר, שקיים באחרונה מגעים אישיים עם נשיא קניה, הביע אתמול סיפוק ושביעות רצון בכך שנשיא קניה עמד בהבטחתו לחידוש היחסים עם ישראל. שמיר אמר שלהחלטה זו יש משמעות מיוחדת, במיוחד בימים אלו, כאשר ישראל מוצאת את עצמה מותקפת בזירה הבינלאומית.

דובר משרד החוץ, ד"ר אלון ליאל, פרסם אתמול, בשם משרד החוץ, הודעה המקבלת בסיפוק את החלטתו של נשיא קניה. הדובר הביע תקווה שבקרוב ישובו היחסים בין קניה וישראל למתכונת שהיתה

(המשך בעמוד 2)

מפולת בעכו

שני בני אדם נהרגו ואחד נפצע קשה בהתמוטטות של קיר תומך ביום ו' במלון חוף התמרים בעכו. בתמונה: מפנים את גופתו של אחד ההרוגים. (ראה ידיעה בעמ' 6). (צילום: אורי נבו)

8 הרוגים ובהם 5 ממשפחה אחת בסוף־שבוע של תאונות בדרכים

בנימין סולומון מארה"ב ושלושת ילדיו וקרובם מרמת־השרון נהרגו בהתנגש מכוניתם באוטובוס בכביש ערד • שני ילדים ואשה נהרגו בחציית כבישים

מאת אמיר רוזנבליט, שמעון ויס, יוסי ליבוביץ' ואריה ארד, מסופרי "דבר" וכתב עתי"ם

„זה היה מחזה מזעזע. חלקי גופות נראו מפוזרים בתוך מה שנשאר מהרכב. אפילו גופה אחת שלמה לא היה אפשר לזהות", כך סיפר אתמול אחד מעדי הראיה לתאונה הקטלנית שאירעה שלשום בכביש באר־שבע – ערד, שבה מצאו את מותם חמישה בני משפחה.

התאונה אירעה סמוך לשעה 17 כ־200 מטרים אחרי הכביש המוביל לאזור התעשיה של ערד, מכיוון באר־שבע. אוטובוס 'אגד' בקו 388, שנסע מכיוון באר שבע, התנגש במכונית 'אוטוביאנקי־88' שכורה, שהגיחה בפתאומיות מכיוון ערד. האוטובוס שבלם המשיך בנסיעתו, כשהוא מוחץ את המכונית הפרטית תחתיו, וגורר אותה עימו כ־30 מטרים. מעוצמת ההתנגשות, סטה האוטובוס מהכביש והידרדר למדרון, עד שנבלם בגדר אזור התעשיה. חמשת נוסעי המכונית נמחצו בתוכה. ההרוגים הם: הנהג בנימין סולומון, תייר יהודי מארה"ב, בן 38, ושלושת ילדיו: אילן בן שבע, דינה בת תשע ואדם בן 11. ההרוג החמישי הוא בועז בר־בלס, נער בן 14, קרוב

(המשך בעמוד 2)

עיקרון תחילה

- הבנקים יידרשו להכפיל את הפרשתם לחובות מסופקים וכתוצאה מכך צפויה ירידה ברווחיותם – עמ' 2
- עוד תושב שכם מנפגעי 'יום הדמים' מת מפצעיו – עמ' 2
- „חללו את רפוליי", הורה ערפאת למפקד 'רשת המזרחוב' – כך נאמר בכתב־האישום נגד חברי הרשת – עמ' 5
- מפרק 'אליאנס' תובע להפסיק את העבודה ב'שמשון' – עמ' 6

ראש הסי.יי.א' בלבנון נספה במטוס 'פאן־אם'

ואשינגטון (עי"צ). – מותו של ראש המנגנון הלבנוני של סוכנות הביון האמריקנית (סי.איי.אי) בהתרסקות המטוס בסקוטלנד, מהווה מהלומה כבדה לארה"ב – מסרו אתמול משקיפים בוואשינגטון.

משרד החוץ האמריקני הודיע, כי שניים מאנשיו, שהיו מוצבים בביירות, ושלישי בניקוסיה, נהרגו בהתרסקות המטוס.

לדברי משרד החוץ, מאתיו גאנון דיר "דיפלומט, מומחה לענייני המזרח התיכון". שסיים את שליחותו בביירות, ואילו רונלד לאריווייר (בביירות) ודניאל אויקונר (ניקוסיה) היו "מומחים לענייני בטחון".

משקיפים אינם מוציאים מכלל אפשרות, כי המטוס התרסק כתוצאה מחבלה, שהיתה מכוונת במיוחד נגד ראש סוכנות הביון האמריקנית בלבנון.

תהלוכת חג המולד והמיסה בבית־לחם נערכו עפ"י התכנון

צלילי עוגב וקולות מתפללים מילאו אמש בחצות את כנסיית המולד בבית־לחם, בעת שהפטריארך הלאטיני, מישל סבאח, עוטה גלימה מסורתית בצבעי לבן וארום, נוהל את המיסה של חצות.

למרות הודעות לפיהן תבוטל, כביכול התהלוכה המסורתית בבית־לחם, היא נערכה אתמול כסדרה. עם זה היום רחובות העיר ריקים מתושבים מקומיים בשל מזג האוויר הסוער וקריאת מפתקת האינתיפאדה לבטל את החגיגות.

גם נצרת הערבית היתה אתמול עיר שוממה, וכלל לא הורגשה בה אווירת חג. לא הוצבו עצי אשוח מאירים ברחובות. זה במחאה על האירועים בשטחים.

ארה"ב מברכת הקמת ממשלה רחבה בישראל

מאת דליה רפאל, מסופרת "דבר" בארה"ב

ואשינגטון (מיוחד ל"דבר").– "ארה"ב מברכת על הקמת ממשלת אחדות לאומית חדשה בישראל" – הודיעה ביום ו' דוברת מחלקת המדינה פיליס אוקלי. עוד הוסיפה כי "יחסי ישראל־ארה"ב מצטיינים בהתייעצויות קרובות ותכופות ושיתוף פעולה במספר מהנושאים הבילטראליים האזוריים החשובים ביותר. אנו מצפים להמשך תהליך התייעצויות זה עם ידידינו הישראליים לקידום וחיזוק הקשרים האמיצים בין מדינותינו ולקידום תהליך השלום במזרח־התיכון.

שמיר: צעדים משפטיים נגד עמירב על פגישתו

מאת יקיר צור, מסופר המדיני של "דבר"

ראש הממשלה יצחק שמיר הגיב אתמול על פגישתו בקאהיר של איש תנועת 'שינוי', משה עמירב עם נציג אש"ף באו"ם, לביב טרזי, באומרו שמפגש זה הוא מפגש עם אחד מראשי הסודר האש"פיסטי ולפיכך יהיה צורך לנקוט צעדים משפטיים נגד עמירב, בהתאם לחוק האוסר מפגשים עם חברי ארגוני טרור.

עמירב, לשעבר חבר תנועת 'חירות', שסולק ממנה לאחר שהודה בקיום מפגשים עם אנשי אש"ף, נפגש בקאהיר, במסגרת כינוס בינלאומי שארגן האו"ם, עם נציג אש"ף באו"ם, לביב טרזי. בכינוס קרא טרזי להפעלת לחץ בינלאומי על ישראל כדי להביאה לועידת שלום בינלאומית.

דוברת המרכז־שינוי מסרה, כי פגישת עמירב־טרזי נעשתה ביוזמה פרטית ואיננה על דעת התנועה.

אוצר מטבעות זהב בחפירות בבית־שאן

מאת צבי אילן, סופר "דבר"

אוצר של מטבעות ותכשיטים, רובם מזהב, נתגלה בחפירות בית־שאן הקדומה. באוצר 13 מטבעות זהב, צמידי זהב יפים שבהם רוקעו ראשי חיות, אלי נחשים, מטבעות כסף וארד, חפצי־חן מאבנים טובות, ומאזני ארד. האוצר נתגלה בשטח החפירות שמנהלים הפרופסורים יורם צפריר וגדעון פרסטר מהאוניברסיטה העברית. המטבעות המאוחרות ביותר הן מ־740 לספירה, שנים אחדות לפני הרעש שהחריב את בית־שאן. האוצר היה שמור, כנראה, בתיבת עץ, שממנה שרד רק אבזם המתכת, ובה היה רכושו של בעל חנות.

לפני שנים אחדות חשפו אנשי המשלחת בסמוך מטמון של צורף, אף בה מימצאים רבי ערך.

טמיר סיים את תפקידו כמנכ"ל במשרד החוץ

מאת יקיר צור, מסופר המדיני של "דבר"

אברהם (אברשה) טמיר סיים בסוף השבוע את תפקידו כמנכ"ל משרד החוץ. שר החוץ החדש, משה ארנס, נפגש ביום ששי, מיד עם כניסתו ללשכתו, עם טמיר, ובפגישה סוכם, כי טמיר יסיים את תפקידו לאלתר. עד למינוי מנכ"ל חדש ימלא את מקומו המשנה למנכ"ל ישעיהו ענוג.

בימים האחרונים הועלו כמה שמות מועמדים להתמנות לתפקיד מנכ"ל משרד החוץ, ביניהם עובדיה סופר, כיום שגריר ישראל בצרפת, איתן בן־צור, סמנכ"ל צפון אמריקה במשרד החוץ, אורי לוברני, לשעבר מתאם פעולות הממשלה בלבנון, וראובן מרחב, עד לאחרונה קונסול כללי בהונג־קונג ומי שהיה אחראי במידה רבה לפריצה הישראלית לסין.

هكذا من الأصل

דוד דלרוזה למנוחות

רב"ט דוד דלרוזה הובא ביום ו' למנוחות בהר המנוחות בירושלים. הוא נפגע קשה בלבו ובריאותיו כאשר ניסה להציל את רחל וייס וילדיה לאחר הפיגוע באוטובוס 'אגד' ביריחו. הוא הוטס ללונדון לניתוח השתלת לב וריאות, אך הוא מת ביום ה', לפני שהגיע לשולחן הניתוחים. (צילום: יצחק הררי)

בסוף־שבוע שקט יחסית בשטחים:

עוד תושב שכם מנפגעי יום הדמים מת מפצעיו

מאת דני רובינשטיין ודני צדקוני, סופרי 'דבר'

ג'יהאד עמראן, בן 22, מהכפר דיר אל־חטב, ליד שכם, מת אתמול מפצעים שנפצע ביום הדמים בשכם, לפני שבוע. בכך עלה מספר הקרבנות באותו יום בשכם לשבעה.

הצעיר לא נפגע בידי צה"ל בתקריות בשכם, אלא כאחד יותר מאוחר – לפי עדויות התושבים – בידי מתנחלים, בכפר דיר אל־חטב, הסמוך לאלון מורה. אתמול בבוקר נקבר בכפרו בהלוויה בה השתתפו מאות מתושבי הכפר. צה"ל פיקח על הכפרים שבין שכם לאלון־מורה והכריז על עוצר בדיר אל־חטב. בכפר סאלם הסמוך נעצרו 15 צעירים והכפר נחסם.

בעיר שכם היתה שביתה חלקית, הנמשכת מאז הוסר העוצר על העיר לפני שלושה ימים. תלמידים ארגנו בשכם תהלוכות הפגנה. לא נמסר על נפגעים.

בכפר עג'ה, בנפת ג'נין, תקפו אלמונים חמושים בנשק את בית המוכתר, פריד אברהים סעד, בן 55, ופצעו בידי אותו, את אשתו ושניים מילדיהם. התוקפים היו, כנראה אנשי 'אגודת הכפרים' ונסיבות התקרית אינן ידועות. למשפחת סעד מכפר עג'ה יצא שם בשל היות האשה מגרת עתידות. גם ישראלים רבים פנו אליה.

צה"ל עוד אתמול פעילות יזומה ומעצרים בכפר לאקף שבנפת קלקיליה, ובחוג'ב, שבנפת שכם.

סוף שבוע שקט יחסית עבר על מזרח ירושלים וסביבותיה. המשטרה דיווחה שהיו מקרים אחדים של ידוי אבנים. אתמול אחר הצהריים התפתחה תקרית במחנה הפליטים שועפט. קבוצה גדולה של מפגינים התעמתה עם כוחות משטרה, שבאו לפזרם. המפגינים ידו אבנים לעבר כוחות המשטרה ובתגובה ירתה המשטרה כדורי גומי ורימוני גז מדמיע. במהלך פיזור ההפגנה נעצרו 15 בני־אדם.

תושבי עזה הופתעו לגלות אתמול בבוקר, כי שוב נכפתה עליהם שביתה, בלי שהובהר להם מי הם אותה. אנשים שיכבעו סוחרים לסגור את חנויותיהם. ברם, הגשם שירד ברצועה סייע לצינון האווירה.

המינהל האזרחי סגר שלושה בתי־ספר בעזה, עקב התפרעויות תלמידים.

נער בן 15 מג'יבליה נפצע אתמול מירי של צה"ל.

ביום חמישי השבוע תחל ברצועה חופשת החורף בבתי־הספר, שתימשך 20 יום.

הרופאים בעיצומים: קוראים לפתור סוף־סוף את המשבר

מאת דפנה הריס, סופרת 'דבר'

רופאי המדינה מחרשים מחר את עיצומיהם במרכז הארץ. הם ישביתו את בתי־החולים הכלליים ישיבאו, וולפסון, בתי־החולים הגריאטריים בפרדס חנה ובנתניה והפסיכיאטריים: אברבנאל, פרדסיה, באר יעקב ונס ציונה. ביום שלישי ישבתו בתי־החולים בדרום הארץ, הכלליים ברזילי ואסף הרופא, והפסיכיאטריים איתנים, כפר שאול ובאר־שבע.

יו"ר ההסתדרות הרפואית ד"ר רם ישי התייחס אתמול להקמת ממשלה חדשה מכוונת מצבה הגרוע של מערכת הבריאות. "ממשלת ישראל נקראת כיום להעלות לראש סדר העדיפויות הלאומי את פתרון המשבר במערכת הבריאות ולשים קץ לאדישות הפוליטיקאים" – אמר ד"ר רם ישי בשיחה ל'דבר'.

יו"ר ההסתדרות הרפואית קרא לממשלה להיכנס מיד למשא־ומתן אמיתי עם הרופאים. לדבריו, האחריות להתפתחויות חלה באופן אישי על ראש הממשלה.

היום, בשעה 1.00 בצהריים, ייערך במשרד הבריאות טקס החלפת השרים והשרביט יועבר לידי השר החדש יעקב צור.

שרת הבריאות היוצאת שושנה ארבלי־אלמוזלינו נפרדה מעובדי המשרד עוד ביום ו'. אלמוזלינו ציינה בדבריה את לחימתה הבלתי פוסקת על קידום מערכת הבריאות תוך שמירה על עקרון הרפואה הציבורית השוויונית.

"המשרד היה ביתי הראשון ובילתי בו את מיטב שנותי", היא אמרה והודתה לעובדים על העזרה והתמיכה שנתנו לה לאורך כל הדרך. "הצלחנו להנהיג שינויים גדולים במשרד והגענו להישגים בלתי מבטלים כמו שילוב שירותים בקהילה, אוטונומיה ליחידות ועוד למחשוב המערכת.

אני מצרה על כך שעבודתי נקטעה באמצע, אך אני חוזרת לעבודה הפרלמנטרית ומקווה להיות יו"ר ועדת העבודה והרווחה ולסייע משם למערכת הבריאות", אמרה ח"כ אלמוזלינו.

במסיבת הפרידה לשרה היוצאת השתתפו גם ראשי ארגוני הרופאים, האחיות ועובדי המינהל והמשק.

שמונה חכ"ים תושבי הגליל הקימו 'לובי הצפון' בכנסת

מאת שמעון וייס, סופר 'דבר'־כנסת

שמונה חברי כנסת תושבי הגליל הקימו בסוף השבוע את 'שדולת הצפון' בכנסת, החליטו לפעול בוועדות הכנסת לקידום האינטרסים של יישובי הצפון. אלה חברי השדולה: חגי מרום, עדנה סולודר ומיכה גולדמן מהמערך, עובדיה עלי, יוסי גולדברג ושאול עמור מהליכוד, רפאל איתן מצומת ויגאל ביבי מהמפד"ל.

בישיבה ראשונה שערכו החכ"ים במלון 'פלאזה' בטבריה, סוכם, כי נציגי השדולה יפעלו לשרת כחברים בוועדות הכנסת החשובות שיש להן זיקה לתקציבים ולהטבות לישובים המרוחקים. בישיבה הביעו כל החכ"ים את דעתם, כי יש לנצל את העובדה שלראשונה בתולדות הכנסת, נבחרו שמונה חכ"ים מאיזור הצפון המרוחק, ולקדם את האינטרסים של האיזור.

ח"כ מיכה גולדמן קרא לחבריו לפעול לקידום אזורים בעלי אוכלוסיה יהודית גדולה בגליל ולשפר את מצב הבטחון בכביש ואדי עָרה. ח"כ שאול עמור קרא לפעול גם בקרב הסוכנות היהודית, כדי שתפעל לקידום ההתיישבות היהודית בגליל. הוא קרא לחבריו לנקוט תקיפות בסיעותיהם עד כדי סנקציות בכל החלטה שיש בה קיפוח של הגליל. ח"כ חגי מירום אמר, כי מבחינה יהודית־ציונית נמצא היום הגליל בנקודה קריטית. ח"כ עובדיה עלי קרא להעלות למודעות הציבור נושאים לאומים הבייחודים את הגליל.

דרכונים לפלשתינים

קאהיר (ע"מ). – העתון 'אל־אהרם' מסר בסוף השבוע ממקורות פלשתיניים כי שגרירות פלשתין באלג'יר מתכוונת להנפיק דרכונים אותם ישאו פלשתינים החיים מחוץ לישראל. מספר הפלשתינים החיים מחוץ לישראל הוא שלושה מיליון.

נבון להראל: אל תתפטר

סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות יצחק נבון, הממונה על ביצוע חוק רשות השידור. ביקש מיו"ר הוועד המנהל של רשות השידור, אהרון הראל, לבל יתפטר.

דבר DAVAR دافار
(מאוחד עם למרחב)
העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מזכיר המערכת: ד"ר יורם פרי
המו"ל 'דבר' בע"מ
נדפס בדפוס דבר בע"מ
המערכת והמנהלה תל־אביב
רח' שינקין 45, ת"ד 199
מיקוד 61001
טלפון 286141 (6 קווים)
מחלקת המודעות
טלפונים ישירים
298032, 281860, 286156
סניפים:
ת"א, בית 'דבר' רח' שינקין 45
טלפון 286141, מיקוד 65233
ירושלים:
המערכת: רח' המלך ג'ורג' 16
בית מאזיה קומה ב'
טלפון 242203, מ. 94229
חיפה: רח' הנביאים 27
טלפונים 3־2־642111, מ. 33104

שערי מטבע חוץ ביום 23.12.88

המטבע	בנקנוטים לאומי קניה	בנקנוטים לאומי מכירה	בנקנוטים הפועלים קניה	בנקנוטים הפועלים מכירה	בנקנוטים דיסקונט קניה	בנקנוטים דיסקונט מכירה	העברות והמחאות לאומי קניה	העברות והמחאות לאומי מכירה	העברות והמחאות הפועלים קניה	העברות והמחאות הפועלים מכירה	העברות והמחאות דיסקונט קניה	העברות והמחאות דיסקונט מכירה	שער יציג
1 דולר ארה"ב	1.56	1.63	1.56	1.64	1.56	1.63	1.5891	1.6009	1.5891	1.6089	1.5891	1.6091	1.5990
1 מארק גרמני	0.88	0.92	0.88	0.92	0.88	0.92	0.8973	0.9085	0.8966	0.9078	0.8967	0.9080	0.9017
1 לישט"ג	2.81	2.93	2.82	2.95	2.82	2.95	2.8675	2.9033	2.8659	2.9017	2.8683	2.9043	2.8850
1 פרנק צרפתי	0.25	0.27	0.25	0.27	0.25	0.27	0.2626	0.2658	0.2626	0.2659	0.2625	0.2658	0.2640
100 ינים יפאניים	1.25	1.31	1.25	1.31	1.25	1.31	1.2764	1.2923	1.2759	1.2918	1.2763	1.2924	1.2822
1 גולדן הולנדי	0.78	0.81	0.78	0.82	0.78	0.82	0.7936	0.8034	0.7943	0.8043	0.7943	0.8043	0.7986
1 פרנק שווייצרי	1.04	1.09	1.04	1.09	1.04	1.09	1.0622	1.0755	1.0633	1.0766	1.0632	1.0766	1.0694
1 כתר שוודי	0.25	0.27	0.25	0.27	0.25	0.27	0.2596	0.2628	0.2597	0.2629	0.2595	0.2628	0.2611
1 כתר נורבגי	0.24	0.25	0.24	0.25	0.23	0.25	0.2423	0.2454	0.2423	0.2453	0.2426	0.2456	0.2438
1 כתר דני	0.23	0.24	0.23	0.24	0.22	0.24	0.2320	0.2349	0.2318	0.2347	0.2319	0.2349	0.2333
1 מארק פיני	0.37	0.39	0.37	0.39	0.37	0.40	0.3814	0.3861	0.3814	0.3862	0.3811	0.3859	0.3838
1 דולר קנדי	1.31	1.37	1.31	1.37	1.30	1.37	1.3320	1.3486	1.3298	1.3464	1.3292	1.3459	1.3381
1 דולר אוסטרלי	1.29	1.42	1.31	1.41	1.31	1.41	1.3547	1.3716	1.3587	1.3756	1.3546	1.3717	1.3671
1 ראנד דרא"פ	0.44	0.53	0.40	0.56	0.42	0.59	0.6712	0.6796	0.6713	0.6797	0.6719	0.6803	0.6755
10 פרנקים בלגיים	0.42	0.44	0.42	0.44	0.41	0.44	0.4261	0.4314	0.4275	0.4328	0.4277	0.4331	0.4302
10 שילינגים אוסטריים	1.25	1.31	1.25	1.31	1.26	1.32	1.2750	1.2908	1.2741	1.2900	1.2753	1.2913	1.2807
1000 לירטות איטלקיות	1.19	1.26	1.20	1.27	1.20	1.29	1.2186	1.2338	1.2194	1.2346	1.2200	1.2353	1.2253
1 "סל" (ECU)	—	—	—	—	—	—	1.8619	1.8851	1.8624	1.8856	—	—	1.8740
1 דינר ירדני	2.79	2.96	2.62	2.79	—	—	—	—	—	—	—	—	2.0381
10 לירות לבנוניות	—	—	—	—	0.02	—	—	—	—	—	—	—	0.0314
1 לירה מצרית	0.58	0.62	0.61	0.65	0.60	0.66	—	—	—	—	—	—	0.6636

מסתמן מהפך במאזן הגשם בנגב ובערבה

מאת אריה אריה, סופר 'דבר'

שיפור ניכר במאזן הגשמים חל אתמול בנגב ובערבה ומצפים שעד סופו של פרק־הגשמים הנוכחי מתרחיים יחול שם מהפך של ממש. אתמול דווח על גשם מכל תחנות המדידה בארץ ובלילה נמשך הגשם גם באיזור באר־שבע וגם באיזור אילת.

בבאר־שבע ירדו אתמול 15 מ"מ גשם, יותר מכל הכמות שירדה מתחילת העונה, והגשמים בנגב יימשכו כנראה גם היום ומחר. באילת ירד אתמול מילימטר אחד. המאזן בנגב, שעמד שלשום רק על 19 אחוז מהממוצע הרב־שנתי לעונה זו, עלה אתמול ל־41 אחוז. גם בערבה פחת הגרעון במידה ניכרת. בעוד ששלשום הגיעה כמות הגשמים שירדו מתחילת העונה רק ל־22 אחוז מהממוצע הרב־שנתי, הגיע המאזן אמש ל־33 אחוז.

החזאי מרסל מרקו אומר, כי גשמי אתמול נגרמו מאפיק ים סוף, שהביא עננים בגובה נמוך ובינוני. משום כך היה הגשם עדיין אך מתמשך. הכמויות הגדולות ביותר ירדו בנגב והכמות הלכה ופחתה ככל שהתפשט צפונה. אפיק זה גורם עתה גשמים בכל האגן המזרחי של הים התיכון ועד יוון.

היום צפוי אפיק ברום, המביא אוויר קר מאוד מאירופה. החזאי מרקו אומר, כי הגשמים יתחזקו, ינשבו רוחות חזקות, מידות־החום יירדו עד קרוב לאפס מעלות. בחרמון יש סיכוי לשלג וייתכן שהוא יתפשט גם לפסגות הגבוהות בגליל, אם כי דבר זה עדיין היה מוטל אמש בספק. קיימת סכנה מוחשית מאוד לשטפונות.

גשמים אלה יימשכו מחר וכנראה גם מחרתיים. החזאי מרקו צופה, כי הגשמים יתפשטו לכל חלקי הארץ, בכלל זה לנגב.

סמיכות הפיצוץ

(המשך מעמוד 1)

ביקורת ציבורית רבה מוטחת במחלקת המדינה וברשויות התעופה על כך שלא הזהירו את הציבור מפני אפשרות הפיגוע, לאחר שהתקבלה האזהרה בשגרירות בהלסינקי, כשעה שפקידי המחלקה ועובדי שגרירויות קבלו מידע על כך. הנשיא רייגן יצא להגנת הרשויות האחראיות ואמר כי אם כל איום שמתקבל יובא לידיעת הציבור יגרום הדבר "לסגירה למעשה של התעופה העולמית".

פקידי ממשל מסבירים ומנסים לשכנע כי כל־אזהרה או איום טלפוניים עוברים תהליך של הערכה מודיעינית ולפיה ננקטים הצעדים המתאימים. במקרה זה, אכן שלחה מחלקת המדינה אזהרה לחברות התעופה האמריקאיות ושגרירויות ארה"ב ברחבי העולם, אולם הדבר לא הובא לידיעת הציבור הרחב. מנהל רשות התעופה האמריקאית אלן מקרתור אמר כי לדעתו האמצעים שננקטו על־ידי 'פאן־אמריקן' ורשות התעופה היו בהתאם לאיום שהתקבל. למרות שהרשויות האמריקאיות מדגישות כי עדיין אין הוכחה שאסון המטוס התרחש כתוצאה מפיגוע, גילה מקרתור כי מצב כוננות מיוחד הוכרז ביום ה' בכל חברות התעופה האמריקאיות בעולם ונוקטים אמצעי בטחון מיוחדים.

יזכור לובי מוען לאחריות לפיצוץ המטוס

אלמוני שטען כי הוא מדבר בשם לוב, טען ביום שישי, בשיחת טלפון עם סוכנות הידיעות האיטלקית, לאחריות להתרסקות מטוס הג'מבו האמריקאי בסקוטלנד.

מגן ובן־אלישר

(המשך מעמוד 1)

מבקש, שהפרוגטיבה של ראש הממשלה למנות את שריו לא תישמר לגבי בחירת השר הי"2, ושיותר לו להתמודד מול בן־אלישר.

היום יבחר מרכז המפד"ל את שני מועמדיו לתפקידי השרים: שר הדתות והשר בלי תיק. חמישה מתמודדים על שני המקומות של המפד"ל בממשלה: השרים זבולון המר ויוסקה שפירא, ח"כ אבנר שאקי, אברהם מלמד ושמריה בן־צור.

הממשלה תאושר היום
הרכב הקבינט המדיני

נושא מינוים של סגני השרים בממשלה החדשה לא יועלה היום לדיון בישיבת הממשלה, לאחר שהמשא ומתן בין הליכוד למערך בנושא זה נקלע למבוי סתום. שר הבטחון, יצחק רבין, מתנגד לקבל למשרדו סגן שר של הליכוד, תפקיד אותו הועיד הליכוד לח"כ דוד מגן, בעוד משרדי החוץ והאוצר מקווים את ההצלבות ביניהם.

שר החוץ, משה ארנס מסרב שימונה במשרדו סגן שר, מלבד בנימין נתניהו. בליכוד מבקשים למנות כסגן שר נוסף את עובדיה עלי, כשמנגד ימנה המערך סגן שר נוסף.

בפגישה שהיתה ביום שישי בין ראש הממשלה, יצחק שמיר, ונציגי אגודת ישראל, סוכם, שלאגודת ישראל יהיו שני סגני שרים: ח"כ הרב זאב פלדמן, כסגן שר הממונה על משרד העבודה והרווחה, וח"כ מנחם פרוש, כסגן שר הממונה על דיור להשכרה במשרד הבינוי והשיכון.

ישיבת הפתיחה של הממשלה החדשה תחל הבקר בצילום קבוצתי ובדברי ברכה של ראש הממשלה, יצחק שמיר. בישיבתה הראשונה אמורה הממשלה לאשר את תקנון הממשלה, על־פי קווי היסוד וההסכם הקואליציוני, את הרכב ועדות השרים והקבינט המדיני, ואת סגני השרים שהוכר מינוים כבר סוכם. כן יובא לאישורה הקמתו של משרד חדש לאיכות הסביבה. הממשלה גם תדון היום במינויים של מספר בעלי תפקידים, ביניהם מינויו של רב קהת כמנכ"ל חדש למשרד הפנים. כמו כן תשמע הממשלה סקירות בטחוניות.

מנכ"ל משרד האוצר, ויקטור מדינה, בעת כהונתו של משה נסים כשר, יוסיף לכהן בתפקיד זה – נודע לסופר 'דבר'.

שר האוצר שמעון פרס שוחח עם מדינה והודיע לו, כי אין הוא מעוניין להחליפו.

סגנו של שמעון פרס באוצר יהיה ח"כ יוסי ביילין והדובר יהיה ברוך אסקרוב. נמרוד נוביק, שהיה יועצו המדיני, והיועץ לענייני עיירות־פיתוח, אלחנן ישי, עוברים גם הם לאוצר.

חריש – מועמד לוועדת הכספים

ח"כ מיכה חריש נענה לפניית צמרת מפלגת העבודה והסכים לכהן כיו"ר ועדת הכספים. הפניה לח"כ חריש באה הן משמעון פרס והן מרבין. כן פנו אל חריש השרים שחל ואורי ומזכ"ל 'העבודה', ח"כ עוזי ברעם. סיעת המערך בכנסת, היא הצריכה לבחור בראשי ועדות הכנסת מטעמה בבחירות ובהצבעה שתתקיים השבוע לראשות ועדת הכספים יתמודד ח"כ שמעון שטרית מול ח"כ מיכה חריש.

מחר תבחר סיעת המערך בכנסת את יו"ר הסיעה. בבחירות אלה מתמודדים ח"כ דוד ליבאי וח"כ חיים רמון. אמש נראה היה, כי זה מירוץ צמוד. שמעון פרס תומך בליבאי. הבחירה בין ליבאי לרמון גורמת מבוכה מסויימת בקרב ה'יונים' בסיעה, כיוון ששני המועמדים מקבלים עליהם מבחינת השקפותיהם הפוליטיות.

סיעות הליכוד והמערך ישלימו השבוע את בחירת ראשי הועדות בכנסת ואת הרכבן, כאשר בפני סיעת הליכוד ניצבת עוד בחירת יו"ר לועדת חוץ ובטחון. עם מינויו של ח"כ בנימין נתניהו לסגן שר החוץ, נראה כי המועמד המועדף לתפקיד יו"ר ועדת חוץ ובטחון הוא ח"כ זאב בנימין בגין.

האופוזיציה תנהל השבוע מאבק למינוי אחד מחבריה כסגן ליו"ר הכנסת. על פי גודלן של סיעות האופוזיציה נראה, שסיעת 'רץ' תתבע מקום במוסד המתקרא 'נשיאות הכנסת'. גם בכנסת הקודמת, שהיתה דומה ביחסי הכוחות בין קואליציה לאופוזיציה, כיהנה נציגה של סיעה אופוזיציונית כסגנית יו"ר הכנסת (חייקה גרוסמן ממפ"ם). עתה מכהנים רק שני סגנים ליו"ר הכנסת: ח"כ דן תיכון (ליכוד) וח"כ שבח וייס (מערך).

הבנקים ייתבעו להכפיל הפרשתם לחובות מסופקים ורווחיהם ייפגעו

מאת אלי גולדברג, סופר הכלכלי של 'דבר'

היום מתכנסת בבנק ישראל הוועדה המייעצת לענייני בנקאות, במטרה להחליט על הכפלת ההפרשה הכללית של הבנקים לחובות מסופקים.

שיעור ההפרשה השנתי יעמוד על 4.0 אחוזים מסך תיק האשראי, לעומת 0.2 אחוזים כיום. במידה ותתקבל ההחלטה, תהיה לה השפעה שלילית על התוצאות העסקיות של הבנקים בשנים הקרובות, ובמידה מסויימת גם בשנת 1988.

בראש הוועדה המייעצת לענייני בנקאות עומד המפקח על הבנקים, ד"ר אמנון גולדשמיט, וחברים בה נגיד בנק ישראל, וכן נציגי הבנקים והאוצר.

התכנסותה של הוועדה היום באה על רקע המיתון המסתמן במשק, ועלייה תלולה במספר העסקים בקשיים. לטענת בנק ישראל שיעור ההפרשה הנוכחי לחובות מסופקים אינו מספיק, לאור העלייה ברמת הסיכון של ההלוואות כיום.

במידה ותמליץ הוועדה על הגידול בהפרשה לחובות מסופקים, יאמץ בנק ישראל את ההמלצה, ויחיל אותה רטרואקטיבית לרבע האחרון לשנת 1988. שיעור ההפרשה הכללי לחובה מסופקים יסתכם לכן בשנת 1988 ב־0.25 אחוזים לעומת 0.4 אחוזים בשנים הבאות.

החלטה נוספת שעומדת הוועדה לקבל נוגעת להיבטים החשבונאיים של הפרשה לחובות מסופקים. עד עתה הציגו הבנקים את ההפרשה בהוצאה שיתקבל בעתיד כאשר תתבצע ההתחשבנות הסופית של חובות אבודים.

בנק ישראל מתכוון לאסור עתה גם על הצגת ההפרשה למאזני הבנקים בתור נכס.

לשינויים שמציע בנק ישראל בקשר להפרשות לחובות מסופקים, תהיה השפעה שלילית על רווחיות הבנקים. ההשפעה תהיה קטנה יותר בשנת 1988, אך משמעותית יותר בשנים הקרובות.

גורמים בנקאיים מעריכים, כי רווחיות הבנקים ברבע האחרון לשנת 1988 תרד בהרבה לעומת תחילת השנה, הן בגלל הגידול בהפרשה לחובות מסופקים והן בעקבות הקיטון במרווחים הפיננסיים שחל בתקופה הזו.

יונת פרוליך – לניתוח בארה"ב
מומחה: אפשר לנתחה בישראל

(עו) – חולת הלוקמיה בת 18 מתל אביב, יונת פרוליך, יצאה אתמול לארה"ב ותעבור שם להשתלת מח עצם ביום ג' הקרוב.

נמסר, כי מבצע ההתרמה למימון הניתוח, שעלותו 135,000 דולאר, טרם הסתיים, אך בית החולים באוהיו הודיע, כי ניתן יהיה לבצע את ההשתלה כבר ביום ג'. ליונת נמצא באיזור זה תורם אמריקאי, שיתרום למענה מח עצם.

את מבצע ההתרמה יזמה וארגנה שלי תושן, יו"ר הקרן להצלת חיים. במהלך השבועות האחרונים נערכו למען יונת תצוגות אופנה ותוכניות רדיו וטלוויזיה לשם גיוס הכספים.

פרופ' שמעון סלבין, מנהל המחלקה להשתלת מח עצם בהדסה בירושלים, אמר, כי הניתוח יכול היה להתבצע בישראל, לאחר שהתורם הביע את רצונו לבוא לישראל. לדבריו, ניתן היה להטיס את מח העצם מארה"ב לישראל, ולא היתה כל הצדקה לגייס סכום כזה למימון הניתוח בארה"ב.

8 הרוגים ובהם 5 ממשפחה

(המשך מעמוד 1)

משפחה המתגורר בישראל. שלושה אמבולנסים מתחנת מד"א בערד העבירו ארבעה מנוסעי האוטובוס שנפצעו קל, לטיפול בבית החולים 'סורוקה' בבאר שבע.

כוחות חילוץ ובהם רכב גרר של 'אגד' ומנוף, שהגיעו למקום, עמלו במשך שעות אחדות כדי לחלץ את הרכב ואת מה שנותר מהגופות הלכודות.

על נסיבותיה של התאונה סיפר אתמול ראש לישכת התנועה במשטרת מרחב הנגב, רפ"ק נחמיה אליאב: "תוך כדי נסיעה, ירד ה'אוטוביאנקי' מסיבה לא ברורה לשוליים הימניים של הכביש כאשר חזר לכביש, 'חתך' בצורה חדה שמאלה וחדר למסלול הנסיעה הנגדי, שבו נסע האוטובוס. עוצמת ההתנגשות היתה עזה, ולא הותירה כל סיכוי לנוסעי המכונית. תוך שניות נגמר הכל".

הלם בראש פינה

הידיעה על מותם של שלמה בנימין ושלושת ילדיו בתאונת הדרכים ליד עדה, היכתה בהלם את המושבה ראש פינה, בגליל העליון, שבה גולד וגדל שלמה בנימין עד שעבר לחיות בניו־יורק לפני כ־13 שנים. שלמה בנימין היה בנם של מאשה ומנפרד בנימין, מוותיקי ראש פינה. הוא השאיר אחריו גם אח, תושב חדרה ואחות, חברת קיבוץ כפר הנשיא.

הידיעה על האסון הגיעה לראש פינה בשבת לפנות בוקר. שלמה ושלושת ילדיו הגיעו לביקור קצר בארץ כדרכם מדי שנה. האם, לאויה, נשארה בניו־יורק, ועם היוודע דבר האסון, טסה ארצה והגיעה הלילה. היום ייקבע, אם הלוויה תיערך בראש פינה, כרצון ההורים, או בניו־יורק. הדבר תלוי בהסכמתה של האם.

שלמה בנימין הכיר את אשתו האמריקאית בעת שהיה קצין בטחון בקונסוליה בניו־יורק ובמשך השנים הקים עסק לתובלה, שבו עבדו בעיקר צעירים ישראלים. הוא הרבה לשמור על קשר עם הארץ וביקר בארץ לפחות פעמיים בשנה. התאונה הקטלנית אירעה בעת שחזרו מטיול במצדה. הוריו של שלמה סיפרו אתמול, כי בנם הבטיח להם, שבעוד שנים אחדות ישוב ארצה עם כל בני משפחתו.

בשורת איוב

את הידיעה על התאונה ועל מותו של בועז קיבלו בני המשפחה בדרך קשה וכואבת. אחותו אירים, בת 23 סיפרה, כי בני המשפחה שמעו לראשונה על התאונה במהדורות החדשות בטלוויזיה. הם החליטו לגשת לתחנת משטרת רמת־השרון, שם יצרו קשר עם משטרת ערד שטיפלה בתאונה. "נמסר לנו שמדובר במכונית שכורה, אך הם לא משלנו". "התעקשתי" – סיפרה אירים – "ואמרתי להם נכון, מדובר בתיירים מארה"ב ונער ישראלי, שהוא אחי. השוטר שאל: באיזה בית־ספר לומד אחיך? הסברתי: חטיבת הביניים בנווה מגן. "תבואו בעוד שעה למכון באבו כביר", נאמר לנו מעבר לקו".

התברר כי בועז לבש חולצת בית ספר ועליה נכתב חטיבת הביניים נווה מגן. ההורים והאחות מיהרו למכון לרפואה משפטית באבו כביר ולאחר שעתיים הגיעו שני אמבולנסים נושאות חמש גופות. אחד השוטרים ניגש לבני המשפחה ואמר להם, כי יוכלו לקבל את גופו של בועז, כאשר נטלו אותו לידיהם ידעו, כי אין מדובר בטעות, ובועז נהרג ביחד עם שלמה ושלושת הילדים.

בועז היה ילד מלא שמחת חיים סיפרו חבריו. הוא היה גלשן בעולה ניגן באורגן, ואהב לרכוב על סוסים. הותיר אחריו הורים, אחות, אירים בת 23, ואח בוגר, יוסי, בן 18 הוצ"ל, חייל בצה"ל.

בן תשע נדרס למוות

ילד בן תשע, מכפר ערה, נהרג שלשום בתאונת דרכים שאירעה סמוך לכפר מגוריו. 'סובארו' שנסע בצומת פארדיס לכיוון יקנעם פגע בילד, עת חצה את הכביש מימין לשמאל.

הילר, מוחמד בן הגני צעיר, נפצע קשה והועבר באמבולנס לבית"ח 'הלל יפה' בחדרה. כעבור זמן קצר מת מפצעיו. הנהג, בן 36, מאיזור תל־אביב נעצר לחקירה ושוחרר בערבות.

נדרס למוות בחולון

ילד בן 10, נסים סלומון, נדרס למוות בחולון ביום חמישי בערב. עת חצה את הכביש ברחוב ארבע ארצות.

התאונה אירעה בשעה 20.00 כאשר הילד הגיח לפתע מבין שתי מכוניות חונות ויצא לכביש. מכונית פרטית שעברה במקום פגעה בילד ופצעה אותו קשה. הוא הובהל לבית החולים 'סיבא' בתל־השומר, אולם מאמצי הרופאים להצילו עלו בתוהו והוא מת בלילה.

נהרגה בפזית

אישה נהרגה אתמול בפתח־תקוה, עת חצתה את הכביש, ברחוב ז'בוטינסקי סמוך לשעה 17, בלוויית בעלה. לפתע הגיחה מכונית פרטית, נהוגה בידי צעיר, בן 25, מראש־העין והדסה אותה למוות.

בעלה לא נפגע. נהג המכונית נעצר לחקירה.

478 הרוגים השנה בתאונות

שבוע אחד בלבד לפני סוף השנה מגיע מספר ההרוגים בתאונות־הדרכים ל־478, בהם שישה בסוף השבוע האחרון. מכפרם של הרוגי סוף השבוע בשהוגה למספרם של הרוגי השבוע האחרון כולו.

פרס נועד עם אנשי

(המשך מעמוד 1)

המשק אינו דומה לשנת 1984 עם הבעיה האינפלציונית החריפה שניצבה אז לפני מעצבי המדיניות הכלכלית.

עם זאת צויין, כי 1988 הלכה כמעט כולה לאיבוד. לפי אחד האומדנים אבדה למשק תפוקה בהיקף של 800 מיליון דולאר בשל מדיניות שערי חליפין כושלת. אף שכבעבע לא היתה צמיחה במשק בשנה החולפת – הסקטור הציבורי המשיך לגדול, חלה ירידה ניכרת בחלקה של התעסקה במשק תוך גידול ניכר באבטלה, ירידה בייצוא וקיטון בהשקעות.

כמה מהדוברים העריכו, כי למרות הבעיות החריפות הקיימות כיום במשק, אין להציג אינפלציוניים הכרוכים צעדים אנטי־אינפלציוניים. עם זאת, העריכו, יש להכור על תקציב כאוזן, אף שאפשר ובדרך להפגנות יותר תקציבים בעיקר להתחית והשקעות.

בשיחות של שר האוצר שמעון פרס עם אישי הכלכלה לא נדונו הצעות לתוכנית כלכלית או לצעדים כלכליים, הן יוחדו בעיקר לתיאור מצב המשק והאפשרויות העומדות עתה על הפרק לקראת גיבוש תוכנית כלכלית חדשה.

מכוניות קציני משטרה חובלו בירושלים

מאת סופר 'דבר' בירושלים

ארבע מכוניות של קציני משטרה חובלו בסוף השבוע בירושלים. המכוניות, נושאות לוחיות זיהוי משטרתיות, שמשמשות לנסיעות כנהיגות של קציני המשטרה.

המכוניות, קצביגיהן נוקבו, הנו בשכונת ארמון הנציב וברחוב מעגלי יבנה, בשכונת קטמון ג'. המשטרה פתחה בחקירה. סיבת המעשה טרם נודעה.

קניה

(המשך מעמוד 1)

קיימת בתקופה הזכורה לטוב ביחסים שבין שתי המדינות ושכמו נוספת באפריקה השחורה תלכנה בדרכה של קניה ותחדשנה את היחסים הדיפלומטיים עם ישראל.

קניה היא המדינה התשיעית והחשובה ביותר בין מדינות אפריקה השחורה שיש לה יחסים עם ישראל. במדינה עשירית, גאנה, יש לישראל בשרד אינטרסים. כאן נתוקו היחסים בין ישראל ובדינות אפריקה השחורה השקע הבאמץ המרכזי של משרד החוץ בכיוונן של קניה וניגריה, הנחשבות למדינות המובילות באפריקה השחורה.

חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי מ. תכנון מקומי־מחוזי
הודעה בדבר הפקדת
שינוי תוכנית מיתאר מקומית
נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965, כי במשרדי הוועדה המחוזית לתכנון ובניה, מחוז חיפה ובמשרדי הוועדה המקומית לתכנון ובניה מ. תכנון מקומי־מחוזי מופקד שינוי תוכנית מיתאר מקומית הנקראת: "תוכנית מספר ג/1120" דרך כב' 70 וכביש יקנעם – גלבוע קטע־יקנעם.
המטרה שינוי לתכניות הבאות: השטחים הכלולים בתוכנית והמקומות: צומת יקנעם.
גוש 11489 ח"ח 13־17, 28,
גוש 11491 ח"ח 38,
גוש 11492 ח"ח 57־62, 66־67, 72, 73, 75, 76, 78,
גוש 11492 ח"ח 79, 83, 87, 93, 94, 95, 107־109,
גוש 11492 ח"ח 114, 116־120, 124, 129־131,
גוש 11492 ח"ח 136־145, 148־150.
עיקרי הוראות התוכנית:
– שיפורים תחבורתיים בצומת יקנעם (צומת דרכים 70, 22)
הרחבת צומת כניסה לצומת מבצורה.
כל מעוניין רשאי לעיין בתוכנית, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל מעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי התוכנית, וכל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי להגיש התנגדות במשרדי הוועדה המקומית האמורה, תוך שבועיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות.
התנגדות לתוכנית לא תתקבל ולא תידון אלא אם כן הוגשה בכתב בצירוף הנמקות ובליווי תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מתבססת.
משה צלוצ,
יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ובניה מחוז חיפה

יעילה פי 3
אלמקס
משחת השיניים
במניעת עששת

תורנות בתי מרקחת

תל־אביב
ארלוזורוב – ארלוזורוב 76 – 230746
הבימה – דיזנגוף 17 – 288465
ירושלים
ד"ר בלה – המלך דוד 6 – 224856
חיפה
יבנה – אבן סינא 7 – 672288
פתח־תקוה
קופ"ח כללית – חיים עוזר – 905271
בני ברק – רמת־גן
רמה – ז'בוטינסקי 65 רמת־גן 7514483

בת־ים – חולון
גני בת־ים – הנביאים 3 בת־ים 5515671
אחוה – הנשיא 52 חולון – 889153
קופ"ח – עין יהב 2 חולון – 884854
הרצליה
כלל – הרצל 134 – 451228
רעננה – כפר־סבא – הוד השרון
... – אוסישקין 36 – רעננה

אלמקס
מיוצרת ע"י ... GABA שווייץ

מודעון

מוקד מידע טלפוני
של קופת חולים הכללית המוסר אינפורמציה של מרפאות קופת חולים של ההסתדרות, בתי חולים, עזרה ראשונה, מרפאות המתורנות בשבת ובחג וכן אינפורמציה על הגורמים הרפואיים בישראל:
טלפון 03־433300
בימים א' עד ה' מ־8.00 בבוקר עד 20.00 בערב
ביום ו' וערבי חג מ־8.00 בבוקר עד 15.00 אחה"צ

מרפאות שיניים לעזרה ראשונה:
אזור תל־אביב
רחוב בר כוכבא 49 – טלפון 03־284649
בימים א' עד ה' מ־21.00 עד 23.00
בימים ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00
שבתות וחגים – מ־15.00 עד 21.00
אזור חיפה
רחוב הגפן 26 קומה ג' – 04־523566 כל יום כולל ערבי חג, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00

אזור ירושלים
בערבי שבת וחג, בשבתות וחגים תושבי העיר יכולים לקבל טיפול חירום לכאבי שיניים בהדסה עין כרם בחדר המיון – 02־446220

עזרה ראשונה נפשית, ער"ן:
תל־אביב – 03־5461111
קו לילדים ונוער – 03־261113
ירושלים – 02־227171
חיפה – 04־672222
נתניה – 053־335316
כרמיאל (גליל) – 04־988410
כפר־סבא – 052־913999
באר־שבע – 057־418111

קו פתוח – איגוד קהילות לילדים ובני נוער
בתל־אביב 03־221680 (24 שעות)
נקודה – ייעוץ בבעיות אלימות במשפחה
בימים א' עד ה' מ־9.00 עד 16.00 – 03־235922
קו פתוח לקשישים 02־690685

האגודה לזכויות האזרח בישראל – בית תל־אביב – בן יהודה 146
טל' 239207 בימים א' – ה' 3 – 9

קבלת מודעות 24 שעות נדחוף
מודעות
משפחתיות ותיפות
וכל יתר סוגי המודעות ל'
הלוח הכללי
דבר
מתקבלות
24 שעות בימה
ב' דחוף דיזנגוף
רח' דיזנגוף 118
(מול כסית)
טל' 246363 239952

במלאות שלושים לפטירת יקירנו

אברהם גרמבק ז"ל

נעלה לקברו לגילוי המצבה ונתייחד עם זכרו
מחר יום שני י"ח בטבת תשמ"ט 26.12.88
בשעה 3 אחה"צ בבית העלמין בקריית שאול.
נפגשים ליד השער.
אנו מודים לכל מנחמינו בכתב ובעל־פה.

המשפחה

דבר ספורט

מכבי נתניה: מאין יבוא עזריה?

מכבי ת"א – מכבי נתניה 1:1

בני טבק (משמאל) מבקיע את השער לזכות מכבי ת"א נגד נתניה. בסיום רק 1:1, אך טבק בפיסגת טבלת „מלך השערים" (צילום: א. קנפר)

מאת שמואל קליגר

שער היתרון של בני טבק לרשת נתניה הספיק רק לאזן מבחינה סטאטיסטית את מספר שעריו לאלה של ידידו בן־אמו (11). בסיכום גם המשחק הזה נסתיים בשוויון.

מכבי ת"א עצרה לא רק את עצמה במירוץ ההשתלבות מחדש לצמרת, אלא שגרמה גם לנזק למכבי נתניה שכבר היתה שייכת לצמרת הגבוהה ואיבדה השבוע ברציפות נקודות חיוניות וגם הרבה ממעמדה.

לא נהנינו ממשחק כדורגל משופר האמת היא שבהחלט היה מקום לציפיות. כאלה נוכח ריבוי שמות שחקנים מצטיינים בשתי הקבוצות. אולי היה זה מזג האויר הגשום שהקשה על פיתוח משחק ראוי לשמו ואולי גם כמה שחקני המפתח בשתי הקבוצות שאיכזבו. כך או אחרת, כשתוליות הקישור אינן מצליחות להביא עצמן לידי ביטוי על משטח מצויין אבל חלקלקל למדי קשה היה לדרוש מקומץ אוהדי כדורגל משוגעים שיצאו מגידרם.

לעומת המשחק המוקדם בר"ג שבו לא הובקעו שערים כלל, הרי כאן ראינו לפחות שני שערים ובכל זאת יצאנו מאוכזבים גם מבחינה זו בגלל התחושה ששתי ההגנות (למעט השוערים) לא היו במיטבם ובכל זאת לא הספיקו לבטא עצמם בצורה מוחצת.

עד להפסקה היה יתרון מסויים למכבי ת"א ובדקות הראשונות היה יעקב צרפתי שבעמדות הבקעה נוחות התיר את הזדמנות לשוער נתניה בלדרב להוכיח את כישוריו. בשלהי המחצית (39) הכניס בני טבק את חיזותו בשער באה לעין לולי מסר לטבק שבעט מהאויר שטוח לפינת השער. 0:1.

דקות המחצית השנייה היו חלושות עוד יותר ומכבי נתניה, תוך הרושם שהחזיקה יותר בכדור לא גילתה התלהבות ונראתה כמי שאינה מוטרדת יתר על המידה מיתרון המארחים. הלפתן היה יכול להבקיע (54) אך ורדיקס שסוכך על שער קבוצתו חילץ מקרבת השער ומנה שוויון. היתרון החזיק מעמד עד לדקה ה־60. פקר הגביה לרחבה ונתי עזריה נגח מעמדה בלתי מכוסה ליד הקורה את השוויון שכמוהו כהפסד לשתי הקבוצות גם יחד.

היציע המרכזי

הצמרת תעבור לדום: „גדל חורף" מגיע

מאת יצחק שתיל

„גבול חורף" אשר פקד אתמול אותנו לא פסח כמובן על מגרשי הכדורגל. היציע המרכזי שלנו התמקד במשחק של מכבי ת"א ומכבי נתניה, באיצטדיון ר"ג. היה זה המשחק השני, כאשר מליכת הטבלה בית"ר ת"א מארחת את כפ"ס (0:0). המליכה לא הזכירה לנו ולוא שמץ ממשחקיה האחרונים, אולי בגלל הגשם, אולי בגלל משחק משפר־משהו של כפר־סבא. לשם תזכורת בלבד: זו השבת הראשונה מזה זמן רב שבית"ר לא כובשת שער.

אבל כאמור ציפינו לשתי המכביות מת"א ונתניה, מתוך אמונה כי תוצאות התיקו של בית"ר ת"א תדרבן אותן למשחק טוב. התוצאה הסופית הניבה 2 שערים (1:1). אבל למעט השערים לא התעלה המשחק בהרבה, מעל רמתו של המשחק המוקדם. „גבול החורף" שלט גם במשחק הזה. יהיה זה נכון לציין כי המשטח הירוק היה נקי משלוליות מים, אותה רעה־חולה המוכרת ממרבית מגרשי הכדורגל בארץ. מסתבר ששחקני הליגה הלאומית שלנו אינם בדיוק שחקנים מיומנים על משטחים רטובים וחלקים. לא תמיד הצליחו השחקנים לבצע מהלכי כדור מדוייקים, שלא לדבר על בעיטות מדוייקות לעבר השערים. מכבי ת"א, בתחילת המשחק, נראתה מוכנה יותר ומאורגנת יותר מיריבתה, עובדה שהביאה לשער יתרון, מרגלי בני טבק. אך במחצית השניה תפסו הנתנייתים יוזמה והיו פעילים יותר, דבר שהקנה להם את שער השוויון. בשלבים רבים נראתה נתניה רגועה יותר וטובה יותר. חרף ריחוקה מצמרת הטבלה, לדעתי לא אמרה קבוצה זו את המילה האחרונה, בעונת משחקים זו.

אם בשבוע שעבר היתה התנהגות הקהל באיצטדיון ר"ג מבישה, הרי שכמובן מסויים וכאיים 3,000 הצופים שבאו לחזות במזג אויר "אירופי" בשני משחקי ליגה, למילה טובה. נכון שבעבר כבר היינו עדים ל־20,000 צופים בבלומפילד במזג אויר קשה יותר, אך בעונה שחונה כבר זו, זה בכל זאת משהו. באיחור של כמה שבועות שב לפעול לוח השעון האלקטרוני לשמחת חובבי הכדורגל וגם זה משהו.

מהיציע המרכזי שלנו, אתמול, באלמוני להצעין קצת בקינאה לתוצאות באופן יותר, לטעמי, מה כנצחונה של פתח־תקוה על מכבי חיפה, (הפסד ראשון העונה) או הפועל באר־שבע על הפועל ת"א, ואלי לשכוח את נצחונה של טבריה על הפועל ירושלים. אמנם נרשם אתמול שיא־שלילי של צופים, אך בסיכומו של דבר השחקנים שכבשו 14 שערים, הם בכל זאת גיבורי המחזור.

דוביד: הפסד ו־2 „אדומים"

הפועל טבריה – הפועל ים 1:3

מאת גבעתי בן־יוסף

הפועל ירושלים טבעה בכנרת. הדקות הראשונות הנוקשות במיוחד של הירושלמים העידו על מה שעתיד להתרחש בקרב התחתית על 6 הנקודות בין שתי העולות החדשות. טבריה ניצחה 1:3, כשמגן הרכש גבי לסרי, בהופעת בכורה העונה, היה במרכזו שתי ההרחקות של הירושלמים עמר ואוחנה.

היו אלה דווקא הירושלמים שפתחו במטבח השערים. דקה 12: בן־שטרית הוכשל. שלומי מלכה שלח כדור עונשין מ־17 מ' לכיוון יהודה עמר, שבעט חזק ושטוח פנימה. 0:1 מהמם מבחינת הקהל המקומי.

אך, דקה 23: ברוך ממן הוכשל ברחבת העונשין ע"י כחילה. המגן יוסי אדרי דייק ב„פנדל" והקפיץ את היציעים הקרים. 1:1 במחצית.

לחץ טבריייני כבר בפתיחת המחצית השניה נשא פרי בדקה ה־61: שבתאי שינו שיגר כדור עונשין חזק מ־25 מ', הכדור החליק בין ידיו של השוער ג'רבי ועבר את קו השער. 1:2 מזור ומפתיע. האירועים הלוהטים החלו לדרדר זה אחר זה. 64: עמר הורחק לאחר שדרך בגסות את לסרי. 72: „אדום" שני לירושלמים. הפעם זהו ציון אוחנה בגין פגיעה באותו לסרי. 79: מכבס מסר לעמור, שמ־14 מ' כבש כמעט גבוה. יש 1:3 מול 9 שחקנים.

★ דוביד שוויצר, מאמן הפועל ים: „גבי לסרי היה פרובוקטור. מוטב שישחק בתיאטרון. מי שעזר לטבריה לנצח במשחק היה השופט שיינר".

דוביד שוויצר עם הלשון בחוץ. למטה: ציון אוחנה (משמאל) ויהודה עמר שהורחקו

שאבי סגר כבר בהתחלה

שמשון ת"א – צפרירים 0:1

מאת זיו בן־עמי

המשחק בין שמשון לצפרירים משך לבלומפילד 1000 צופים ביום ששי. רמת כזאת תגרום לכך שבמשחק הבא ובמזג אויר דומה יתפתו אולי 100 צופים לצאת מהבתים.

השער המהיר שהבקיעה שמשון כבר בדקה השביעית עורר ציפיות למשחק מרתק יותר. השער עצמו תאם בסיומו של דבר לרמת המשחק, כשהובקע ספק מעמדת נבדל. שבתאי לוי קיבל מסירה ברחבת חולון, במצב שנראה נבדל, הוא בעט לגופו של ביטון. הכדור נהדף ולוי קלט שוב את הריבאונד והפעם דייק לרשת. יש 0:1, למעשה, יש תוצאת סיום.

עד מהרה עמדו הצופים על טעותם. המשחק נרדם לחלוטין. החולונים כמעט ולא הצליחו לסכן את שערו של חודר ולא נראו כמי שמתאמצים להשיג שער משווה. השמשונים יזמו יותר התקפות והגיעו ללא מאמץ לרחבת חולון, אך הוטיאו בצורה רשלנית. לקראת הסיום הלכה הרמה ודעכה. רבים מהצופים כבר היו בדרכם לקפה, לתוסוס או למנוחת יום ששי.

★ זאב זלצר, מאמן הפועל צפרירים חולון: „משחק רע של שחקנינו. הבעיה מתמקדת בעיקר בהתקפה. יש לנו בעיה עם הבקעת שערים".

הקרב על הסגנות

הפועל פ"ת זינקה למקום השני בהנחילה הפסד ראשון העונה למכבי חיפה (0:2) ■ צפוף סביב המקום השני: באר־שבע שיפרה עמדה בנצחון על האלופה (1:2) ותיקו בין נתניה למכבי ת"א (1:1) ■ בית"ר ת"א רק תיקו 0:0 מול כפ"ס ו־5 הפרש בפיסגה

ניתוח שלאחר מחזור

נחום סטלמך על קבוצת האם שלו:

פתח־תקוה מועמדת לאליפות

הפועל פ"ת עושה בימים אלה זינוק מטאורי. הקבוצה, לא רק שהנחילה למכבי חיפה הפסד ראשון בליגה, אלא שבהישגים שלה אפילו במחזורים הקודמים הוכיחה כי היא מועמדת טבעית לאליפות הליגה. הקבוצה בנויה היטב, לרשותה שחקנים טובים ולוחמים היודעים להוציא את הנקודות גם במשחקי חוץ ולא רק בבית.

היום הם במקום השני בהפרש 5 נקודות מבית"ר ת"א. אם לא יקחו את האליפות, הם בוודאי יהיו גורם רציני בצמרת. מכבי חיפה מאכזבת נכה. לדעתי, הם 'מייפים' כבר כמה משחקים. נראים כשמוציאים תיקו. כך אי־אפשר לקחת אליפות. המבחן של חיפה יהיה בשבועות הקרובים. אם לא יחזרו למסלול הניצחונות הם יכולים לשכוח מאליפות.

בית"ר ת"א, בתיקו עם כ"ס איבדה נקודות שיעל הנייר היו צריכות להיות שלה. אם נזכור שבשבת תצא בית"ר ת"א לנתניה או יש להניח כי הפער בצמרת עוד יצטמצם.

לדעתי, באר־שבע, לאחר הניצחון השני ברציפות תחזור לתמונת האליפות. השאלה מה יעשו מכבי חיפה ומכבי נתניה. אלה הן 5 הקבוצות שיתמודדו על התואר. בשלב זה מכבי ת"א ובית"ר ירושלים אינן בתמונה.

בתחתית המצב מעניין לא פחות. 3 קבוצות נושרות מתוך 14 – זהו יחס גבוה. המאבקים בתחתית יחריפו לקראת הסיום. בני־יהודה, למעשה כבר נשרה. גם אם יתחילו לנצח, הדבר כבר לא תלוי בהם, אלא בהישגי היריבות האחרות. באיזור התחתית מצויות היום 5 קבוצות שבחלקן התקרבו לאיזור המסוכן רק לאחרונה: צפרירים חולון, הפועל ת"א, הפועל טבריה, הפועל ירושלים והפועל כפר־סבא. שתי קבוצות יורדות מתוך 5 יורדות ואם הפועל ת"א עוד לא קראה את הלוח זה מוטב שיתעורר.

זה היה מחזור בינוני מעלה. יש לי ציפיות מציאותיות מוליגה. אי־אפשר להשוות המשחקים לדרבי של מילנו, אבל בכל זאת יש שיפור מסויים לעומת העבר. נראה לי על סמך מה שאסטון וילה הראתה בחיפה, שאין הבדל משמעותי בין הליגה האנגלית והישראלית.

אני מאמין כי הנבחרת שלנו תעבור את אוסטרליה. שלא כמו בתקופת מיכיץ' יהיו לנו משחקי בית וחוץ ואם ייבחרו השחקנים הטובים ביותר נראה לי שנוכל לעבור אותם, הפעם.

שמואל קליגר

נבחרת המחזור

עופר בסון (כפר־סבא)

איתן לוי (מכבי ת"א)		ניר עשור (הפועל טבריה)
ירדן פרסלני (בית"ר ת"א)		הנן אזולאי (בית"ר ים)
עוז אליה (הפועל פ"ת)	סתיו אלימלך (באר־שבע)	נעים כהן (הפועל טבריה)
נתי עזריה (מכבי נתניה)	שמעון ביטון (באר־שבע)	יוסי שושני (הפועל פ"ת)

הניחוש הנכון

1. בית"ר ת"א – כפר־סבא	x
2. מכבי ת"א – נתניה	x
3. טבריה – הפועל ים	1
4. באר־שבע – הפועל ת"א	1
5. בית"ר ים – בני־יהודה	1
6. שמשון ת"א – צפרירים	1
7. הפועל פ"ת – מכ. חיפה	1
8. הפועל חיפה – חדרה	1
9. מכבי עמידר – מכ. פ"ת	x
10. הפועל בת־ים – יבנה	2
11. יהוד – בית"ר רמלה	x
12. הפועל לוד – ישו	1
13. שעריים – טמרה	1
14. בית"ר נתניה – ה. ר"ג	2

במחזור הבא

מכבי חיפה – שמשון ת"א
מכבי נתניה – בית"ר ת"א
הפועל ת"א – הפועל טבריה
כפר־סבא – הפועל פ"ת
צפרירים חולון – בית"ר ים
בני־יהודה – באר־שבע
הפועל ים – מכבי ת"א

מלך השערים

1. אלי בן־אמו (בית"ר ת"א) 12
". בני טבק (מכבי ת"א) 11

הנקמה המתוקה של המלבסים

הפועל פ"ת – מכבי חיפה 0:2

מאת מאיר לוי

לאחר המשחק אתמול נרשמו שתי עובדות: הפועל פ"ת עדיין בלתי מנוצחת בביתה. מכבי חיפה ספגה הפסד ראשון העונה, ולמעשה, הפסד בכורה לאחר סידרה ארוכה של 23 משחקים, כולל סיום העונה שעברה.

לכל דבר טוב יש סוף. הדיביב לבסא ואת מאמן חיפה, אמציה לבקוביץ: „אני מוכן שההפסד הבא שלנו יבוא בעוד 14 מחזורי ליגה. כשראיתי באיזה מזג אויר קשה נשחק ומה מצב המגרש, אמרתי לשחקנים: הקבוצה שתעשה פחות טעויות בכוח, תנצח. וזה מה שקרה".

המשחק היה חודפי לכל דבר. השחקנים רצו הרבה, אך הבוץ היתל בכולם ומנע משחק משובח. רוב המשחק התנהל במרכז השדה. המקומיים היו מעט יותר מדוייקים וכך השיגו שני שערים מהירים במחצית השניה.

דקה 63: שושני, הרכש החוזר המצויין, היתל בבלמי חיפה בתוך הרחבה, מסר לעוז אליה, שבעט מ־10 מ' פנימה. 0:1. לא חלפו אלא 3 דקות ושוב היה זה שושני, שניצל כדור תוהה ברחבה, בעט לכיוון השער, בלבול הסיט את הכדור לתוך הרשת. כבר 0:2.

חיפה עשתה מאמץ שלא להיכנע. שלא להפסיד בפעם הראשונה העונה. אך, למעשה, המשיכה בהפגנת החולשה הבלתי מובנת, שפקדה בעיקר את שחקני הקישור. במיוחד ראובן עטר הצעיר, שהוחלף לקראת הסיום בסייג. זהו, פ"ת הבסיחה לנקום בחיפה (3:0 בקרית־אליעזר) וקיימה. חיפה הרימה ידיים.

„מלך השערים" התאום, אלי בן־אמו מבית"ר ת"א שבת אתמול מהבקעות (0:0). אחת הסיבות העיקריות היא השוער המחליף של כפ"ס עופר בסון, שקולט כאן כדור אווירי (צילום: א. קנפר)

אם יש שוערים — אין שערים

בית"ר ת"א – כפר־סבא 0:0

מאת שמואל קליגר

כשאלי בן־אמו אינו מבקיע גם בית"ר ת"א אינה מבקיעה וכך הפועל כפר־סבא יכולה לבוא לר"ג ולחזור עם שלל מיזערי אבל כמות של נקודה אחת.

האמת היא שסוליכי הטבלה הגאים הנחילו לצופים מעטים אכזבה רבתי. מיקום הקבוצות בטבלה כלל לא הותיר את רישומו במשחק והדקות ארוכות דאינו את הפורחים מהשרון בהתקפה על שער בית"ר. למזלם של הבית"רים חסר להפועל כפר־סבא תבקיע שערים מסוכן ואם נוסיף לכך יכולת בלתי מבוטלת של השוער אריה חביב ובלם הנבחרת ירדן פרסלני נבין מדוע לא נרשמה אתמול סנסציה של ממש.

יכול להיות שבית"רי ת"א חשבו שהניצחון יפול לרגליהם ללא מאמץ מיוחד אך ביותר הכחות השוויוניים התקשו לפצח את ההגנה הנוקשה הבלתי מתפשרת של הכ"ס כשעל השער סוכך בהצטיינות יתרה השוער עופר בסון בהופעת בכורה בליגה הלאומית.

לשיא הגיע השוער בדקה ה־75. התנוללה התקפה מסוכנת של בית"ר ת"א בראשות בן־אמו וירדן כהן, האחרון קיבל את הכדור ושעט, בלתי מכוסה לעבר השער. השוער התקדם באומץ רב לרגליו ובלם את האפשרות הגדולה של בית"ר להשיג הכרעה. בית"ר לא ניצחה: הבדק ניצח למרות 0:0 לא מלבב.

כוכב השבת

יוסי שושני. הרכש המוצלח ביותר של התקופה. שושני חזר מקבוצת האם, שלו הפועל באר־שבע, להפועל פ"ת, בה שיחק בעונה שעברה. בשני משחקיו בפ"ת הבקיע שער בכל משחק ואתמול היה גם המצטיין במשחק והנצחון הגדול על מכבי חיפה 0:2. ציונו 7.

בכר מרוצה: יש גם נצחון בית

באר־שבע – הפועל ת"א 1:2

מאת רונן ברלב

הפועל באר־שבע הצליחה לשבור מיתוס ומחסום פסיכולוגי: נצחון שני ברציפות. שני שערים של שמעון ביטון ומאיר צרפתי בסיוע משחק לחימה משובח של חבריהם, עשו זאת.

הפועל ת"א, אלופת המדינה, הגיעה במטרה להמשיך בשרשרת הישגיה, לאחר הנצחון על בית"ר ים, אך נתקלה בהתגוננות חריפה וקבוצה טובה. סתיו אלימלך בן ה־18 היה כוכב המשחק, כשניטרל את האדריכל האדום משה סיני. אלימלך עשה את עבודתו ביעילות זה שבוע שני רצוף, כשניטרל בשבוע שעבר את כוכב הפועל ים מישל דיין בימק"א. כל מהלכי האלופה שובשו. לנדאו ושמואל ניסו כוחם בפריצות יחיד, אך יכולתם לא הספיקה מול הגנה צפופה וחזקה בראשות אילת דרוידי הבלמים, ליברמן השוער והמגינים בן־חמו ואזון המבריקים.

עד כמה שזה יישמע מוזר, הרי שיתוורו של שושני שינה את הקישור המקומי לטובה. הקשרים הצעירים עוזן וצרפתי לקחו אחריות ויזמו כמו אשתקד. הם חזרו לבימה המרכזית. בדקה ה־23 עבר עוזן 3 מגינים, הגביה לתיבת ה־5 וביטון שהגיח מאחור התרומם ונגח לרשת, כשאצבעותיו של סליאס המזנק רק מלטפות את הכדור. ב"ש המשיכה להפעיל לחץ על שער ת"א. סמרג'ה, הרכש היעיל, העביר כדורים מדודים לחלוצים. דקה 36: עוזן שלח כדור קרן קשה. אילת התרומם גבוה ונגח לאחור, ביטון בנגיחה המשך לשער אילץ את סליאס להדוף ועל הריבאונד השתלט צרפתי ודחק פנימה. 0:2.

מעודדים המשיכו המקומיים ללחץ קדימה, אך דווקא מגבר הבקע שער מצמק. השופט העניק כדור עונשין שנגר מ־17 מ'. סיני הפגיז את הקורה ואת הריבאונד שלח כהן בעוצמה לרשת. 1:2.

בית"ר ים: אני חוזר הביתה

בית"ר ים – בני־יהודה 0:2

מאת עידו גרונר

בית"ר ירושלים חזרה לימק"א. מה היא מצאה שם? 500 צופים בלבד, בוץ ומגרש גרוע, אבל, העיקר – נצחון 0:2 על בני־יהודה, לאחר התבוסה לפני שבוע בבלומפילד 3:1 למשה סיני.

הבית"רים פתחו בסערה ולחצה על שערו של אסיאג. בדקה ה־21 פרץ מלמיליאן מימין, הרים כדור לרחבה, יאני כבש בנגיחה יפה את שערו ה־4 העונה. 0:1. שבועיים קודם לכן כבש צמד ב„דרבי" וזרק באקסטזה ליציע אוהדי בית"ר, הפעם הסתפק בחיבוקים עם חבריו.

בית"ר נתנה את הטון. סמוך לסיום המחצית שלח טמי מלכה כדור חוק למשקוף. בדקה ה־57 הוציא מלמיליאן כדור קרן קצר לדוקמן, שהגביה לרחבה והבלם אזולאי נגח כדור קשתי פנימה. 0:2.

מכאן ואילך גוננה בית"ר על יתרונה והשליטה במרכז השדה עברה לבני־יהודה, אך חוסר מחץ מנע ממנה השגת שער.

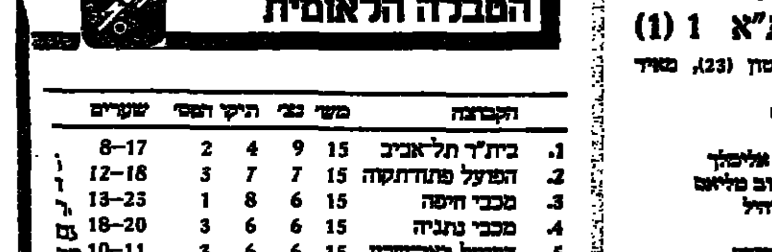

כוכב צעיר מבאר־שבע: מאיר צרפתי

שברות ומספרים – מחזור 15

הפועל פ"ת 2 (0)
מכבי חיפה 0 (0)

● עוז אליה (63), יוסי שושני (65)
ציון המשחק: 6
המצטיין: יוסי שושני
המאכזב: ראובן עטר
שופט: אריה פרידמן
צופים: 2000
איצטדיון: הפועל פ"ת

★ הפועל פ"ת: רפי כהן 6; גיא לוי 5, בודניק 6, אלון 6, קושווילי 6; מאבו 5, קייסי 5, מהפור 5, אליה 6; שושני 7, מרקוס 5 (בסון).
★ מכבי חיפה: אגסמן 5; אהרוני 5, קרמר 5, צרפתי 4, בלבול 4; אבוקרס 4, עטר 4 (סייג), גבעול 5, קליינר 6; ז. מלכה 4 (מזרחי), ארמלי 5.

בית"ר ת"א 0 (0)
כפר־סבא 0 (0)

ציון המשחק: 5
המצטיין: עופר בסון
המאכזב: ירדן כהן
שופט: רחמים דיבצ'י
צופים: 1500
איצטדיון: רמת־גן

★ בית"ר ת"א: חביב 6; שורס 5, פרסלני 6, עטר 6, איזמירלי 5; מאיה 5, י. אדרי 5 (נגר 5), ציון כהן 5, ניסים כהן 5; ירדן כהן 4, בן־אמו 5 (אביטל).
★ כפר־סבא: כהן 7; א. הלל 5, בן־חיים 5, נעמן 6, פלבר 5; סימן 5, יפה 5, מימוני 6, סמבל 5; מלקמר 4 (נחור 5), רבינו 5.

מכבי ת"א 1 (1)
מכ. נתניה 1 (0)

● בני טבק (39)
● נתי עזריה (60)
ציון משחק: 5
המצטיין: נתי עזריה
המאכזב: בני לם
שופט: יצחק בן־יצחק
צופים: 3000
איצטדיון: רמת־גן

★ מכבי ת"א: מרכוס 6; מוספי 5 (גרס), אבי כהן 5, שמעונוב 6, איתן לוי 6; אלקבץ 6, לולו 5, פיטוסי 5, צרפתי 5 (מליקסון), טבק 6, ודיקס 5.
★ מכבי נתניה: בלדב 6; ש. מנחם 5, חלפון 5, דראפיץ' 6, פקר 6, גראוסה 5, גבאי 5 (דיויס), לם 5 (עציוני; רוני לוי 5), עזריה 7, י. מנחם 5.

שמשון ת"א 1 (1)
צפרירים 0 (0)

● שבתאי לוי (7)
ציון משחק: 4
המצטיין: אפרים שמעונוב
המאכזב: מיקו בן־ברוך
שופט: רחמים שאשו
צופים: 1000
איצטדיון: בלומפילד

★ שמשון ת"א: חודר 5; דהרי 5, בדרה 5, שמעונוב 6, הלוי 5; עזבריה 5, הלל 4, מזרחי 5, יוסי כהן 4 (אזבוב; ש. לוי 5 (מזרח), אדרי 5.
★ צפרירים חולון: ביטון 5; ויתנזי 5 (פס), יעקובי 4, אלי כהן 5, מבלוף 4; פרחן 4, אהרונוב 4 (עמרני), בן־ברוך 4, רמתי 4; פנסו 4, שקדקה 4.

בית"ר ים 2 (1)
בני־יהודה 0 (0)

● אלי יאני (21), הנן אזולאי (57)
ציון המשחק: 5
המצטיין: הנן אזולאי
המאכזב: דוד גורדנה
שופט: יהושע לויה
צופים: 500
איצטדיון: ימק"א

★ בית"ר ירושלים: גינצבורג 6; אבי כהן 5, אזולאי 6, אשש 6, בני כהן 5; שמאלי 6, ברטולס 5, ש. מלכה 5, מלמיליאן 6; דוקמן 5, יאני 5.
★ בני־יהודה: אסיאג 5; סלמן 4 (מליחי), רוזנטל 6, פרי 5, קלו 5; חדד 5, שרעבי 6, מנצור 4; איינברג 5, גורדנה 4, וייצמן 4 (קסטיקה).

הפ. טבריה 3 (1)
הפועל ים 1 (1)

● יוסי אדרי (23 מ־11 מ'), שבתאי שינו (61), מאיר עמור (79)
● יהודה עמר (12)
ציון משחק: 6
המצטיין: נעים כהן
המאכזב: אריה שפירא
שופט: יעקב שיינר
צופים: 1200
איצטדיון: טבריה

★ הפועל טבריה: אלטר 5; לסרי 6 (ע. דן 4), סירה 5, שינו 5, י. אדרי 6; עשור 6, נעים כהן 7, ממן 5, יעקב לוי 6; עמור 5, מכבס 5.
★ הפועל ירושלים: ג'רבי 5; תאיסמע 5, שפירא 4, כחילה 5, בסון 6; דיין 5, עמר הורחק, ברנס 4, ש. מלכה 5; בן־שטרית 5, אוחנה הורחק.

באר־שבע 2 (2)
הפועל ת"א 1 (1)

● שמעון ביטון (23), מאיר צרפתי (36)
● אלי כהן (41)
ציון המשחק: 6
המצטיין: סתיו אלימלך
המאכזב: יום טוב סליאס
שופט: דאוד סהיל
צופים: 2500
איצטדיון: באר־שבע

★ הפועל באר־שבע: ליברמן 6; בן־חמו 6, דרידי 6, אילת 6, אזון 6; צרפתי 6, עוזן 6, אלימלך 7 (רהאן); אוחנה 5, סמרג'ה 6, ביטון 7.
★ הפועל ת"א: סליאס 4; ד. הרשליקוביץ 5, ארמה 5 (ג. הרשליקוביץ), זאגה 5, סגל 4; מוסה 5, אלי כהן 5, סיני 5, שרביט 5; לנדאו 5 (שוקרון), ר. שמואל 5.

הטבלה הלאומית

	הקבוצה	משי	נצי	תיקו	הפסי	שערים
1.	בית"ר תל־אביב	15	9	4	2	8–17
2.	הפועל פתח־תקוה	15	7	7	3	12–18
3.	מכבי חיפה	15	6	8	1	13–25
4.	מכבי נתניה	15	6	6	3	18–20
5.	הפועל באר־שבע	15	6	6	3	10–11
6.	מכבי תל־אביב	15	5	7	3	16–24
7.	בית"ר ירושלים	15	6	2	7	6–16
8.	שמשון תל־אביב	15	4	7	4	[illegible]–10
9.	צפרירים חולון	15	4	5	6	[illegible]–15
10.	הפועל תל־אביב	15	5	4	6	[illegible]–16
11.	הפועל טבריה	15	4	3	8	[illegible]–13
12.	הפועל ירושלים	15	3	5	7	[illegible]–9
13.	הפועל כפר סבא	15	2	7	6	[illegible]–8
14.	בני־יהודה תל־אביב	15	0	6	9	[illegible]

هكذا من الأصل

הפועל ר"ג ויבנה ממשיכות לנצח
הסטאטוס־קוו בצמרת נותר בעינו

מאת ברוך דגון

צמודות התיק של הפועל ר"ג ומכבי יבנה הותירו את הסטאטוס־קוו בצמרת הארצית בעינו. ר"ג ויבנה נותרו בודדות במערכה, אולם פער תשע הנקודות ביניהן קרב את הרמת־גנים צעד נוסף לליגה הלאומית.

ר"ג שבה הוכיחה את יכולת ההבקעה שלה ורשמה נצחון על בית"ר נתניה בתוצאה 2:3. יבנה נהנתה מהרחקת שוערה של הפועל בת־ים והסתפקה בנצחון דחוק 0:1.

הפועל חיפה שיפרה שוב את מעמדה בתחתית לאחר נצחון ביתי 1:2 על הפועל חדרה. היא ניצלה את העובדה, שהפועל יהוד סיימה בתיקו אפס עם בית"ר רמלה ואילו מכבי טמרה נכנעה למכבי שעריים 2:0. קבוצת תחתית אחרת, מכבי רמת עמידר, כפתה תיקו 1:1 על מכבי פ"ת.

בקרב מרכז הטבלה גברה הפועל לוד על מכבי יפו 1:2.

16 שערים הובקעו אתמול. במספר הצופים חל פיחות נוסף – 2900 בכל שבעת המשחקים.

הפועל חיפה 2 / הפועל חדרה 1

חיפה שבה והוכיחה, כי הצלחותיה בתקופה האחרונה לא היו מיקריות. השיפור בקבוצה החיפאית התבטא לא רק בשליטה במהלכים אלא גם ביזום התקפות והבקעת שערים.

שתי הקבוצות היו שותפות בפתיחה למשחק נאה, בו שולבו התקפות מסובכות על שני השערים. חיפה היתה עדיפה ויתרונה תורגם ליתרון בדקה ה־20 מרגלי ערן כהן. חדרה הגיבה בהתקפות נמרצות והשכילה להשוות כעבור שבע דקות ע"י רונן שפירא.

בהמשך עברה השליטה כליל לחיפה. טל בניק ניצח על מלאכת ההתקפה של קבוצתו, הניע את חבריו ואף התכבד בשער הנצחון בדקה ה־51.

שפט שמעון פריים לעיני 1000 צופים בקרית־חיים.

רמת עמידר 1 / מכבי פ"ת 1

פ"ת השלימה, כנראה, עם אובדן סיכויי האליפות שלה. אחרת אין להסביר את ריפיונה וחוסר האונים שלה מול המארחת מהתחתית.

פ"ת היתה, אמנם, נמרצת בפתיחה ואף הוליכה בדקה ה־18 מהבקעה של טל בניה, אולם בהמשך היא נגררה אחר הקצב של המקומיים ולא היתה רחוקה מהפסד.

רונן פריימן הצעיר השווה בדקה ה־29 ונתן את האות לאופנסיבה של עמידר. עם זאת, השליטה של המארחים היתה אפטית ולא סיכנה באורח ממשי את השער הפתח־תקוואי.

שפט עובדיה בריצחק לעיני 300 צופים בעמידר.

מכבי יבנה 1 / הפועל בת־ים 0

בת־ים איבדה את עולמה בדקה ה־35 בעקבות הרחקתו של השוער משה מרקוביץ. יבנה ניצלה היטב תקרית זו כדי להבקיע שער בודד ולגרוף את כל הקופה.

הפתיחה היתה שקולה למדי עם עדיפות מסויימת לבת־ים. בדקה ה־35 נפתחה הדרך למארחים בשעה שהשוער מרקוביץ ניהל ויכוח עם השופט יעקב מגן הורחק מהשדה.

בנחיתות מספרית ועם מוראל מעורער נותר לבת־ים רק לנסות להוליך תיקו. היא, אכן, התגוננה נמרצות לפני שנכבעה לדור באורזן בדקה ה־63.

500 צופים חזו במשחק, שנערך בחולון.

הפועל יהוד 0 / בית"ר רמלה 0

יהוד תלתה תקוות רבות במשחק הביתי יריבה הפויית־ראשי.

ליהוד היה, אמנם, יתרון בשורה, אך חולשת התקפתה בלטה לכל אורך המשחק. האורחת מרמלה הסתפקה בתפקיד פאסיבי, שהספיק לה כדי להשיג את מטרתה – מניעת הפסד.

100 הצופים ביהוד קיבלו תשובה מדוע משתרכת קבוצתם בתחתית. רמלה היתה רחוקה מיכולתה, אך מרוצה מהנקודה, שנפלה בחיקה.

שפט עובדיה צבי.

הפועל לוד 2 / מכבי יפו 1

אורי בנודיס אינו מצטער, הדאי, על העובדה, שנאלץ לשחק בלוד עד סוף העונה. ביום ו' נשאו אותו על כפיים לאחר שהבקיע את שער הנצחון בדקה ה־90.

לוד שיחררה שני חלוצים לקבוצות לאומיות ואין לה מה להלין. את מקומם תפסו שחקני הגל הדורש, שהציגו יכולת טובה וגילו בגרות בשעה שחוללו מהפך באירועים.

יפו היתה הדומיננטית במחצית הראשונה, אולם לרוע מזלה היא הבקיעה רק שער אחד מרגלי עופר רגמי בדקה ה־33. במחצית השניה עברה השליטה למקומיים, שהצליחו לא רק ליצור עמדות הבקעה אלא גם להשוות בדקה ה־58 ע"י רונן אולאי הצעיר.

התקפות לוד נמשכו עד להכרעה של בנודיס עם השריקה לסיום.

שפט ארז זסלמן לעיני 300 צופים.

מכבי שעריים 2 / מכבי טמרה 0

שליטת שעריים הניבה של שעריים, אחד בכל מחצית.

שני השערים ביטאו היטב את האירועים. טמרה „לא נכנסה לתמונה" לכל אורך המשחק ופיגרה כל העת אחר היוזמה וההתקפיות של מארחיה.

ראובן סולטן ניצל הזדמנות אחת מני רבות בדקה ה־37 ומבע קיפוח משווע של המקומיים. יורם אורן ביסס את הנצחון בדקה ה־62.

שפט יעקב שמש לעיני 200 צופים ברחובות.

הפועל ר"ג 3 / בית"ר נתניה 2

ר"ג שבה וכבשה את מלוא הקופה ואילו בית"ר התנחמה בהצגת יכולת טובה.

המשחק נגמר, למעשה, במחצית הראשונה הטובה והסוערת. בפרק זמן זה הובקעו כל חמשת השערים והצופים חזו במשחק מהיר ועשיר באירועים. נתניה לא נפלה מהמוליכה, סיכנה אותה רבות ויכולה היתה לחולל הפתעה. לאחר ההפסקה ירד הקצב ור"ג השכילה לבלום את ניסיונות המארחים לאזן את התוצאה.

יעקב נומדר פתח את מסכת השערים בדקה העשירית והוביל רונן חרזי קבע 0:2 בדקה ה־17. חיים לוי המקומי צימק מהנקודה הלבנה בדקה ה־33, אך יוסף שמריה העלה את יתרון ר"ג בדקה ה־44. עם השריקה להפסקה צמצם משה גלם שנית.

שפט צבי שריד לעיני 500 צופים בנתניה.

הטבלה הארצית

	הקבוצה	משח'	נצ'	תיקו	הפס'	שערים	נק'
1.	הפועל רמת־גן	15	12	2	1	9–26	38
2.	מכבי יבנה	15	9	4	2	7–19	29
3.	מכבי פתח־תקוה	15	6	5	4	10–16	23
4.	מכבי שעריים	15	6	4	5	15–17	22
5.	הפועל חדרה	15	5	7	3	15–18	22
6.	מכבי יפו	15	6	3	6	15–18	21
7.	הפועל לוד	15	4	8	3	11–13	20
8.	בית"ר רמלה	15	3	9	3	12–12	18
9.	הפועל חיפה	15	4	5	6	22–14	17
10.	מכבי עמידר	15	3	7	5	17–11	16
11.	בית"ר נתניה	15	2	8	5	18–15	14
12.	מכבי טמרה	15	2	7	6	13–6	13
13.	הפועל יהוד	15	2	5	8	18–8	11
14.	הפועל בת־ים	15	2	4	9	15–6	10

הכדורגלן העריק
הורחק לחמש שנים

הכדורגלן הבין־לאומי של פולין, אנדז'ש רודי, הורחק לחמש שנים ממסגרות מאחר שערק למערב.

רודי בן ה־23 לא שב לביתו לאחר שנבחרת פולין שיחקה באיטליה עם מילאן בחודש שעבר.

על־פי התקנון הבין־לאומי יהיה רודי מורחק אוטומטית לשנה אם יתחתם בקבוצה כלשהי ללא היתר מהתאחדות הפולנית. אולם, לעונש ההרחקה לחמש שנים אין שום משמעות מעשית מחוץ לגבולות פולין.

רודי הועבר בחודש אוגוסט האחרון מקבוצת ורוצלאב לקטוביץ עבור סכום שיא בכדורגל הפולני – 50 מליון זלוטי –110,000 דולאר.

שחיה

קבוצת מכבי ירושלים זכתה בגביע נודד בשחיה לזכרו של צבי פגל בתחרות במעלה ארמים. במקום השני סיימו שחייני הפועל ראשל"צ ובמקום השלישי הפועל רמת השלים.

ט. שולחן

שרית חזה מהפועל זוהר זכתה באליפות הפועל בתום סדרת משחקים בשיטת ליגה.

שרוה נקאה את הבכורה בין הבוגרות והבין הנערות עד גיל 18. שניה בין הבוגרות דורגה הדס גולדנקרנץ מאילת ושלישית היתה ריקי בדרנוצקי מראשל"צ.

שאר האלופות: גיל 16 – לילי בת מוזס זהר; גיל 14 – רנה יונה מראשל"צ; גיל 12 – גאולה גרינבוים ממודיעים; גיל 10 – כנרת בנגרנסקי ממודיעים.

משקולות

משקולאי הפועל ת"א ניצחו במחזור השני בליגה הלאומית לאחר שצברו 1426 נקודות.

הם הקדימו ב־14 נקודות את מכבי ת"א. שלישית דורגה מכבי חיפה – 1154 נקודות.

במהלך התחרות, שנערכה בתל כביר, שופר שיאי נוער רבים. בלט במיוחד שי אורן ממכבי ת"א במשקל של יותר מ־110 ק"ג, ששיפר 11 פעמים את שיאי הנוער. בסיכום הרים 260 ק"ג.

אייל אנגלמן ממכבי ת"א שיפר את השיא במשקל עד 82 ק"ג בהנפה – 128 ק"ג וראובן הירנטוב מהפועל ת"א (משקל עד 60 ק"ג) הניף 102.5 ק"ג.

רוגבי

במשחקי הליגה הלאומית ברוגבי גברה אס"א טכניון חיפה על הפועל רעננה 4:6 והפועל נתניה ניצחה את אס"א ת"א 0:21.

חולון תארח מכבי ת"א במוקד
המחזור ה־15 שהוקדם להערב

מאת משה כהן

המשחק בין הפועל חולון למכבי ת"א יעמוד הערב במוקד משחקי המחזור ה־15 בליגה הלאומית בכדורסל.

משחקי המחזור ה־15 הוקדמו להערב בגלל יציאת הנבחרת הלאומית מחר לטורניר חג המולד שיערך בפאריס.

מכבי מצויה בכושר מעולה. שלושת נצחונותיה המוחצים מול ליגמו, הפועל חיפה והאריס סאלוניקי מוכיחים, כי התחזיות לגבי יכולתה המעולה של מכבי העונה מתחילות להתממש. אולם, המכבים סובלים מעייפות מה ולחולון יש בנקודה זו עדיפות.

ראשי חולון מקווים להרים סוף סוף את הראש ורק נצחון על מכבי יניח את דעתם. הם ינסו לנצל את אולמם הביתי כדי לתפוס את תניכיו של צבי שרף עם המכנסיים למטה.

צריך לזכור שלחולון יש פוטנציאל שחקנים מעולה שטרם מיצה את עצמו. אם החולונים ישחקו ללא רגשי נחיתות, עשוי להתפתח במגרש משחק מעניין אבל התוצאה הסופית תלויה בעיקר במאגר חבריו.

כדורסל

בעיר הכרמל יערך „דרבי" חיפאי. שחקני הפועל ירדו בשבוע שעבר מהאולימפוס. הם הוכנו ע"י מכבי ת"א, אבל גם כיום הם טובים יותר משחקני מכבי, שמגלים העונה חוסר יציבות. המכבים זכו בנצחון ב„דרבי" הראשון ולי נראה, כי הערב יוכלו שחקני הפועל לגמול להם.

בעיר היהלומים ינסו שחקני אליצור נתניה, בהדרכת מאמנם הורס, לגבור על קבוצתה הלא יציבה של מכבי ראשל"צ. שחקני עיר היין זכו במחזור הקודם בנצחון מפתיע על הפועל ת"א. העונה קשה לחזות את יכולתם של תניכיו של משה ויינקרנץ וגם הנתנייתים סובלים מחוסר יציבות ובעיקר מכיש מול בדקות הסיום. נראה, כי כצפה לנו משחק שקול ומעניין.

הפועל ירושלים תנסה להפתיע את הפועל גליל־עליון. הירושלמים התאוששו במחזורים האחרונים מהמשבר החריף אליו הם נקלעו. שחקני הגליל טובים יותר והם ירצו לצאת לטורניר חג המולד באיטלנו עם טעם מתוק בפה.

שחקני מכבי ר"ג יהנו מסיול באבן שמואל. הם יתארחו אצל אליצור רמלה. אומנם הרמלאים כמעט זכו במחזור הקודם בנצחון חוץ מול מכבי חיפה, אבל יכולת רגילה של קלינג וחבריו לא תותיר לרמלאים שום סיכוי.

הצמרת הדרומית
איבדה נקודות

מאת ברוך דגון

הצמרת הדרומית הזעזעה לאחר שכל הראשונות ברירות איבדו נקודות. מכבי הרצליה סיימה במגרשה בתיקו 1:1 עם הפועל דימונה, לזרום חולון נבלמה לתיקו 2:2 בקרית־אונו והפועל ראשל"צ נחלה הפסד 1:0 בקרית מלאכי.

לעומת זאת המשיכה מכבי אח"י בני נצרת לנצח וגברה על הפועל קרית אתא 1:2.

שני משחקים לא נערכו. מכבי עוספיה והפועל דלית אל כרמל נפלו קרבן למגרש הבוצי ואילו קבוצות הפועל רמלה והפועל בית־שמש המתינו עד בוש לבואו של השופט דוד יוסף ונאלצו לבסוף לשוב לבתיהם.

צפון

בעכו: מכבי עכו – הפועל בית שאן 0:1. פטיטו הכריע את המשחק בדקה ה־58. שפט דגן, 200 צופים.

בנהריה: בית"ר נהריה – הפועל טירה 0:1. שערו של לזמי בדקה ה־35 החזיק מעמד עד לסיום. שפט קליין, 100 צופים.

בנצרת: מכבי אח"י בני נצרת – הפועל קרית אתא 1:2. משה גבאי היקנה את הנקודות למארחים בצמד בדקות 50 ו־82. איתני צימק מהנקודה הלבנה רקה מהסיום. שפט מלכה, 700 צופים.

בטירת הכרמל: הפועל טירת הכרמל – הפועל בני נצרת 0:1. המקומיים נהנו מבעיטת עונשין מהנקודה הלבנה, שנוצלה ע"י הימן בדקה ה־49. שפט ברמוחה, 500 צופים.

בטייבה: הפועל טייבה – בית"ר חיפה 2:2. צמד שעריו של וייצמן בדקות 19 ו־78 נמחקו ע"י עוזי כהן בדקה ה־32 ושער עצמי בדקה ה־80. שפט ליפקוביץ, 500 צופים.

בחדרה: מכבי חדרה – הפועל עכו 0:2. חדרה התאוששה בסיום והבקיעה ע"י בן־שבת (86) וסלח (87). שפט סרטור, 50 צופים.

בקרית שמונה: הפועל קרית שמונה – מכבי עפולה 3:1. נצחון משכנע למארחים מהבקעות של עמוס כהן (75,25) ושאול (68). סילקו הבקיע לעפולה בדקה ה־29. שפט ברהום, 500 צופים.

דרום

בקרית אונו: הפועל קרית אונו – לזרום חולון 2:2. משחק סוער במהלכו הורחקו בקר המקומי האורחים ורגם ומסעוד. שעריו של ויינשטיין המארח בדקות 65 ו־90 השוו את ההבקעות של גורדון (25) ומסעוד (70). שפט ברקו, 500 צופים.

בקרית מלאכי: הפועל קרית מלאכי – הפועל ראשל"צ 0:1. האורחת מהצמרת הופתעה ע"י אולאי בדקה ה־74. שפט זינו, 200 צופים.

באור יהודה: הפועל אור יהודה – הכח ר"ג 1:1. האורחים הוליכו משער של אברהם לוי בדקה ה־30 ואמיגה השווה בדקה ה־42. שפט מ.בנישתי, 200 צופים.

בהרצליה: מכבי הרצליה – הפועל דימונה 1:1. שני שחקני דימונה, צבי ומשעלי, הורחקו, אך היא השוותה בדקה ה־70 ע"י מועלם. היתרון של מכבי נקבע ע"י עמרן בדקה ה־16. שפט אלנקווה, 300 צופים.

באשקלון: הפועל אשקלון – הפועל מרמורק 1:1. האורחים רכשו יתרון מרגלי קרן בדקה ה־22, אולם משה זיתון השווה בדקה ה־73. שפט שוע, 800 צופים.

בבאר יעקב: הפועל באר יעקב – מכבי קרית גת 0:0. משחק משעמם. שפט היזמן, 500 צופים.

בראשל"צ: הפועל אשדוד – הפועל שכון המזרח 1:3. אלון חזן הבקיע צמד בדקות 38 ו־65 ופיטוסי הוסיף בדקה ה־45. למארחים הבקיע יעקב בדקה ה־41. שפט י.בנישתי, 1000 צופים.

טבלאות ליגות א'

צפון				דרום			
1. אח"י נצרת	11	12:23	16	1. מכבי הרצליה	11	8:17	17
2. מכבי עכו	11	3:9	16	2. הפ' ראשל"צ	11	8:25	15
3. טירת־הכרמל	11	9:15	15	3. הפ' מרמורק	11	11:17	15
4. בית"ר חיפה	11	7:13	14	*. לזרום חולון	11	11:17	15
5. מכבי עפולה	11	15:18	13	5. הפ' אשדוד	11	9:14	15
6. הפועל עכו	11	8:9	13	6. הפ' אשקלון	11	13:16	13
7. הפועל טייבה	11	9:14	12	7. הכח ר"ג	11	13:15	12
8. בית־שאן	11	6:9	12	8. באר־יעקב	11	5:7	12
9. בני־נצרת	11	12:14	12	9. הפ' דימונה	11	14:10	10
10. קרית־שמונה	11	11:12	11	10. קרית־מלאכי	11	10:11	10
11. הפועל טירה	11	12:10	9	11. קרית־אונו	11	11:7	9
12. ד. אל־כרמל	10	13:10	9	12. שכון־המזרח	11	21:11	9
13. מכבי חדרה	11	15:10	8	13. אור־יהודה	11	16:13	8
14. בית"ר נהריה	11	16:8	8	14. מ. ק. גת	11	13:6	5
15. מכבי עוספיה	10	19:9	6	15. בית־שמש	10	22:10	5
16. קרית־אתא	11	16:4	3	16. הפ' רמלה	10	14:6	4

אתלטיקה

תחת גשם שוטף התקיימה אתמול בהדר־יוסף אליפות „הפועל" בקר"ק, בהשתתפות 22 אגודות. הטבלה לאחר אתמול: 1. ירושלים 267 נק'; 2. ת"א 274; באר־שבע 230; 3. כפר־סבא 229; עמק חפר 191. תוצאות בולטות: כלל שלום (אשקלון) 17.18 ד' ב־5000 מ'. דוד סמואל (ת"א) 43.5 ש' ב־300 מ'. צחי נגר (ת"א) 7.01 ש' ב־60 מ'. טבית סלל (ב"ש) 30.30 מ' בדיסקוס. איתי ברגלית (ת"א) 1.90 מ' בגובה. גלית נגר (ת"א) 1:42.3 ד' ב־600 מ'.

שיפוצים ושם חדש לאיצטדיון באר־שבע

מאת רונן ברלב

סטוה כפולה אתמול בבאר־שבע. לפני משחק הנצחון הוסב שם האיצטדיון העירוני לאיצטדיון ע"ש ארתור וטרמיל. אימו גב' לילי פרידמן תרמה סכום של 500.000 ש"ח הסירה את הסרט מעל הלוח לזכר בנה ארתור שנספה בשואה. פרט לתרומה יתרמו הקרן לשיפוץ מתקנים, הטוטו והעיריה סכומים נוספים לשיפוץ המתקן. העבודות יחולקו ל־3 שלבים. בתחילה הגבהת החומה, הקמת גדר פנימית ושבילים. אח"כ הקמת כונניות, שירותים, מושבים נוחים, תאורה ועוד.

חגיגות מה־N.B.A.
נדי סימלמן

הפתיחה המהירה של הניקס

אחת ההפתעות הגדולות ב־6 השבועות הראשונים של עונת ה־N.B.A היא הפתיחה המהירה של הניו־יורק ניקס. בשלב זה מאזן המשחקים שלהם הוא 14:7. אך מה שמפתיע יותר הוא הדרך שבה הם עשו זאת. קבוצת הניקס שבמשך שנים התמחתה במשחק הגנתי עם תוצאות נמוכות פיתחה לפתע משחק התקפה רב עוצמה שהגיע למעלה מ־130 נק' בשליש ממשחקיהם בנוסף להגנה חזקה, כאשר הם קולעים 120 נק' בממוצע למשחק וסופגים בממוצע 118 נק'. נמצאים הניקס במקום שני בליגה בשתי הקטגוריות הללו.

המאמן ריק פיטינו משתמש באותן נוסחאות בסיסיות מלפני שנתיים כאשר אימן את הנבחרת הגלושה של פרובידנס קולג' והוביל אותה למקום רביעי בגמר המכללות: המתבססות על קליעה מרחוק ל־3 נק' ולחץ תמידי על כל המגרש בהגנה.

הניקס כבר קבעו שיא בליגה בקליעה מקו 3 ה נק' במשחק אחד, והגארד המוליך מרק ג'קסון מרהים בקליעה של 54% מקו 3 הנקודות.

הניקס היו צפויים להשתפר ע"י רכישת צ'רלס אוקלי, מטובי השורודרם בחטיפת כדורים חוזרים. בלתי צפוי היה משחקו החזק של ג'וני ניומן הקולע בממוצע 20 נק' כעמדת הפורוורד בשנית. עמדתו נחשבה לחלשה הניקס ניסו נואשות למכור עסקה עם פורטלנד לרכישת קיקי וונדרוה הפצוע אולם ניומן הצליח מעבר לכל המצופה.

הניקס פיתחו גם ספסל אמין הכולל את טאקר, רוד סטריקלנד, של' הוק, סידני גרין ומאפשר ג'קסון בבי שב לכל עמדה מלבד שחקן הציר. זה חשוב במיוחד לקבוצה המפעילה לחץ בלתי פוסק בהגנה ובהתקפה 48 דקות במשחק.

מקומם של הניקס ללא ספק בין הטובים בליגה אחרי שכבר הביסו את דאלאס, יוסטון, קליבלנד, פילדלפיה ואת הפיסטונס בדטרויט ב־22 נק' אך עדיין נותרו מספר שאלות.

קיימת אצלם עדיין נטייה להסתמך על קליעה מקו 3 נק' ועל פריצות מהירות היזונות ע"י הרכזים ג'קסון וסטריקלנד אך אין די נסיון לשלב את אוקלי וווילקינס בהתקפה.

ספק גם אם ניתן לקיים קצב משחק מהיר כ"כ במשך עונה של 82 משחקים עם נסיעות רבות ופציעות. יתכן שיהיה נבון אם פיטינו יהיה סלקטיבי יותר עם משחק התקפה המתפרצת לפני שבועיים הובסו הניקס ע"י דנוור, הראשונה בליגה בפריצות מהירות, כאשר ניסו לנצחם ע"י שמוש במשחקם שלהם.

ההגנה של הניקס מהוה לעיתים סיבה לדאגה. בשבוע שעבר הניקס הובסו ע"י סן־אנטוניו רק בקושי התגברו על סקרמנטו הלוקה ע"י התאוששות ההגנה ברבע האחרון של המשחק.

אולם בסה"כ הניקס נראים טוב ומוסיפים הרבה התלהבות לעונה הנוכחית. (סוף)

סלים חמים בת"א ובמוסקווה

גביע אירופה לאלופות „מתחמם". בשעה שמכבי ת"א רשמה שני נצחונות בהפרש של 20 נקודות בתוך שבוע, צעדה ברצלונה לחצי־הגמר בנצחון שלישי, הפעם במוסקווה. לשחקני צסק"א (בצילום השמאלי: גוברב נוחסם ליד הסל הספרדי) היה זה ההפסד השלישי, שהרחיקם מהשלב הבא. מכבי מצויה חזק בתמונה לאחר שבארלר (מימין) קלע בהצלחה לסלה של אריס היוונית.

הליגה האנגלית נחה אתמול
תשוב מחר ומחרתיים לפעילות

הליגה האנגלית נחתה אתמול מסגרה. היא תשוב לפעילות מחר ומחרתיים במחזור של חג המולד.

טוטנהאם, המבקשת להחתים שוער נורווגי, תתמודד עם לוטון. נוריץ', המוליכה בראש, תארח את האחרונה בירחוג, וסטהאם, השמטה, כנראה, על הבכורה שלה.

לארסנל סיכוי טוב להתקרב למוליכה בשעה שתתמודד עם צ'רלטון ואילו מילוואל, טוענת נוספת לכתר, תשחק בדרבי לונדוני אחר עם וימבלדון.

דרבי תארח במגרשה את ליברפול המאכזבת ואילו קובנטרי וסאותהמפטון יתעמתו מאחורי גבה של ליברפול.

משחקים מעניינים נוספים: אברטון – מידלסבורו; מנצ'סטר יונייטד – נוטינגהאם.

הפועל ת"א ניצחה בגבת

במשחק יחיד בליגה הלאומית בכדורסל זכתה סגנית האלופה הפועל ת"א בניצחון 86:73 על הקבוצה המארחת את הטבלה ועדיין לא זכתה באף נצחון ליגה, הפועל איחוד/גבת

אלי אוחנה

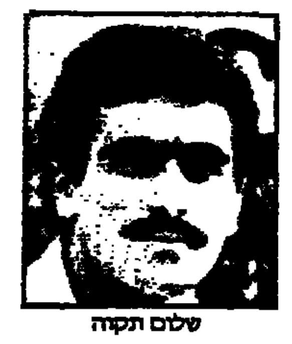
שלום תקוה

רוני רוזנטל

רוזנטל ותקוה יצטרפו מחר לסגל, אוחנה בא הערב לארץ

מאת שמואל קליגר

רוני רוזנטל ושלום תקוה שהגיעו בבלגיה בסוף השבוע ישלו חלק בשני אימוני הנבחרת מחר ביגיים. היום בערב צפוי בואו של „בלגי" נוסף אלי אוחנה שגם הוא יוכל להשתתף באימונים.

הנבחרת

המאמן הלאומי יצחק שניאור הזמין את שלום תקוה לפגישה באצטדיון ר"ג לפני המשחק של מכבי ת"א ומכבי נתניה. תקוה היה באצטדיון וגם המאמן הלאומי היה שם, אבל בסום כה לא יצא הכינוס אל הפועל. בשעה זהה נראה רוני רוזנטל חוזה במשחק של חבריו לשעבר ממכבי חיפה נוחלים בפ"ת את ההפסד הבכורה בליגה.

המאמנים יבקשו במהלך היום לשבוע פרטים מהשחקנים על מצבם ועל ההנחיות שקיבלו מאמניהם בבלגיה באשר לאימונים שאותם יקבלו בארץ בתקופה שבה ישהו בה לרגל הפגרה בליגה הבלגית.

ככל הנראה שלושת השחקנים יכללו בהרכב הנבחרת שתשחק מחר ביגיים נגד קבוצה מליגה נמוכה. הם גם ישתתפו במשחק אימון נוסף שיהיה ביום שלישי באצטדיון ר"ג מול סמכון ת"א.

לפי שעה לא מתכוונים המאמנים להזמין שחקנים נוספים. אפילו שוער בית"ר ירושלים בני גינצבורג שהחלים בפציעה ושותף אתמול במשחק לא יוזמן עד שיוכיח כי הוא נמצא בכושר טוב.

מכבי פ"ת ובית־שאן לסיבוב ה־7 בגביע ללא משחק

מאת שמואל קליגר

מכבי פ"ת מליגה ארצית והפועל בית שאן מליגה א' יעלו לשלב הבא בגביע המדינה בכדורגל ללא משחק – זאת נקבע בסוף השבוע, בהגרלה של משחקי הסיבוב השביעי.

כמה משחקים יהיו על טהרת הליגה הארצית: מכבי רמת־עמידר נגד הפועל לוד; בית"ר רמלה נגד מכבי יבנה ומכבי שעריים עם הפועל בת־ים.

מרבית המשחקים יהיו ב־3 בינואר: הפועל יהוד – הפועל ראשל"צ; בית"ר נתניה – הפועל קרית־שמונה; מכבי יפו – הפועל קרית אונו; הפועל טייבה – הפועל מרמורק; הפועל חיפה – הכח ר"ג; הפועל באר יעקב – הפועל קרית אתא; מכבי שיכון המזרח – עירוני אשדוד; הפועל בני עכו – הפועל חדרה; הפועל כפר קנא – הפועל נצרת עילית.

שני משחקים יהיו במועדים אחרים: הפועל ר"ג – מכבי טמרה (ב־27 לדצמבר) ומכבי הרצליה – מכבי עכו (10 בינואר).

אילן הישווה 2 שיאי קליעה

מנחם אילן מהפועל חיפה הכתיר אתמול כאלוף הפועל בקליעה ברובה זעיר והישווה שני שיאים לאומיים.

אילן צבר בתרגיל אולימפי מלא (40 כדור משלושה מצבים) 1162 נקודות והישווה את השיא בשכיבה (400 נקודות מ־400 האפשריות) ובכריעה (393).

שני היה יצחק יונגר מאשקלון עם 1157 נקודות ושלישי היה גיא סטאריק מירושלים עם 1152 נקודות.

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה – תשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי הגליל המזרחי

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז הצפון ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה הגליל המזרחי מפורסם יוחנן בן זכאי, טבריה מופקד שינוי תכנית מתאר הנקרא תכנית מס' 5913 שינוי לתכנית מתאר מספר 2737 – שטח למלאכה ותעשיה זעירה, טמלה ביתר עם השטח המצורף אליו.

ואלה הגושים והחלקות הכלולים בתכנית:
גוש 13202 חלקי חלקה 8, 13. גוש 13203 חלק מחלקה 1.

עיקרי הוראות שינוי התכנית: יעוד השטח למלאכה ותעשיה זעירה.

כל המעונין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל המעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן מהנדס הועדה המקומית שבתחום התכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל אותו, רשאי תוך חודשיים מיום פרסום של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המחוזית האמורה.

את ההתנגדות יש להגיש בכתב בצרוף המסמכים ובלוויי תצהיר חתום על ידי שיד המאמת את העובדות שעליהן היא מתבססת.

קמרים קלנזאי
יו"ר הועדה המחוזית
לתכנון ולבניה – צפון

פסק זמן
עם: אהרון להב

פרויקט ברצלונה

באחרונה עלה הכדורעף בחזרה לכותרות. לא בגלל יכולת יוצאת דופן שהפגינו הכדורעפנים/ות שלנו, אלא בגלל ביקורים הדדיים של קבוצות מהגוש המזרחי ובעיקר מברית המועצות אצל קבוצותינו וליהפך, במסגרת גביעי אירופה השונים.

עד לשנה זאת היו הופעות של הכדורעף הישראלי באירופה על שני חלקיה, אולם בדרך כלל באורח חד סיטרי. אנחנו שם, משום שמדינות הגוש המזרחי הפגינו קרירות במפגשים אלה.

הפשרת הכפור מצד ברית המועצות ולאחריה יתר המדינות הגרורות, הקפיצה בבת אחת את הכדורעף לתודעה הציבורית. מבחינת יחסי ציבור מצב יוצא מן הכלל, אולם מבחינה המקצועית חשפו „הפרסטרויקה" ו„הגלאסנוסט" רמה נמוכה של כדורעף, בעיקר אצל המין היפה שלנו. המורח אירופיות באו אלינו גבוהות ותמירות האתלטיות והתכליתיות והבוחות ומה לא. לבנותינו לא היה שום סיכוי עוד לפני שניתנה שריקת הפתיחה.

על העובדה הזאת כתבתי באחד מטורי מיד לאחר הופעת המזרח גרמניות בבת־ים. אבל אני יודע שהעוסקים בענף הכדורעף בארץ הם מאד מסורים למקצועם, מנסים לעשות ימים כלילות כדי להעלות את הכדורעף הישראלי על המפה הבין־לאומית. תקציבים יש, משאבי אנוש בהדרכה מצויים, הבעיה היא במוטיבציה של הדור הצעיר כלפי הענף.

השבוע קראתי בסיפוק על אל"מ (מיל) דוד בראשר, שכנראה פורש בימים מהנהלתו של המשאב הנשי במקצוע הזה, ובהיותו שוקק עם רבפעלים נרתם לנסיון מעניין לפתח את הכדורעף הנשי לקראת אולימפיאדת ברצלונה 1992. פרויקט חדש בשיתוף איגוד הכדורעף הישראלי וסניף הפועל בכפר־סבא ועיריית כפר־סבא, רעננה, הוד השרון ובתי הספר התיכוניים והסביבה הביניים.

נבחרו 1000 שחקניות. איך עושים זאת? אוספים אומר בראשר מכל המשפחות: לוקחים אחור מבתיים מצבי השרון. עוברים מכתה לכתה בחטיבת הביניים, בתות זה עד י' ושם מבקשים את הבנות לקום. אם הנערה עונה על הקריטריונים ובעיקר על קריטריון הגובה (1.70), מציידים אותה בחומר הסברתי בתוב ההורים ואותה לאימון מבחן.

בכפר־סבא נעשה המבחן, באו 60 מתוך 300 נבדקות. אם נצליח למצוא בכורה כזאת 5 – 10 שחקניות שימצאו דרכן לנבחרת ישראל, הצלחנו – כך דוד בראשר. הוא מזכיר לנו את ה„שיח הסיבית" בטניס. מרכזי הטניס בארץ בנים אף הם את התשתית לחוב ומשם את הפירמידה עד שיוצא אחת לכמה שנים מנבחרת עולם והעתיד הקרוב נשמע יותר ויותר על רביב ויידנבלד והצעד מוסשטיין האחד ויינברג האחרים, שילכו ויזכירו את זרי הבגוש הקודים.

דוד בראשר מאמין אגונו איתו, כי אם תקום נבחרת בנות 1.70 – 1.80 מ' אתלטיות בעלת מוטיבציה, אין סיבה שישראל לא תהיה בין המובילות באירופה. אם הדעון יקלט וינתנו התקציבים המתאימים על־ידי איגוד הכדורעף ולא יהיו מתנכלים צרי עין שישימו רגליים, עשויה התקוה תחת הסיסמה: גם את יכולה לשחק כדורעף באולימפיאדת ברצלונה – ללבוש עוד גידים ואתגר שאפשר לעמוד בו.

בבחנות „אמני" במשחק הכדורעף. ה„מריץ" בשישיה האחרונה כמאמן והמנהל של קבוצת הפועל ת"א ולאבוני את העובדה, שלא התעלנו מעל מה מצויינת בקבוצות והבנות. אולי משום כך לבי עם הכדורעפניות של היום ועם הפוטנציאל של המחר.

הבא! מן העיתון

אנשי הנשיא

הנשיא הנבחר ג'ורג' בוש הודיע על מספר מינויים נוספים לממשלו החדש במסיבת עתונאים בוואשינגטון. משמאל לימין: ויליאם ריילי – מנהל הרשות להגנת הסביבה; אדווין דרווינסקי – למינהל הגימלאים; סמואל סקינר – מחלקת התנועה; ד"ר לואיס סוליוואן – מחלקת הבריאות והשירותים הקהילה; מנואל לואן – מחלקת חקלאות. (צילום: א.פ.)

בוש משלים המינויים בממשלו

רק משרד האנרגיה עדיין פנוי אחרי מינוי דול לשכת העבודה

מאת רליה רפאל, כתבת 'דבר' בארה"ב

ואשינגטון (מיוחד ל'דבר'). – הנשיא הנבחר, ג'ורג' בוש, הודיע אתמול על מינוי אליזבת דול למשרת שרת העבודה בממשלו. דול, האשה הראשונה בממשל החדש, שיחל לכהן ב־20 בינואר, היא רעייתו של רוברט דול, מנהיג הרוב הרפובליקאי בסנאט ויריבו לשעבר של בוש בהתמודדות על מועמדות המפלגה לנשיאות, מאבק שכלל התבטאויות חריפות והותיר משקעים אישיים.

אליזבת דול כיהנה כשרת התחבורה בממשלו של רייגן והתפטרה, בזמנו, מתפקידה כדי להקדיש את כל זמנה ומאמציה לנסיון בעלה לזכות במינוי המפלגתי. מינויה יתרום, (וניתבן שאף נועד במידה מסויימת) בוודאי, לשלום בית בתוך המפלגה הרפובליקאית ויקל על שיתוף הפעולה בין הבית הלבן, בראשותו של בוש, לבין הסיעה בסנאט, בהנהגת רוברט דול.

בהודעה הרשמית על המינוי, שיבח בוש את נסיונה הפוליטי של דול וכשרונה ואמר: "אנו זקוקים לשרת עבודה שמבינה את האתגרים ובעלת יכולת להתמודד עמם". הוא הביע את בטחונו "המוחלט" שאליזבת דול תהיה שרת עבודה כזאת.

עתה נותר לבוש מינוי אחד, של האנרגיה, להשלמת ממשלתו. למרות שקיווה לסיים את משימת המינויים לפני חג המולד, נראה שישלימה ימים ספורים אחריו.

במכתב מחאה לשרי הבטחון והבריאות

שירותי הבריאות בגדה צומצמו עקב האינתיפאדה, קובל צוקר

מאת סופר 'דבר' בירושלים

במכתב חריף לשרי הבטחון והבריאות קובל ח"כ דדי צוקר (ר"צ) על צמצום שירותי הבריאות ביהודה ושומרון כמכשיר ענישה בגלל האינתיפאדה.

בין השאר כותב צוקר: "רופאים ממוסדות בריאות בישראל קבעו באוזנינו נחרצות: עשרות תושבי הגדה מתו מאז תחילת האינתיפאדה עקב הצמצום הדרסטי בימי אשפוז. רופאים אלו ניסחו זאת בפני מפורשות, ללא סייג: שלושה חודשים אחרי תחילת ההתקוממות פסקו כמעט אשפוזים של תושבי הגדה: רמת האשפוז ירדה מ־100 אחוזים ל־20 אחוזים בלבד. [illegible]

חלק מן החולים שאינם זוכים עוד לאשפוז בבתי־חולים ישראליים מגיעים לטיפול יום בבתי־חולים בישראל, ללא אשפוז, חלק אחר מקבלים טיפול בבתי־חולים בגדה. בשני המקרים, קובעים הרופאים, ניתן טיפול באיכות לא מספקת הגורם, בהוראות, למוות.

המכסה הקטנה של אשפוזים בישראל הוקציה מי לאשפוז ומי לסכנת מוות נעשית על־ידי קצין מנהל ולא על סמך חוות דעת רפואית. נוהל זה פותח פתח רחב לאשפוז על־פי לחצים וקשרים.

חלק ניכר מתושבי הגדה מבוטחים בביטוח בריאות, שהוא ללא ספק מהישגי השלטון הישראלי בשטחים. אין כמעט ספק שמבוטח, ששילם דמי ביטוח, ולא זכה לאשפוז אינו זוכה לתמורה שהוא זכאי לה על־פי חוק. ישראל, אם כן, גובה דמי ביטוח ואינה נותנת שירות.

הישג נוסף של ישראל בשטחים הוא הביטוח הרפואי לכל הילדים עד גיל 3. אף־על־פי־כן הפסק כמעט אשפוזם של ילדים אלו. [illegible]

במכתב כותב ח"כ צוקר, [illegible] עומדים תשעה אמבולנסים לפחות ללא יכולת פעולה. שניים מהם עומדים כבר מאז 1986 במוסך בשכם, ללא רישוי. בשכם עומדים במוסכי 'הסהר האדום' שני אמבולנסים חדשים נוספים, ללא יכולת פעולה. לאמבולנסים אין רשיון פעולה עקב עיכובים וסחבת. פרשה זו, כותב צוקר, משמשת דוגמה לשימוש שעושים השלטונות בביורוקרטיה כענישה.

המעורבות נמשכת

מ"מ ראש הממשלה ושר האוצר, שמעון פרס, ביומו הראשון כשר האוצר קיבל את שגריר מצרים בישראל, מוחמד בסיוני, כדי להעביר באמצעותו מסר לנשיא מובארק שתוכנו: המשך מעורבותו של פרס בתהליך השלום. (צילום: חנניה הרמן)

מכינים הצו להסגרת איש 'כך' על רצח במעטפת־נפץ בארה"ב

מאת נתן רועי, סופר 'דבר' לענייני משטרה

משרד המשפטים הישראלי עוסק בימים אלה בהכנת צו הסגרה נגד רוברט סטיבן מאנינג, בן 36, תושב קריית ארבע, מאנשי תנועת כ"ך, החשוד ברצח מזכירה במעטפת נפץ בארה"ב. אישור לכך נתקבל מן המטה הארצי של משטרת ישראל בירושלים.

בשבוע שעבר נבחר בלוס אנג'לס חבר מושבעים לקראת פתיחת משפטם של בני זוג אמריקאי־ישראלי וסוחר מקרקעין עשיר מלוס אנג'לס, המואשמים, כי שלחו בדואר מעטפת נפץ לחברת מחשבים מקומית וזו גרמה לפני שמונה שנים את מותה של מזכירת החברה.

שלושת הנאשמים היו חברים בליגה להגנה יהודית. רוברט סטיבן מאנינג מתגורר ככל הידוע בישראל. על־פי מקורות אמריקאיים קשור מאנינג זה שנים למאיר כהנא ולתנועת 'כך'. הוא חשוד גם בפיגוע שגרם ב־1985 למותו של פעיל ערבי אמריקאי בסנטה אנה שבקליפורניה. מאמצי משרד המשפטים האמריקאי להביא להסגרתו של מאנינג מישראל לא העלו עד כה תוצאות.

רחל אידה מאנינג, רעייתו של רוברט, נעצרה בחודש יוני בנמל התעופה הבינלאומי של לוס־אנג'לס.

דירה ביפו עלתה באש והשכנים ניסו למלט ילדיהם מהמרפסות

(עז).– "בתוך דקות התפשטה האש, וכשניסינו לכבות אותה בקערות מים היא רק התגברה. עוד יותר ועשן סמיך מילא את הבית. הרגשתי שאני נחנקת וברחתי החוצה", שיחזרה גאולה צמח, תושבת יפו, את רגעי ההתלקחות כתוצאה מלהט תנור חשמלי שהעלה באש חצי מדירתה ברחוב מחרוזת 6 ביפו ביום שישי אחר הצהריים.

ב־4.00 אחר הצהריים היו גאולה צמח וגיסתה עסוקות בבישול לקראת השבת. בתה של גאולה, בת חמש, הדליקה את התנור, וכהרף עין אחזה אש בווילון הסמוך והתפשטה לעבר כוננית עמוסת ניירות והולכה לכלות את שאר תכולת הדירה.

3 כבאיות, אמבולנס וניידות משטרה הוזנקו למקום, שכבר היה במרקחה. העשן התאבך והבניין "רעד כולו", כפי שסיפרה אחת השכנות.

השכנים המבוהלים אף ניסו למלט את ילדיהם מדירותיהם דרך המרפסות. כעבור זמן השתלטו מכבי האש על השריפה ומשפחת צמח נשארה בבית מפויח, שחצי מתכולתו הושמדה.

טקסי חילופי שרים בשישה משרדי ממשלה

כבר עשיתי צעדים לא־פופולאריים אמר פרס ברמזו על הצפוי במשק

מאת סופרי 'דבר' טובה צימוקי, דוד מרשיוב, אמנון אבר וכתבי עתים

(עז). – טקסים לרגל חילופי שרים במשרדים ממשלתיים נערכו ביום ו' בירושלים, במשרדי החוץ, האוצר, הפנים, המשפטים והתיירות. בטקסים השמיעו על־ידי השרים היוצאים דברי הערכה לעובדי המשרדים ולפעולותיהם, ואילו השרים הנכנסים הציגו במלים קצרות את כוונותיהם בתפקיד המשרד.

שר האוצר החדש שמעון פרס, החל ביום שישי את עבודתו באוצר בישיבת עבודה עם השר היוצא, משה נסים, ובפגישת היכרות עם הנהלת המשרד.

קודם לפגישות העבודה טקס קצר שנערך בלשכת השר. בדברי הפרידה שהשמיע, שיבח נסים את צוות האוצר. ביותר מרמז אמר נסים לפרס, כי כל המינויים באוצר נעשו על־פי שיקולים מקצועיים ולא פוליטיים. בדבריו הגן נסים על מדיניותו ואמר, כי היציבות היא אבן היסוד למדיניות ניהול המשק וכי שגו אלה שדרשו שינויים דחופים בשער החליפין.

על הצפוי למשק בעתיד הקרוב רמז פרס באומרו, כי הזדמן לו כבר לעשות צעדים לא פופולאריים בשיתוף עם כל הגורמים במשק.

שר החוץ ארנס: לא מדברים עם ארגוני טרור

מ"מ ראש הממשלה שמעון פרס חזר בפני קהל גדול של עובדי משרד החוץ על אמונתו בצורך להתירה אקטיבית להשגת שלום.

פרס סקר את השינויים שחלו ביחסי החוץ של ישראל עם המדינות השונות ואמר, כי אסור להתעלם מתקפת השלום של הערבים. "אני מקווה", אמר, "כי הממשלה תצא ביוזמות ישראליות חדשות, שיאגנו את המתקפה ויאפשרו לידידינו להישאר אתנו בידידות".

שר החוץ הנכנס משה ארנס אמר, כי לפי מיטב ההערכות שבידו, התרסקות המטוס בסקוטלנד היא פעולה של הטרור הבינלאומי; הדבר צריך לשמש תזכורת, שאש"ף עומד בראש הפירמידה של הטרור הבינלאומי. ארנס חזר על דעתו שעם ארגוני הטרור לא מדברים ואמר, כי הוא מצטער על שינוי מדיניות ארה"ב בעניין זה.

ארנס מסר, כי יסע בקרוב לארה"ב להסביר את עמדותיה של ישראל, ויעשה למניעת אי־הבנות.

שר החינוך נבון: הפוליטיקאים לא נתנו דוגמה חיובית

קבלת פנים צנועה לסגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות מר יצחק נבון, שהחל את הקדנציה השניה במשרד, התקיימה ביום שישי בבוקר בלשכת השר בירושלים.

השר סקר בדבריו את המהלכים [illegible] הפוליטיקאים לא נתנו דוגמא חינוכית טובה לציבור [illegible] בשבועות הקרובים את תוכנית העבודה של המשרד ב־4 השנים הקרובות. דברי ברכה בשם עובדי המשרד השמיע מנכ"ל המשרד ד"ר משה שישי.

שר החקלאות כץ־עוז: הגעתי כחקלאי מן השורה

טקס חילופי־גברי במשרד החקלאות עם סיום תפקידו של אריק נחמקין וכניסתו לתפקיד של אברהם כץ־עוז נערך בלשכת שר החקלאות.

שר החקלאות היוצא הטעים, כי הוא השתדל לשמור על הקיים. "יכול היה להיות יותר גרוע", אמר. באשר להסתבכות ההתיישבות אמר, כי הפתרון טרם הגיע. הוא אמר כי הוא צופה שינוי בסיסי בתפיסה עם שינוי המדיניות שיכבים שר האוצר החדש. "שינוי מדיניות", אמר, "הוא חצי הצלחה".

בדברי תשובתו של אברהם כץ־עוז ניכרה התרגשות. השר הנכנס אמר, כי הוא הגיע לתפקידו כשר החקלאות לאחר שהוא הולך בשורות ומעבדם במשך יותר מ־35 שנה. "הגעתי למשרה כחקלאי מן השורה השואף לפעול למען החקלאות". הוא אמר, כי אף שהוא מדינאי ופוליטיקאי – את עיקר תפקידו יעשה כחקלאי.

שר המשפטים מרידור: שמירת הערכים הבסיסיים

שר המשפטים דן מרידור נכנס ביום ו' לתפקידו החדש. בטקס חילופי השרים במשרד שנערך ביום ו', אמר מרידור, כי אף שמשרד המשפטים אינו מתברך במספר רב של עובדים או גודל תקציביו, הוא מן המשרדים החשובים ביותר במערכת מדינת ישראל. "הוא אחראי על שמירת החישוק המחבר את שלטון החוק והחברה הדמוקרטית שלנו וראינו זאת בעיקר בשנה האחרונה".

מרידור אמר, כי משרדו מופקד על כך שקבלת ההחלטות במדינת ישראל תבוצע תוך שמירת הערכים והנורמות הבסיסיים. הוא הודיע, כי יקדיש את הימים הקרובים ללימוד סמכויות המשרד, תפקידיו ותוכניותיו ויעמיק את ההיכרות עם עובדיו.

שר הפנים דרעי: ממשרד המנכ"ל ללשכת השר

התרגשות ומתיחות מיוחדת שררו בלשכת שר הפנים לרגל העברת תפקיד השר מידי ראש הממשלה יצחק שמיר לידיו של השר החדש הרב אריה דרעי. לקראת הטקס התקבצו במקום גם בני משפחת השר החדש והביאו זרים ופרחים.

שר התיירות פת: איני אוהב נסיעות לחו"ל

השר גדעון פת, שעזב את משרד המדע והפיתוח, ציין בטקס קבלתו את משרד התיירות, כי הוא חוזר למעשה למשרד שהיה חלק ממשרד התעשיה והמסחר כאשר הוא היה ממונה עליו ואשר חלק גדול מפעילותו נקבעה במסגרת זו. השר העיד, שהוא באופן אישי אינו אוהב נסיעות לחו"ל ובדעתו להימנע מנסיעות מרובות ולעשות ככל האפשר להגדלת התיירות לישראל בתקופה קשה זו.

משפטים

החילופים במשרד המשפטים: דן מרידור נכנס, אברהם שריר יוצא. (צילום: יצחק הררי)

יש גבול לחריש: הפסק את הרדיפות והנסיונות לעצרנו

מאת טובה צימוקי, סופרת 'דבר' בירושלים

תנועת 'יש גבול' תבעה אתמול מהיועץ המשפטי לממשלה להפסיק לאלתר את הרדיפות הפוליטיות שהוא מבצע נגדה ולחדול [illegible]

צעדה זו של התנועה באה בתגובה על הפרסומים בסוף השבוע, כי זה כמה חודשים מתקיימת חקירה משטרתית סמויה נגד תנועת 'יש גבול' בהוראת היועץ המשפטי לממשלה. בהודעה אמרה התנועה: "'יש גבול' היא תנועה הפועלת במסגרת ועל־פי החוק, כל פעולותיה נעשות באופן הגלוי ביותר. טוב יעשה היועץ המשפטי לממשלה אם ימלא תפקידו ויורה לחקור את ההריגות, ההתעללויות, המעצרים המנהליים, ההמתות ושאר הפרות החוק שהפכו לשגרה בשטחים".

חבר ועדת החוץ והבטחון של הכנסת ח"כ יוסי שריד, ר"צ, תבע מהיועץ להפסיק את החקירה המשטרתית מיד. הוא הודיע, כי אם החקירה לא תופסק מייד, יהיה צורך לנקוט הליכים משפטיים מתאימים נגד היועץ המשפטי לממשלה.

שריד הוסיף, כי אינו מסכים עם אנשי 'יש גבול', אך גם אינו מסכים ששירותי הבטחון או המשטרה "בלשו" אחריהם, כאילו היו אויבי העם והמדינה. "החקירה [illegible] והשערורייתית הזאת, המתנהלת שלא מטעמי בטחון, אלא מטעמים פוליטיים מובהקים, הופכת בהדרגה את מדינת ישראל ממדינה שיש לה משטרה למשטרה שיש לה מדינה. את התהליך המסוכן הזה חייבים לבלום", אמר שריד.

'במחנה' מפרסם מעלילות השב"כ:

איש ה'אס.אס.' שהסתנן לצה"ל הוחזר מחו"ל בערמה ועמד לדין

בינואר 1956 הצליח השב"כ להחזיר ארצה, בערמה, את אולריך שנפט, נאצי וחייל ס.ס. שלחם ברוסיה וביוגוסלאוויה, עלה ארצה בזהות מושאלת, שירת בצה"ל בדרגת סגן, ואחר־כך עזב את ישראל ושירת את המודיעין המצרי.

הסיפור המלא של אולריך שנפט ואופן הבאתו ארצה למשפט, מתפרסם השבוע לראשונה בגליון החדש של 'במחנה'.

שנפט נולד בגרמניה ב־1925 ובמלחמת העולם השניה לחם בחזית הרוסית ואף נפצע בה פעמיים. הוא חזר לגרמניה, ליוגוסלביה ולאיטליה ושם נפל בשבי האמריקאים. ב־1947 שוחרר ושב לגרמניה. כאן לבש זהות של יהודי בשם גבריאל זיסמן, ויחד עם קבוצת עקורים עלה מארצה, דרך מחנות המעצר בקפריסין (כאן אף הצטרף לסניף ההגנה שפעל במחנות המעצר). בהגיעו ארצה שהה בקיבוץ קרית־ענבים, למד עברית ועבד. בתחילת שנות ה־50 התגייס לצה"ל, עבר קורס מ"כים וקורס קצינים ואף שירת בדרגת סגן בחיל התותחנים.

במהלך שירותו הכיר זוג אשקלוני והתיידד עם האשה. בעקבות הסתבכות רומנטית עזב את הארץ בעקבות האשה שנפרדה מבעלה. אלא שבבקשו לשוב לגרמניה לא ניתן לו. הקונסול הגרמני באיטליה לא האמין לסיפורו (האמיתי). שנפט נותר ללא כסף והחליט לפנות למודיעין המצרי ברומא. הוא נפגש עם הנספח הצבאי וזה נוכח כי בידי שנפט מידע רב ערך.

כך הגיע שנפט לקאהיר ושם מסר את כל הידוע לו על צה"ל. המצרים ביקשו שיחזור בשליחותם ארצה, יבקש לשרת בבסיס בדרום, ויאסוף עבורם ידיעות. שנפט ביקש שהות ויצא לגרמניה. הוא נפגש עם ידידתו וסיפר לה את סיפורו האמיתי. המידע הגיע לבעל וזה העביר אותו ארצה בצירוף צילום.

כאן נודע סיפורו לשב"כ. הוחלט להביאו ארצה ולהעמידו למשפט. אנשינו בחו"ל יצרו עמו קשר בלא שידע על זהותם. הם רמזו לו, כי יש להם ידיד ערבי שייתכן שיהיה מעוניין בשירותיו. בינתיים בנו בארץ זהות חדשה לאיש שירות הבטחון הכללי שנועד להיפגש עם שנפט ולשכנעו לשוב ארצה בשליחות ריגול.

האיש קיבל זהות של קצין מודיעין עיראקי, נספח בשגרירות עיראק בפאריס, ובסוף 1955 נוצר הקשר. שנפט הופגש עם 'הקצין העיראקי', אך לאחר כמה שיחות לא הסכים לצאת לשליחות מפחד המודיעין הישראלי. במאמצים רבים הצליח איש שירות הביטחון, יוצא עיראק, לשכנע אותו להסכים לצאת לשליחות הריגול.

הוא בנה לו זהות ומראה חדשים ושיכנע את שנפט, כי איש לא יכיר אותו. השניים בילו מספר ימים בפאריס ואחר־כך נשלח שנפט ארצה.

שנפט נשא על גופו עט־גאז, לתקוף בו את הבאים לעוצרו, אם ייתפס. אלא שהוא לא הספיק אפילו לשלוף אותו כאשר נתפש על־ידי אנשי השירות בתוך מונית שנטלה אותו משדה התעופה. במשפטו קיבל 7 שנות מאסר.

הנאשמים שרו 'בילאדי בילאדי' וזכו לתשואות

חסלו את רפול! – הורה ערפאת למפקד 'רשת המדרחוב' סרסאווי

מאת יוסי ליברוביץ, סופר 'דבר' בגליל המערבי

חברי 'רשת המדרחוב' קיבלו פקודה מראש אש"ף יאסר ערפאת להשתלט על ביתו של הרמטכ"ל לשעבר, רפאל איתן, בתל־עדשים ולחסלו. כך עולה מכתבי האישום שהוגשו לבית־הדין הצבאי בלוד, נגד שמונה מחברי הרשת, שפעלה בשורות 'פתח' באיזור חיפה.

שלשום הוארך מעצר השמונה ב־15 ימים. בבית־המשפט בחיפה שרו החשודים "בילאדי, בילאדי", מתווים באצבעותיהם אות 'V' ומתקבלים על־ידי בני משפחותיהם במחיאות כפיים.

שני כתבי האישום העיקריים הם נגד מפקד הרשת, סמיר סרסאווי, ויד ימינו, עלי עמריה.

בספטמבר '87 נסע סרסאווי למצרים, לאחר שהחליט ליצור קשר עם ארגון עוין. באלכסנדריה פגש בשני אנשי 'פתח'. אחד מהם, שגייס את ראש הרשת לארגון, והיה מפעילו, כונה "ד"ר עזאל". במצרים הודרך סרסאווי בהכנת בקבוקי תבערה, ובשימוש באקדח ורימונים. בשובו לישראל גייס הנאשם עוד ארבעה מתכרים לרשת. בינואר השנה שוב יצא למצרים, ודיווח לד"ר עזאל על פעולותיו וקיבל 1500 דולארים למימון פעולותיו. ד"ר עזאל נסע ממצרים להונגריה והמשיך להפעיל את הרשת משם – סרסאווי דיווח לו בטלפון על מעללי הרשת כשהותו בהונגריה.

בראשית השנה תכנן ראש הרשת רצח חיילים. לטענת התביעה נסעו הנאשם וחבריו פעמים אחדות באיזור חיפה, מצויידים באקדח צעצוע, כי ביקשו לאיים על חיילים. היו להם גם סכין וחוט תיל. לטענת התביעה, לא התממשה תוכניתם, משום שהחיילים הטרמפיסטים התעקשו לשבת במושב האחורי.

ביולי השנה יצא סרסאווי להונגריה ופגש במפעילו. הלה מסר לו, כי ערפאת הורה לו ישירות להטיל על הנאשם להתנקש בחיי 'רפול'. הנאשם קיבל תמונה צבעונית של מושב תל עדשים, הוטל עליו לרכוש נשק ולבצע תצפיות על ביתו של 'רפול', להשתלט עליו ולרצוח אותו.

עוד נטען, כי הנאשם היה בין מציתי האוטובוסים של 'אגד' בחניון קרית־טבעון.

באוקטובר '87 התכוונו הנאשם וחברו לזרוק רימון במרכז הכרמל. הנאשם חנה ברחוב מגידו, וחברו זרק רימון יד בכניסה לכרמלית, שם שהו אנשים רבים, באורח נס לא התפוצץ הרימון.

עוד האשם סרסאווי בזריקת בקבוקי תבערה על אוטובוס בכביש שפרעם־נצרת.

לימים התקבלה מהמפעיל בהונגריה הוראה לבצע פיגוע במדרחוב נורדאו בחיפה, כנקמה על חיסול 'אבו ג'יהאד'. סרסאווי ועלי עמריה נסעו למרכז הכרמל, אולם עמריה חשש, שיילכדו. אח"כ הגיעו למדרחוב נורדאו, ושם הטיל עמריה את הרימון ומיהר להימלט לעבר המכונית שבה ישב סרסאווי, ברחוב ירושלים. למחרת הפיגוע ביקר סרסאווי את אביו בביה"ח רוטשילד, ראה את פצועי הפיגוע, ורק אז דיווח במוסכם לד"ר עזאל, כי "המשימה הושלמה".

'אמל' ונאמני ערפאת הסכימו לשביתת נשק

צידון (ע"ר וע"צ). – המליציה השיעית 'אמל' והמחבלים הפלשתינים הנאמנים לערפאת לשים קץ לסכסוך הארוך ביניהם בדרום־לבנון, כך מסרו נציגי שני הצדדים אתמול.

בין הצדדים התחוללו קרבות קשים מאז 1986 על הכפרים השולטים בנמל צידון. בהודעה נאמר כי הצדדים הגיעו לשביתת נשק מלאה שלשום והחלו בפינוי כוחותיהם. אתמול סילקו בולדוזרים קירות שקי חול וביצורים שהוקמו במספר כפרים, מסרו מקורות בטחוניים באזור.

נציגי שני הצדדים חתמו על הסכם בן 11 סעיפים האוסר על התנגשויות ביניהם בעתיד ופתרון כל חילוקי הדעות בדרכי שלום. ההסכם גם קבע הקמת חזית מבצעים משותפת לתיאום הפעולות הצבאיות נגד ישראל. ההסכם הושג בתיווכו של מוסטפא סעד, ראש צבא השחרור העממי של המוסלמים הסונים השולטים בצידון.

לא פעלנו די להצלת יהודים בשואה – מודה נציגו של הצלב האדום

מאת נתן רועי, סופר 'דבר'

ראש משלחת 'הצלב האדום' בישראל, פרידריך מוריס, הודה בסוף השבוע שעבר, כי הוועד הבינלאומי של הצלב האדום בז'נווה לא סייע כפי יכולתו בשואה ליהודים שנזקקו לעזרתו, כיוון שנשיא הצלב האדום התעלם מהבעייתיות הכרוכה בהם וקבע, כי יש להתייחס אליהם על פי אזרחותם; וכבאלה אי אפשר לעזור להם בכל מדינה.

בהרצאה שנשא נציג 'הצלב האדום הבינלאומי' ב'בית ציוני אמריקה', לרגל צאת ספרו של עורך־הדין אריה בן־טוב בנושא, הוא דיבר על "חשבון הנפש שעורך הצלב האדום הבינלאומי" בעקבות פרסום עבודתו של עו"ד בן־טוב.

ממחקרו של בן־טוב עולה, כי ראשי 'הצלב האדום' בז'נווה פעלו בנוקשות, ואסרו על נציגם בבודפשט לנקוט פעילות, בטענה שהם גוף נייטרלי, הפועל רק להצלת שבויי מלחמה.

נשיא 'הצלב האדום הבינלאומי', ד"ר מקס הובר, התנגד בקיצוניות לגילוי גמישות למען היהודים מסיבות [illegible].

אוסטרליה תעמיד לדין הנאצים היושבים בה

מאת נתן רועי, סופר 'דבר' לענייני משטרה

אוסטרליה מתכוונת להעמיד לדין כבר בזמן הקרוב פושעים נאציים המתגוררים בתחומה. זאת, לאחר שהפרלמנט האוסטרלי אישר העמדתם של נאצים לדין והענשתם.

ביום חמישי האחרון אישר הבית העליון באוסטרליה את החוק שמשמעותו העמדה לדין והענשה של נאצים המתגוררים באוסטרליה.

האוסטרלים הקימו מדור מיוחד לחקירות אודות פשעי נאצים השוקד מזה שנה ומחצה על איסוף חומר על נאצים המתגוררים באוסטרליה. אנשי המשרד ביקרו בישראל ואספו חומר רב. כמו כן ביקרו בברה"מ וקיבלו שם חומר נוסף. מרכז ויזנטל העביר לממשלת אוסטרליה 117 שמות של פושעים נאצים.

אפרים זורוף, יושב ראש סניף ויזנטל אמר אתמול כי "החלטה אוסטרלית זאת היא איתות לכל ארצות המערב שעדיין לא החלו לשפוט ולהעניש פושעים נאצים – לעשות זאת ללא השהיות".

בקו"ם – בסיס קליטה ומיון ליורדים בארה"ב

מאת נח זבולוני, סופר 'דבר' בירושלים

ארגון יהודי, שמטרתו לעזור בקליטת ישראלים יורדים לארה"ב, הוקם בניו־יורק.

'ישראל שלנו', עתון היורדים בניו־יורק, מוסר, כי הארגון ששמו בקו"ם (בסיס קליטה ומיון) נוסד בעקבות ממצאי 'האגודה למניעת הירידה', לפיהם הגיעו בשנה האחרונה 12,000 איש מישראל, רובם צעירים, שנתקלו בקשיי הקליטה בניו־יורק.

בעקבות קריאותיהם לעזרה החליטו בעלי עסקים ואנשי ממון יהודים בניו־יורק להקים את הארגון, שיסייע ליורדים למצוא מגורים ועבודה.

הודו וסין הצהירו על רצונן לשפר היחסים

סין הצהירה שלשום על רצונן של שתי מדינות הענק לשפר ולפתח את יחסי השכנות ביניהן. בהודעה משותפת שפורסמה עם תום ביקורו של ראש ממשלת הודו, ראג'יב גאנדי בסין נאמר כי הוקמה קבוצת עבודה שתדון בבעיות גבול השנויות במחלוקת בין שתי המדינות.

הודו וסין חתמו גם על הסכמים המתייחסים לשיתוף פעולה במישורי המדע, התרבות והתעופה.

גאנדי, שהוא המנהיג ההודי הראשון המבקר בסין מזה 34 שנים, אמר במהלך ביקורו כי שתי המדינות הניחו את היסודות ליחסי שלום יציבים ביניהם והוסיף כי זו נקודת מפנה בתולדות הודו וסין. יצויין, כי טרם נמצא פתרון לסכסוך הגבולות בין המדינות על־אף שמונה סיבובי שיחות שנערכו בנושא זה.

דיפלומאט אסיאני בכיר ציין כי הן הודו והן סין מעוניינות להעביר משאבים ממישור ההגנה לשדה הכלכלה והוסיף "ביקור זה יסייע להן מאד להשיג מטרה זו".

האופוזיציה בהסתדרות נועדה עם ראשי חברה"ע

מאת סופרת 'דבר' לענייני עבודה

ראשי סיעות האופוזיציה בהסתדרות נועדו ביום שישי לפגישה עם ראשי חברת העובדים, בהם מזכיר חברת העובדים דני רוזוליו ומנכ"ל 'כור' בני גאון.

הפגישה התקיימה אחרי שמזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר נענה בישיבת הוועד הפועל לבקשתו של ראש סיעת ר"צ בהסתדרות, חבר הכנסת רן כהן, לעדכן באופן קבוע את האופוזיציה בדבר המתרחש בחברת העובדים. חבר הכנסת כהן אמר שלא ייתכן שחברי סיעות האופוזיציה בהסתדרות ילמדו על המהלכים בחברת העובדים מן העיתונות. המזכ"ל קיסר נענה מיד לבקשה והורה לראשי חברת העובדים להפגש עם חבר הכנסת כהן, עם ראש סיעת הליכוד בהסתדרות יעקב שמאי ואחרים.

בפגישה הציעה ר"צ לתבוע משר האוצר שמעון פרס לשתף את השר בלי תיק משה נסים בכל המהלכים העתידיים של הבראת 'כור'. זאת, כדי לשים קץ למאבקים הפוליטיים סביב הבראת הקונצרן. עוד הוצע בפגישה להנהיג חובת דיווח שנתי לציבור למפעלי 'כור', כנהוג בחברות שמניותיהם נסחרות בבורסה.

هكذا من الأصل

גדעון כהן – מנכ"ל זמני לחברת 'מקורות'

מאת דויד מרשיוב, סופר "דבר" לענייני חקלאות

יו"ר מועצת המנהלים של חברת 'מקורות' יעקב כהן ישמש ממלא מקום זמני של מנכ"ל החברה, במקומו של המנכ"ל יחזקאל זכאי העובר לשמש בתפקיד מנכ"ל משרד החקלאות במקומו של מאיר שמיר, המשמש בתפקיד זה חצי שנה ואשר הובא למשרד על ידי שר החקלאות הקודם אריק נחמקין.

יחזקאל זכאי יתחיל בתפקידו החדש לאחר שמינויו יאושר על ידי הממשלה, כפי הנראה היום.

גדעון כהן ישמש בתפקיד עד אשר יחליט שר החקלאות החדש את מי ימנה לתפקיד זה. לסופר "דבר" נודע, כי לשר אברהם כץ עוז יש מספר מועמדים לתפקיד זה, אולם הוא עדיין לא החליט בעניין. כמו כן סביר להניח, כי כץ עוז ימנה מנהל חדש למינהל מקרקעי ישראל.

תיק על גרימת מוות ברשלנות עוכב שנתיים

מאת יוסי ליבוביץ, סופר "דבר" בגליל המערבי

תיק החקירה, שבו המליצה משטרת מחוז חיפה להעמיד לדין בכירים בעיריית חיפה בגין גרימת מוות ברשלנות של הילד רביע מחלוף בן התשע מחיפה, שנפל לבור נטוש בשכונת ואדי סליב, נמצא כבר קרוב לשנתיים בעיונו של היועץ המשפטי לממשלה.

בסוף שבוע שעבר הוסכם כי עיריית חיפה, חברת האחזקות העירונית 'שקמונה' ומינהל מקרקעי ישראל ישלמו 100,000 ש"ח למשפחת מחלוף במסגרת הסכם פשרה, שקיבל תוקף של פסק דין. המקרה אירע באוגוסט 84, כאשר הילד רביע מחלוף נכנס עם חבריו לבית נטוש בואדי סליב. הוא נפל לבור, שפתחו היה בקומה השניה של הבית וטבע. מאמצי מכבי האש להצילו עלו בתוהו.

מייד לאחר המקרה נעצרו לחקירה מהנדס עיריית חיפה איתמר ינוביץ, מנהל המחלקה לפיתוח ובניה בעירייה שלמה שוורץ ומנהל מינהל המקרקעין בחיפה יוסף חס. משטרת חיפה המליצה להעמיד לדין בכירים בעירייה ובמינהל בחשד של גרימת מוות ברשלנות.

לסופר "דבר" נודע, כי בפרקליטות מחוז חיפה לא היתה תמימות דעים באשר להאשמתם של הבכירים, ולפיכך הועבר התיק להכרעתו של היועץ המשפטי לממשלה. הכרעה בתיק זה ממתינה עד היום.

במהלך המשפט הוברר, כי אביו של הילד הזהיר את עיריית חיפה ימים אחדים קודם למקרה מאפשרות של אסון בבית הנטוש. במסגרת הסכם הפשרה שנחתם בין הצדדים לאחר ארבע שנות התדיינות משפטית נאמר, כי הנתבעים אינם מודים בטענות המיוחסות להם, והם משלמים את הסכום מטעמים הומניטאריים בלבד.

השוטר איים שיעצור את הפרוצות – ואנס אותן

(עו). – שוטר במשמר הגבול עדנאן אסעד נרהלא בן 23 חשוד באינוס פרוצות בטבריה. השוטר הובא ביום ו' לפני שופט השלום הזיפני יצחק קלאוזנר, שציווה על הארכת מעצרו לשבעה ימים לחקירה.

בא כוח המשטרה פקד נפתלי בנטוב טען בבית המשפט, כי במרוצת השנה האחרונה הכריח השוטר יצאניות לקיים עמו יחסי־מין תוך כדי איומים, שאם יסרבו, לא יעצור אותן.

בנטוב ציין, כי השוטר מתגורר במבנה הפנוי למשמר האזרחי, ובמסגרת זו נהג להציג בפני יצאניות את תעודת המינוי שלו כשוטר במשמר הגבול, ולהציען בדרך זו להיכנס לרכב שלו. בדרך זו קיים יחסים עם פרוצות שחששו מפניו, נגד רצונן. לטענת המשטרה מדובר ביצאניות רבות, אשר נאנסו בתחבולת מרמה.

נודע, כי במסדרי זיהוי שנערכו במשטרה, זוהה החשוד כתוקף על ידי אחת הפרוצות.

כתב אישום נגד משראוי על רצח אחמד פנג'רי

(עו). – לבית המשפט המחוזי בתל אביב הוגש ביום ו' כתב אישום נגד סלומון משראוי בן 33 מיפו, 'המודיע המשטרתי' לשעבר, המואשם ברצח אחמד פנג'רי, יו"ר ועד המוסלמים ביפו.

נציג הפרקליטות עו"ד אברהם טל טוען בכתב האישום, כי ב־9.9.88, סמוך לשעה 7 בבוקר, ארב משראוי לפנג'רי ליד שביל הסמוך לביתו ברחוב האתרוג ביפו. משראוי, נטען בכתב האישום, ירה בפנג'רי שלוש יריות שפגעו בראשו, בבטנו ובחזהו וגרמו למותו.

בבקשה לעצור את משראוי עד לתום ההליכים המשפטיים טוען עו"ד טל, כי בידי התביעה ראיות לכאורה להוכחת אשמתו של משראוי ברצח המיוחס לו. הדיון בבקשה יתקיים היום.

איסור עישון בטיסות – לפי בקשת הנוסעים

מאת אריה אגוד

איסור העישון בטיסות פנימיות קצרות של 'בריטיש איירווייז' נובעת מרצונם של רוב נוסעי החברה ואינה חלק ממסע־צלב מוסרי – כך אמר באחרונה יו"ר החברה לורד קינג בהרצאה על 'מוסר ותיירות'.

חברת־התעופה הבריטית ערכה באביב ובקיץ שורה של ניסויים ושל סקרים כדי לעמוד על רצון הנוסעים. לבסוף החליטה לאסור את העישון כליל בטיסותיה בתוך בריטניה. אולם היא מוסיפה להקצות מושבים למעשנים בטיסותיה הבין־לאומיות, אפילו הן קצרות מאד.

לורד קינג אומר, כי השפעת התיירות על האקולוגיה, על המבנה החברתי ועל התרבות במדינות השונות אינו מעניינן של חברות־התעופה. "אינו מנסים להכתיב איזה מוצר תיירותי תפתח מדינה אחרת", הוא אומר. "אם ספרד בוחרת לפתח תעשיית תיירות המונית, אנו סבורים שעל ספרד לבחון את ההשלכות על איכות הסביבה בארצה ועל תרבותה".

מועצת פועלי עכו תמשיך לתמוך באדרי

מאת יוסי ליבוביץ, סופר "דבר" בגליל המערבי

מועצת פועלי עכו מתכוונת להמשיך לתמוך ביו"ר ועד העובדים בביה"ח לחולי נפש 'מזרע' מישל אדרי, למרות החלטת בית־הדין האזורי לעבודה בחיפה להעבירו מתפקידו ללשכת הפסיכיאטר המחוזי בחיפה, בדרישת הנהלת משרד הבריאות.

מחזיק תיק עובדי המדינה במועצה, יוסי ברזק, מסר כי איננו רואה בפסיקה של בית הדין סוף פסוק וכי בכוונתו לבחון את כל הדרכים האפשריות לשינוי רוע הגזירה, כלשונו. הוא הוסיף, כי במועצת הפועלים שוקלים כעת לערער על ההחלטה בפני בית הדין הארצי לעבודה.

קצין שהשתתף בחילוץ 2 ההרוגים והפצוע באסון בעכו:

לא מצאנו אף ברזל חיזוק בקיר שהתמוטט במלון 'חוף התמרים'

חשש לרשלנות • הקבלן שבנה את הרמפה שקרסה נחקר במשטרה

פעולות החילוץ בהריסות הקיר שהתמוטט (צילומים: אורי נבו)

מאת יוסי ליבוביץ, סופר "דבר" בגליל המערבי

"לא מצאנו בקיר התומך שהתמוטט אף ברזל חיזוק. אפילו מוט לא היה שם, וזו ללא ספק רשלנות", כך התבטא שלשום בנהריה קצין צה"ל בכיר שהשתתף בפעולות לחילוץ שלושה פועלים, שנלכדו תחת הריסות קיר שהתמוטט ביום ו' במלון 'חוף התמרים' בעכו. שניים מהפועלים – חנניה אורי בן 58 מעכו, וסמיר בן חאלד חליל בן 18 מהכפר מכר – נהרגו, והפועל השלישי, עומר אל אמור בן 28 מג'נין, נפצע באורח קשה.

חוקרי משרד העבודה והרווחה בודקים את נסיבות האסון במקביל לחקירת שוטרי תחנת עכו. המשטרה כבר חקרה את הקבלן אולשבצקי, שביצע את העבודות במלון וכן כמה עובדים נוספים. יצויין, כי משפחת אולשבצקי היא גם בעלת בית המלון 'חוף התמרים'.

האסון במלון אירע סמוך לשעה 10.30 בבוקר. כמה פועלים עבדו בסמוך לרמפה בכניסה למלון. בשלב מסויים עלה על הרמפה מערבל בטון כבד, וכובד המשאית לחץ על הרמפה ומוטט חלק מהקיר התומך, שלמרגלותיו עבדו שישה פועלים.

שלושה מהם הצליחו להימלט ברגע ההתמוטטות, אולם שלושה אחרים נקברו תחת עיי ההריסות. אומר אל אמור, הפועל מג'נין, נלכד בין שני חבריו, אך גופו נראה בבירור בחוץ. מצבם של שני חבריו היה גרוע יותר: פלג גופו התחתון של סמיר חליל נמחץ, בעוד חנניה אורי נקבר לחלוטין תחת ההריסות, ורק כף ידו הציצה החוצה.

למקום הגיעו במהירות כוחות משטרה גדולים, מכבי אש, אמבולנסים ואזרחים רבים. כמו כן הוזעקה יחידה מיוחדת מפיקוד עורף צפון בראשות אלוף משנה דני יוסלביץ יחד עם ציוד מכני כבד, המיועד לפינוי לכודים מבין ההריסות. כמו כן הגיע לעכו סגן אלוף יונה דוד, שחזר רק יום לפני כן מארמניה, שם השתתף בפעילות חילוץ.

הצוותים הגיעו למסקנה שרק אל אמור עדיין חי, והיכו את המאמצים בחילוצו. תוך חצי שעה חולץ האיש והוא הועבר לבית חולים, כשהוא פצוע בחזהו וסובל מפצעי מעיכה. הוא אושפז במחלקה לטיפול נמרץ וחובר למכונת הנשמה. מצבו מוגדר קשה.

סמיר חליל הוצא מן ההריסות ללא רוח חיים. כדי לחלץ את אורי נזקקו כוחות ההצלה לציוד מכני כבד, וגופתו הוצאה רק לאחר שלוש שעות.

במקום שררה המולה רבה. באמצע פעולות החילוץ הגיעה אשת אחד העובדים, שפרצה בצעקות היסטריות לאחר ששמעה כי בעלה קבור תחת ההריסות. היא החלה לרוץ לכיוון המלון, כשלפתע הבחינה בבעלה העומד בחצר. גם אחרי שראתה את בעלה חי ושלם, התקשתה להרגע.

בעלי המלון הזמינו למקום חברת אבטחה כדי למנוע כניסת סקרנים לשטח המלון. מנהל המלון אף תקף את צלם עיתון 'חדשות' יוחנן קישון, הפילו ארצה ושבר את מצלמתו. הצלם הגיש על כך תלונה במשטרה. גם צלם עיתון 'דבר' אורי נבו נדחף בגסות על־ידי קצין משטרה. למקום האירוע הגיעו ראש עיריית עכו אלי דקסטר ומהנדס העיר דב הלוי. פקחים של משרד העבודה הורידו את תוכניות הבנייה של המלון, כדי לבדוק האם בניית הרמפה נעשתה לפי התקנים המקובלים.

הלווייתו של סמיר חאלד נערכה אתמול בכפר מכר, ואילו חנניה אורי יקבר היום בעכו.

יצויין, כי סמיר חאלד החל לעבוד במלון לפני כשמונה חודשים כשוטף כלים. לפני מספר ימים נדרש על־ידי בעל המלון לעבוד בחוץ בבניה, בשל העדר עבודה בתוך המלון.

המפרק מבקש לסגור את מפעל 'שמשון': 'כור' לא נושאת בהפסד

(עו). – מפרק חברת 'אליאנס' עו"ד עמרם בלום פנה ביום ו' לבית המשפט המחוזי בתל אביב לאשר לו להפסיק את הפעלתה של חברת הצמיגים 'שמשון', החברה־הבת של 'אליאנס', ולהגיש בקשה לפירוקה.

עו"ד בלום מציין בפנייתו, כי העלות התפעולית המשוערת של הפעלת 'שמשון', שבה מועסקים כיום 350 עובדים, מוערכת בסכום של כ־300,000 דולאר, וההפסדים מכבידים על קופת הפירוק של 'אליאנס'.

בלום אומר, כי ההנחה הבסיסית היתה ש'כור' תממש את התחייבותה להשתתף במימון ההפסד, אולם התברר כי התחייבות זו לא מומשה, ולא יהיה זה מן הראוי להמשיך להיבנות על התחייבויות הללו. הכונס מציין, כי בהעדר מקורות כספים למימון המשך הפעלתה של 'שמשון' ובהעדר טעם עסקי או כלכלי בהמשך פעולתה במתכונת הנוכחית, הרי ככל שיקדים מועד הפסקת ההפעלה של החברה ופירוקה, כך ייטב לנושיה של 'אליאנס' ו'שמשון'.

עו"ד בלום מוסיף, כי 'כור' התחייבה לשלם לאליאנס שני מיליון דולאר בגין הפעלת שמשון החל מה־1 במאי ועד ל־31 בדצמבר, ומפאת אי־מילוי התחייבויותיה, אין בידי המפרק הכספים הנחוצים להוציא לפועל את תוכנית ההבראה של 'שמשון', הכוללת פיטוריהם של כ־80 עובדים, תשלום דמי פרישה לעובדים שיפרשו מרצון, בשיעור זהה לאלה ששולמו על ידו לעובדי 'אליאנס'. המפרק מציין, כי עקב כך אין הוא יכול להתקשר עם עובדי 'שמשון' בהסכם עבודה קיבוצי, הדומה לזה שנערך עם עובדי 'אליאנס'.

במכתב ששיגר עו"ד בלום למנכ"ל 'כור' בני גאון הוא מתריע בפניו, כי אם 'כור' לא תעמוד בהתחייבותה לשלם ל'אליאנס' 5.3 מיליון דולאר לא יאוחר ממחר, לא תהיה אפשרות לשלם פיצויי פיטורין לפועלים המפוטרים ב'אליאנס', ותוכנית ההבראה שם תקרוס.

הגזבר ומהנדס העיר חיפה התפטרו בעקבות הדיון בדו"ח על הליקויים

סיעת 'שינוי' דרשה את התפטרותו של אריה גוראל במהלך הדיון הסוער

מאת אריאלה ראובני, סופרת "דבר"

בדיון סוער ומבולבל על דו"ח מבקרת המדינה מרים בן־פורת במועצת עיריית חיפה ביום ו' החליטה הקואליציה לאשר את המלצות ועדת הביקורת העירונית, שדנה בדו"ח. גזבר העירייה גדי צ'רנצקי הודיע באותו מעמד על התפטרותו מהעירייה, וראש העיר אריה גוראל אמר כי הוא מקבל את התפטרותו של הגזבר, הנחשב לדבריו, כאחד מהטובים בארץ במקצועו.

ועדת הביקורת העירונית המליצה לשחרר מתפקידו את מהנדס העיר איתמר ינוביץ, וההמלצה התקבלה. גוראל גם הודיע, כי מינה את מנכ"ל החברה הכלכלית חנן ניצן כאחראי ליישום תיקוני הליקויים, שעליהם הצביע דו"ח מבקרת המדינה, ואילו מבקר העירייה יעקב אזורי יפקח על הביצוע. הוא גם מינה את רואה החשבון שלום רונאל להציע דרכים כדי למנוע ליקויים דומים בעתיד.

גוראל אמר, כי הוא מקבל את הדו"ח וממצאיו, שנועדו לסייע לניהול מינהל תקין, אך ציין כי תוך פיתוח ועשייה ייתכנו גם טעויות, שכן "רק מי שאינו עושה, אינו טועה". הוא הוסיף, כי ישוחח עם מבקרת המדינה ויעלה בפניה את הערותיו לגבי חלק מהממצאים ולגבי מהפירושים, שניתנו לממצאים כטוריים בדו"ח.

סיעת הליכוד בעירייה, שנמנתה עם הקואליציה העירונית בתקופת הדו"ח, ביקשה לאפשר לוועדת הביקורת העירונית לזמן לבירור את ראש העיר וממלא מקומו, ולדחות את הודעת ההתפטרות של שני העובדים הבכירים. אולם רק אנשי הליכוד הצביעו בעד הצעה זו, והיא נפלה.

סיעת 'שינוי' דרשה שראש העירייה יתפטר ושר הפנים ימנה לו ממלא מקום עד למינויה של ועדה קרואה. הסיעה גם ביקשה להחזיר לתושבי העיר 15 אחוז מהארנונה ששילמו. הצעה זו זכתה רק לשני קולות חברי סיעת 'שינוי'. דברי ביקורת חריפים השמיעו גם נציגים אחרים מהאופוזיציה.

גיורא פישר, סגן ראש העיר מטעם המערך ויו"ר ועד קריית חיים, הביע תמיהה על פרסומו של דו"ח מבקר המדינה על חיפה בלבד, ערב הבחירות המוניציפליות.

אל"מ חשוד שכתב ססמאות נגד ורבין

מאת נתן רועי, סופר "דבר" לענייני משטרה

אל"מ במילואים, תושב רמת השרון, נעצר בסוף השבוע בשעה שצבע על קיר בעיר את הכתובת "רבין – שחיתות".

הודעה

א. מוזמנות בזה הצעות לרכישת מקרקעין של מפעלי מגן גולדמן בע"מ (להלן: "החברה") כמפורט להלן:
1. מגרש בגודל של שטח רשום ברוטו 19,514 מ"ר בגוש 6367 חלקה 3 באזור התעשיה קריית־אריה, פתח־תקוה, קרקע פרטית.
2. מבנים וסככות מפוזרים על המגרש הנ"ל בשטח כולל של כ־6800 מ"ר. חלקם נבנו ללא רשיון.
3. על החלקה חלה תב"ע 13/1225. נמסרה להפקדה תב"ע 1241 המיישמת הסכם לפירוק הפקעה בין החברה לעיריית פ"ת מיום 8.11.73.
4. על כשליש מהמקרקעין קיים הסכם שכירות למפעל לייצור כספות למשך שנת 1989.

ב. 1. לקבלת פרטים נוספים נא לפנות להח"מ.
2. הצעות רכישה יש להגיש בכתב להח"מ עד ליום 10.1.88 שעה 12.00 בצירוף פקדון כספי או המחאה בנקאית או כתב ערבות בנקאית באופן בלתי מסויג לפקודת הח"מ בסכום של 10% (עשרה אחוזים) מהמחיר המוצע. סכום זה יהיה צמוד לשער הדולר היציג כלפי השקל.
3. המחיר המוצע יהיה צמוד לשער הדולר היציג כלפי השקל. למחיר המוצע יתווסף מס ערך מוסף כחוק.
4. הח"מ יהא רשאי למסור פרטים ולנהל מו"מ עם המציעים השונים לפי שיקול דעתו.
5. הח"מ אינו מתחייב לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.
6. המכירה כפופה לאישור בית המשפט ותיעשה באישורו ועל פי הוראותיו.

משה אברמס, עו"ד
כונס נכסים ומנהל של מפעלי מגן גולדמן בע"מ
שד' דוד המלך 30, תל־אביב
טל' 03־265286, 03־268760

ראש עיריית ירושלים טדי קולק מלווה את ילדי מקהלת 'אנקורי' הירושלמית בדרכה להופעה בכנסיית 'הגואל' בעיר העתיקה בסוף השבוע. כמה מההורים הביעו חשש לגבי מיקום ההופעה, וראש העיר החליט ללוות את הילדים בעצמו. (צילום: יצחק הררי)

בנו של דוד לוי יתמודד נגד סיעת הליכוד בבית שאן

מאת יצחק מרידור, סופר "דבר" בעמק

הפילוג בסניף הליכוד בבית שאן הפך בסוף השבוע לרשמי עם פרישתם מהסיעה של שניים מתוך חמשת נציגי הליכוד במועצה המקומית, שהכריזו על עצמם כסיעה עצמאית 'למען בית שאן'. בראש הסיעה יעמוד ג'קי לוי, בנו של סגן ראש הממשלה ושר השיכון, דוד לוי.

שני הפורשים הם דוד אזרי, (גיסו של השר לוי) ואלי דהאן. בישיבת המועצה שהתקיימה בסוף השבוע, שבה נבחרה ועדת בחירות, הכריז גם נציג מפ"ם על עצמו כסיעה עצמאית. גם נציג תמ"י הכריז על עצמו כסיעה, ונציג של המפד"ל הכריז על עצמו כנציג אגודת ישראל. גם ש"ס אמורה להתמודד כרשימה עצמאית בבחירות למועצת בית שאן.

ראש המועצה המקומית הנוכחי, איש הליכוד, שלמה בן לולו, איבד בכך את הרוב שהיה לו עד כה במועצה, ובמערכת הבחירות הקרובה ייאלץ להיאבק גם נגד חלק ניכר מתומכיו בעבר, השייכים למחנה לוי ותנועת 'התחדשות', ותומכים עתה במועמדותו של בן השר.

אינפלאציה מוניציפאלית: באשדוד יותר מ־10 סיעות

מאת דני צדקוני, סופר "דבר" בדרום

החזיון של ריבוי רשימות, שהיינו עדים לו בבחירות לכנסת ה־12, חוזר על עצמו בבחירות לרשויות המקומיות, לפחות בעיריית אשדוד.

בישיבתה האחרונה של מועצת העיר אשדוד, המונה כעת 17 חברים, הכריזו כמה מחברי המועצה על היערכות סיעתית חדשה, וכך יהיו במועצה עשר סיעות בפרק הזמן שנותר עד לתום כהונתה. כל סיעה כזאת תקבל ממשרד הפנים מענק בסך 28,000 ש"ח עבור כל חבר שיש להן עתה במועצה לצורך מערכת הבחירות.

בנוסף לסיעות האלה, כבר הודיעו מפלגות כמו 'מולדת', קבוצות עדתיות כמו 'הרומנים' וגורמים נוספים, שאין להם כיום ייצוג בעירייה, כי ישתתפו במערכת הבחירות למועצת העירייה הבאה שיהיו בה 19 חברים על 50,000 בעלי זכות בחירה בעיר.

באשקלון הודיע אל"מ (מיל.) שלמה ארבלי כי יתמודד בבחירות לעירייה ברשימת 'אשקלון אחרת', זאת בנוסף לראש העירייה ח"כ אלי דיין בסיעת 'אשקלון בתנופה', תא"ל (מיל.) אריה קרן מהמערך וגבי לוי מהליכוד. ביבנה, שם יתמודד עו"ד יעקב גולני מהמערך נגד ראש העירייה יהודה בדוס מהליכוד, מאיימת מזכירת נעמ"ת דליה פרץ לצאת ברשימה עצמאית, אם לא תשובץ במקום בטוח ברשימת המערך.

נבחר מועמד המערך ביוקנעם עלית

מאת יצחק מרידור, סופר "דבר" בעמק

מועצת סניף מפלגת העבודה ביוקנעם עלית בחרה בסוף השבוע בסימון אלפסי כמועמדה לראשות המועצה המקומית.

אילן גבריאלי, ראש המועצה הנוכחי, המכהן בתפקידו זאת הקדנציה הרביעית, דחה את דרישתו של אלפסי להסדר רוטאציה בינהם, סירב לכל המסגרות של הסניף, ולאחר שעמדתו לא התקבלה, סירב להגיש את מועמדותו.

גבריאלי אמר אמש ל"דבר", שמועצת הסניף התעלמה בהחלטתה מהמלצת המטה המוניציפאלי של המפלגה, שניתנה בעקבות סקר שנערך ביישוב הקובע שהוא המועמד המוביל, ומהנחיה בכתב, באותה רוח, ששיגר מנכ"ל המפלגה ח"כ עוזי ברעם לבחור בו כמועמד מפלגת העבודה. גבריאלי הודיע, שהוא מקים עתה רשימה מקומית עצמאית, שתיקרא 'יוקנעם שלנו' ושתרוץ בראשותו בבחירות לרשות המקומית, בניגוד להחלטת מפלגת העבודה.

'הסנה' הפסידה 41.5 מיליון ש"ח בחצי הראשון של 88

מתכננת מכירת נכסים כחלק מתוכנית הבראה

מאת אלי גולדברג, כתב הכלכלה של "דבר"

חברת 'הסנה' פירסמה אתמול את דו"חותיה הכספיים למחצית הראשונה של שנת 1988. החברה הפסידה בתקופה זו כ־41.5 מיליון ש"ח, בעיקר בענף ביטוח כללי. ההון העצמי של החברה מסתכם בכ־3 מיליון ש"ח. משמעות עובדה זו היא שלחברה חסרים 54 מיליון ש"ח בהון העצמי, כדי לעמוד בדרישות המפקח על הביטוח.

בבדיקת הדו"חות הכספיים מתברר שעיקר הפסדי החברה, כ־37 מיליון ש"ח, נובעים מהפסדים בביטוח הכללי, בעיקר ביטוח רכב. זאת, כתוצאה מעלייה תלולה ברמת התביעות, ובשווי הכספי הממוצע של תביעה. תופעה זו מאפיינת את ענף הביטוח כולו, ולא רק את חברת 'הסנה'. סיבות נוספות להפסדים: הוצאות הנהלה גבוהות בסך כ־10 מיליון ש"ח, והפרשה לתשלום פיצויי פיטורים בסך כ־3 מיליון ש"ח. בענף ביטוח החיים, לעומת זאת, הרוויחה החברה כ־9.3 מיליון ש"ח.

החברה נמצאת כיום בעיצומו של ביצוע תוכנית הבראה, מתוך מטרה להחלץ מקשייה העיסקיים. במסגרת התוכנית נמכרו חברות הבת 'סמשון' ו'רותם' לקרן ההשקעות של חברת העובדים, תמורת 35 מיליון ש"ח. בעיקבות המכירה לא מופיעים נתוני חברות אלה בדו"חות שפורסמו. נוסף לכך ביטלה החברה את הסכם ביטוח המשנה שהיה לה עם 'זוהר'. כמו־כן החליטה החברה להפסיק את פעילותה בעיקר בביטוח הקשורים בחו"ל, ולא לחדש את הסכמיה בנושא עם 'החברה הישראלית לביטוח בסנה'.

במסגרת תוכנית ההבראה פיטרה החברה כ־200 עובדים. לאחר פרסום המאזן בהכוונה החברה להמשיך בתהליך צימצום כח האדם, תוך כדי העלאת הפריון לעובד. נוסף לכך מתכננת החברה מכירת נכסים וכולל מגדל המשרדים ברחוב אלנבי, וכן מכירת תיק ביטוח החיים שלה.

סוכני הנסיעות תובעים להקפיא פתיחת משרדים

מאת דוד מרשיוב, סופר "דבר" לענייני תיירות

תביעה במשרד התיירות להקפיא מתן רשיונות לפתיחת משרדי נסיעות חדשים בשנתיים הקרובות לנוכח הבעיות החמורות המעסיקות את הענף – כלולה בהחלטות ועידת היובל של התאחדות סוכני התיירות והנסיעות בישראל, שהתקיימה ביום ו' במלון 'הייאט' בירושלים.

הוועידה גם החליטה להנהיג 'שקלוציה' של כרטיסי הטיסה לישראל ומבנה ולבטל ההצמדה לדולאר על הכרטיסים. כן הוחלט לתבוע מחברות התעופה לטפל באורח מיידי בבעיות עמלת סוכן הנסיעות העומדת כיום על תשעה אחוזים.

חבר הנאמנים הבינלאומי
של האוניברסיטה העברית בירושלים
אבל על מותו של
ד"ר ברנרד צ'ריק ז"ל
סגן נשיא האוניברסיטה
אשר שירת את האוניברסיטה במשך ארבעים ואחת שנה
דבר נאמן של האוניברסיטה העברית שהביא עמו לכל קצות תבל
את חזון מדינת ישראל כמרכז רוחני ומדעי של העם היהודי.
מופת לידידיו ומקור השראה למודעיו
יהי זכרו ברוך

לקיבוץ פרוד ולמשפחה
משתתפים באבלכם במות
דני בראונר
בית לסם

במלאת שלושים לפטירת אבינו,
אחינו וסבנו היקר
דוד בן־יוסף ז"ל
(פסובסקי)
נעלה לקבר לאזכרה וגילוי מצבה, מחר,
יום שני י"ח טבת תשמ"ט 26.12.88.
נפגשים בבית העלמין בחולון ליד השער הראשי,
בשעה 2.30 אחה"צ.
המשפחה

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של יקירנו
זאב בן־ברוך
ההלויה תצא היום, יום א' י"ז טבת תשמ"ט 25.12.88
בשעה 3.00 אחה"צ מבית החבר במושב חרות
לבית העלמין בתל־מונד.
המשפחה
וחברי מושב חרות

אבלים וכואבים על מותה של
אמנו, סבתנו, אחותנו ודודתנו היקרה
רבקה (ריבה) סלע
לבית שקולניק
ההלויה תצא היום, יום ראשון י"ז בטבת תשמ"ט 25.12.88
בשעה 14.15 מביתה ברחוב ביאליק 26 ברעננה
לבית העלמין ברחוב קלאוזנר ברעננה.
משפחות בנותיה: אביחן ולימור
משפחות: שקולניק, סלע, ברוקש

דבר פתוח / יצחק מאור

חיים וייצמן על הדת במדינה

מקומה של הדת במדינה העסיק את ראשי היישוב עוד לפני ארבעים שנה. „הדת", כתב וייצמן, „תתפוס מקום מיוחד בבתי־הספר, אבל לא תפקח על משרדי הממשלה"

אחרי ההחלטה ההיסטורית של האומות המאוחדות בדבר הקמת מדינה יהודית, רשם חיים וייצמן את הדברים האלה: „סבורני כי חובתנו היא להבהיר מלכתחילה, שאף כי המדינה תתייחס במלוא הכבוד לרגשות הדתיים של העדה, לא תוכל להחזיר את מחוגי השעון כדי לעשות את הדת עיקר העיקרים בהנהגת המדינה. הדת תצומצם בבתי־הכנסיות ובבתי המשפחות הרוצות בה. היא תתפוס מקום מיוחד בבתי־הספר, אבל לא תפקח על משרדי הממשלה של המדינה.

„מימי לא יראתי אנשים דתיים באמת. הטיפוס האמיתי של האיש הדתי לא היה מעולם תוקפני מבחינה מדינית. להיפך, אין הוא מבקש שררה, עניו וצנוע הוא – והענווה היתה הקו בחיי רבותינו וחכמינו הקדושים בימים מקדם. רק הטיפוס החדש החילוני של הרב, הדומה במקצת לחבר של מפלגה קלריקאלית בגרמניה, בצרפת או בבלגיה, ממנו נשקפת סכנה, רק הוא מבקש את הכוח בהציגו לראווה את הכרתו הדתית.

„אין תועלת להוכיח לאנשים כאלה, שהם עוברים על עיקר גדול שבתורת חכמינו ז"ל: ׳ואל תעשה עטרה להתגדל בה ולא קרדום להפור בה׳. המלחמה תהיה כבדה. אני רואה שצפוי לנו משהו שאולי יזכיר את ה׳קולטורקאמפף׳ בגרמניה. אבל עלינו להיות תקיפים, אם חפצי חיים אנו; עלינו להתוות תחום ברור בין השאיפות הדתיות העתיקות וחובת המדינה להגן על השאיפות האלה ובין יצרי־הכוח, שמגלות לפעמים קבוצות דתיות – כביכול" (חיים וייצמן, „מסה ומעש", עמ׳ 449—450).

מן הראוי להזכיר את הדברים האלה של נשיא ישראל הראשון, נוכח הדרישה התקיפה של החרדים לתיקון חוק השבות.

יהדות בבל / משה צדוק

תרבות אירופית בבבל

אנשי כי"ח השכילו לנהל את בתי־הספר שלהם בבבל. תפילות הוכנסו לתוכנית הלימודים כדי לרכך את התנגדות הרבנים שטענו כי בית־הספר הכללי יביא להתפקרות

„יהדות בבל, שהיתה בתקופת התלמוד המרכז הרוחני היהודי השני בחשיבותו אחרי ארץ־ישראל, ירדה מגדולתה. בתקופה האחרונה היתה לה עדנה והיא קלטה נתח מהתרבות האירופית, דבר שסייע בידה להיקלט בחיי ארץ מוצאה. עם עלייתה לארץ, שמענו רק מעט מיהדות זו על קשיה בעת קליטתם בארץ, הודות לזה שרבים מהם באו עם [illegible]

[illegible] הגדולות, ובמיוחד לבגדאד. השלטון העות׳מאני איפשר ליהודים להשתלב במוסדות המדינה, והם תפסו מקום חשוב בחיי המסחר. החינוך המודרני, שהגיע לבבל על־ידי כל־ישראל־חברים (כי"ח) ועל־ידי יהודים מאירופה שהתיישבו בבגדאד, הרחיב את השכלת היהודים והם תפסו, בעקבות זאת, מקום חשוב מבחינה כלכלית ותרבותית.

במאה ה־19 עלה מספרם של יהודי בבל מ־2,500 ל־53,000. רפורמות שנעשו בראשית המאה ה־19 הבטיחו אוטונומיה רחבה ליהודים. לנשיא הקהילה, למשל, ניתנה סמכות לניהול צאן מרעיתו, להטלת קנסות ואף להענשה במלקות ולכליאה בבית־הסוהר. בשנת 1830 היו בבגדאד אגודות לטיפול בחולים, בקשישים ובעניים וכן אגודות שעסקו בפעולות חינוכיות בנוסף לבתי הספר. נשיא הקהילה הנהיג חינוך יסודי מודרני ופיתח מוסדות חינוך פרטיים, שהצמיחו יוזמות כלכליות. בסוף המאה ה־19 נוסדה אפילו חברת הכנסת־אורחים, לאירוח יהודים עוברים ושבים, להכנת שליחים מארץ ישראל.

[illegible]

מנע פגיעות בהם ואף סייע בידם להשתתף בשלטון המדינה.

התעשרות היהודים הביאה לפיתוח בנקאות מודרנית. בראשית המאה ה־19 כבר היו ידועים שלושה בנקאים בבגדאד: ששון בן צאלח, יצחקי ומנחם בן־יעיני. הבנקאי כדורי, בנו של סוחר כרים, יסד גם הוא בנק בבגדאד והקים סניפים בביירות, דמשק, קאהיר, צרפת, שווייץ, במזרח הרחוק ואף בארה"ב. עם צאת היהודים מבבל, בשנת 1952, פורק הבנק ובעליו העבירו את עסקיו ללונדון ולהודו.

אנשי כי"ח השכילו לנהל את בתי־הספר שלהם בבבל. הם הכניסו לתוכנית־הלימודים תפילות ולימודי דת, כדי לרכך את התנגדות מקצת רבני העדה, שטענו כי לימודי בית־הספר יביאו להתפקרות ולהתרחקות מהדת היהודית. הרב עבדאללה סומך, שהיה מגדולי הרבנים שם, הסכים ללימודי בית־הספר של כי"ח ואף שלח את בנו ללמוד בבית־ספר זה. כן נפתחו בתי־ספר וגנים פרטיים על־ידי עשירי הקהילה.

מנהיגי קהילה זו השתלבו גם במסחר הבין־לאומי, תפסו מקום בצמרת הכלכלית בעיראק ותרמו לשיגשוג קהילתם. האפיזודה הבאה ממחישה את השפעת היהודים בארץ: בימי מלחמת העולם השניה, ביקש הקונסול הגרמני בבגדאד את השלטונות שם להציג סרט נאצי בבית קולנוע. הם השיבו לו כי שני בתי הקולנוע שבעיר הם בידי יהודים ועליו לפנות אליהם. כיוון שבעלי הקולנוע היהודים סירבו לבקשתו, והוא נאלץ להציג את סרטו במשרדי הקונסוליה הגרמנית.

בנגב / אריה איסר

פסיפס של שיחות

ההיסטוריה נכתבת על־ידי מעשים, ועיקר המעשה בנגב נעשה על־ידי אותם רבנים ואברכים שהתיישבו בעיירות הפיתוח וקיימו את הפסוק „בכל מאודך ובכל נפשך"

[illegible]

בנק כרמל

בנק כרמל למשכנתאות והשקעות בע"מ

[illegible]

הפילהרמונית הישראלית

[illegible]

הלוות

עסקים

[illegible]

הסתדרות הנוער העובדים בישראל
15.1.88
להנהגת הצופים דרושים מועמדים לשליחות בארה"ב בתנועת האחות
„שחר" — „יהודה הצעיר"

[illegible]

אנשים • אנשים • אנשים •

לא לפשפש

"הממשלה תנקוט יוזמה מדינית בתקופה הקרובה כאם לא כן ייפגעו מערכות היחסים עם ארצות־הברית, נידרדר לעימות עם העולם הערבי ואולי אפילו למלחמה". דברים אלה אמר אתמול שר התקשורת גד יעקבי בבוקר ראיונות בבתיים. יעקבי הציע לנהל משא ומתן עם ירדן ועם נציגי הפלסטינים החיים בשטחים והוסיף, שכן הראוי לא לפשפש בדקותיהם של הנציגים, גם אם הם נמנים עם ארגון זה או אחר, כל עוד הם מכירים בזכות קיומה של ישראל, מקבלים את החלטות האו"ם 242 ו־338 ומתנערים מן הטרור.

יקיר צבר

מחשבה שחורה

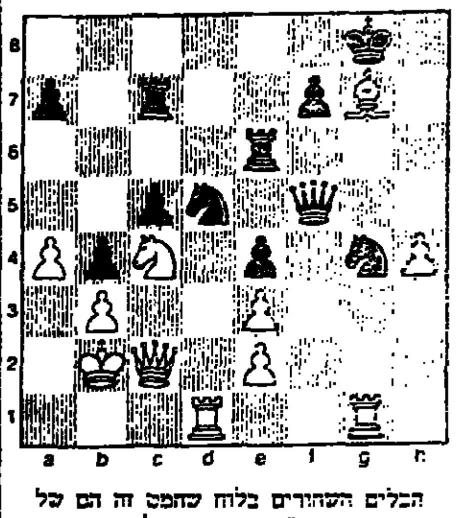

הכלים השחורים בלוח שהמט זה הם של "מחשבה עמוקה" מחשב המפליא במשחק המלכים. הכלים הלבנים הם של אלוף השחמט הדני בנט לארסן שהיה אחד המתמודדים עם המחשב. הלוח פורסם על־ידי שירות "ניו־יורק טיימס" המספר כי המחשב פותח על־ידי פנג־סיונג שו מטייוואן העושה עתה תואר שלישי במחשבים בפיטסבורג. זוהי הפעם הראשונה שמחשב הצליח להתמודד עם מחשבאים מהשורה הראשונה, בין השאר עם אלוף בריטניה לשעבר טוני מיילס. (הלוח מראה את המצב אחרי המסע ה־30: רץ 7G.)

ביקורת מאופקת

מערב־גרמניה שותפה לתמיכת כל ארצות הקהילה האירופית לזימון ועידה בינלאומית לקידום הסדר שלום בין ישראל לשכנותיה בשיתוף הפלסטינים, אך ביקורתה כלפי מדינת ישראל קודם מאופקת יחסית – וזוהי דעתו של יצחק בן־ארי, מי שכיהן עד תחילת נובמבר כשגריר ישראל בבון במשך יותר משבע שנים. השגריר הפורש, שהרצה בכינוס המועצה של אגודת ישראל־גרמניה בהנחייתו של אשר בן־נתן, השגריר הישראלי הראשון אחרי כינון היחסים הדיפלומטיים ב־1965, חזר והדגיש את החשיבות שיש למערב־גרמניה עבור ישראל בהקשר הקהילה האירופית העומדת להסיר עד 1992 את כל המחיצות הכלכליות בין חברותיה.

שי"ן

על קצה המזלג

ממלא מקום ראש הממשלה שמעון פרס, עדיין בהיותו בתפקיד שר החוץ, שיגר מברק תודה לגדעון בן ישראל יו"ר האגף לארגון ומועצות הפועלים בהסתדרות, עבור רשימת 300 חברי המרכז שפנו אליו לקבל את תיק האוצר. במברקו כתב שמעון פרס: המצב הכלכלי והחברתי של המדינה אינו עושה פנייה זו לפשוטה. זו שעת מצוקה לארצנו, אף־על־פי־כן, איני נוטה לברוח מהתמודדות קשה זו. אכן היה בדברים אלה רמז ברור שפרס אכן יקבל על עצמו את תפקיד שר האוצר בעקבות פניות חברי המרכז אליו, והעובדות לאשורן הוכיחו זאת.

כבר אמרנו: פרידה רודפת פרידה. השגריר האמריקאי תומס פיקרינג נפרד ממזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר (למעלה מימין) שאיחל לו הצלחה בתפקידו החדש. ימינה: אולפן עקיבא בנתניה (בתמונה למטה). בשיחת הפרידה באולפן השתתפו המנהלת וכלת פרס ישראל למפעל חיים בחינוך תשמ"ו, שולמית כצנלסון (משמאל) סמירה סדור, מפקחת העברית במערכת החינוך בעזה, בוגרת האולפן ומורה בו (במרכז), ועלי יחיה (מימין), מרכז המסלול לערבית באולפן ומדליק המשואה בערב יום העצמאות תשמ"ד.

צילום: י.ב.פ.א/סימיונסקי

שבחי הבמה

הנשיא רונאלד רייגן אמר בראיון טלוויזיה שהוקרן בשבוע שעבר שהוא תמה מדי פעם, כיצד יכול אדם המתמנה לתפקיד בבית הלבן לעשות את מה שמוטל עליו מבלי שיהיה מצוייד בנסיון של שחקן. כאשר התבקש להסביר את כוונת דבריו, אמר הנשיא כי פעם שמע מפי פרקליט ידוע לענייני פלילים, שכאשר הוא מסנגר על נאשם שנאספו נגדו רק ראיות נסיבתיות, הוא היה מעדיף חבר מושבעים המורכב משחקנים יותר מאשר בני מקצועות אחרים. רייגן ורעייתו נפשי יבלו את חג המולד בחוג המשפחה וידידים בביתם החדש בפרבר היוקרה של לוס אנג'לס בל אייר. בתמונה: הנשיא רייגן בהגיעו לשדה התעופה בלוס אנג'לס מפריח נשיקת תודה לצוות המטוס.

פרס

פרס הסובלנות, בסך 2,000 דולר, תרומת חברת י.ב.ב. – יקראל, יוענק הכנה ליגאל סרנה, כתב ידיעות אחרונות. את הפרס תעניק בחודש הבא תנועת סובלנות, התנועה העל־מפלגתית להוקעת האלימות. חבר השופטים, שכלל את הרב מנדי, יצחק ליבני וצבי יגאי מחברת י.ב.ב., החליט פה אחד להעניק את הפרס ליגאל סרנה אשר טיפל במגוון סיפורים אנושיים כאובים, שהמשותף לכולם הוא ההזדהות עם סבל הזולת.

מהשרוול

עובדי לשכת שר החינוך והתרבות ערכו ביום שישי בבוקר קבלת־פנים לשר יצחק נבון שהחל את הקדנציה השניה במשרד. השר סקר את המהלכים שקדמו להקמת הממשלה ולפתע שלף מנהל הטלוויזיה החינוכית, יעקב לורברבוים פתק בכתב ידו של השר שנכתב יומיים לפני הבחירות ובו נאמר: "תהיה ממשלת אחדות". עוד התגלה במסיבה כי לפני הבחירות ערך השר "סוכו בשכתי" על תוצאות הבחירות ולאחריהן התברר כי נבון כתב בפתק: ליכוד – 40 מנדטים, מערך – 39.

צילום: רוני נעמן

מכתבים • מכתבים • מכתבים • מכתבים

גם לשלום יש מחיר

שום תוכנית שלום חדשה שמתכונן יצחק שמיר ליזום, לא תצלח בידיו.

מי שלא ראה או סירב לראות כל העת את הכתובת על הקיר והעדיף לשמוע לעצות אחיתופל ובעיוורון להתעלם מהמתרחש סביבו, לא ישכיל להוציא תחת ידיו תוכנית שלום רצינית ומעשית ולכן דיבורים אלה של שמיר הם זריית חול בעיני הציבור. ראשית, שום מדינה ערבית לא תיתן ידה לתוכנית שלום ללא שיתוף אש"ף. שנית, שום מדינה ערבית לא תסכים לדבר בשמו של אש"ף או במקומו. וכמו כן, אין אף נציג ערבי ב"שטחים" שייאות לדבר שלום עם ישראל ללא אישור מפורש מאש"ף. במילים אחרות, בכל תהליך שלום שהוא אש"ף חייב להיות שותף מלא.

שמיר אמר, כי לא ישא ויתן עם אש"ף לעולם. הסיבה האמיתית היא אידיאולוגית דווקא ולא בטחונית, כפי שבליכוד מנסים להציג זאת לציבור. זה שנים רבות חרתה תנועת "חרות" על דגלה את הסיסמה – "שתי גדות לירדן, זאת שלנו וזו גם כן" (סיסמה שעדיין לא בוטלה) מכאן סירובו של שמיר ברור. כיוון שכל שיחות עם אש"ף יובילו לוויתור על שטחים, שפירושו הקמת מדינה פלשתינאית עצמאית שם. את זה מבינים היטב בליכוד ולכן לא יתנו ידם לכך. שמיר בניגוד לבגין, לא מבין או מסרב להבין, כי כשם שלמלחמה יש מחיר, כך גם לשלום יש מחיר ובגין בתמורה לשלום נתן את כל סיני.

דורון ספקטור
קיבוץ מרחביה

פסיכולוגיה של כוח

החלטות ועידת אלג'יר של אש"ף ונאומו של יו"ר אש"ף ערפאת באו"ם, מראים שאש"ף נטש את האמנה הפלשתינאית והחל לצעוד בדרך השלום. מדאיג ומאכזב לשמוע, שמנהיגי ישראל מגיבים בצורה כל כך שלילית לשינוי. המסקנה היא, שלא חשוב כמה יתמתן אש"ף, מנהיגי ישראל הנוכחיים יגיבו בשלילה, פשוט מכיוון שהם אינם מוכנים לשלם את מחיר השלום.

ממשלת ישראל יכולה להפסיק ביום אחד את האינתיפאדה בצעד לא־אלים פשוט: תכריז הממשלה על נכונותה לפתוח במשא ומתן עם אש"ף. אבל אצלנו שולטת הפסיכולוגיה של כוח. לנו יש כוח תקבל רק כניעה, וכשהם ייכנעו, כמובן שלא יהיה צורך ללכת למשא ומתן. וכך נמשיך לעסוק בדיכוי של עם הדורש את חירותו המדינית; תמשיך ביתר שאת את תהליך ההשחתה שלנו בדרך למלחמה – המיותרת – הבאה.

עמוס גבירץ
קיבוץ שפיים

לדבר עם ערפאת על... טרנספר

אני מסכים עם כל אלה הטוענים, שהגיעה השעה לדבר עם ערפאת. הוא ממלא אחרי כל התנאים ומבהיר את עמדותיו כראוי. אין מה לחכות ואין מה לחפש אצל המעצמות למיניהן. צריך להיפגש עימו פנים אל פנים ולומר לו דוגרי: הפתרון היחיד והצודק לערביי ארץ־ישראל הוא טרנספר למקום מוצאם הדתי והלאומי – למכה ולמדינה. שם נולד מוחמד, משם הובא הקוראן, ומשם פרצו הצבאות האימפריאליסטים, מן הגדולים בהיסטוריה, כדי לכבוש בחרב את כל העולם. הם הגיעו רחוק מאוד. נכון, שהיתה לאיסלם גם תקופת פריחה תרבותית ואמנותית, כמו לאימפריות אחרות. אבל כל היה ונשאר צבא כובש על הקרקע ובאמנה של מאות מיליוני בריארם.

ולכל שכל האימפריות חוסלו, הגיעה השעה לחיסול גם של האימפריה המוסלמית. זה אינטרס גם לרוסים החוששים מהתעוררות הלאומים האיסלמיים שלהם באסיה המרכזית. וכן זה הולם את אינטרסי הנפט של ארצות־הברית. גם מדינות אירופה הדמוקרטיות חופשיות חוששות מריבוי הנשק והציוד המצטברים אצל האימפריאליזם הזה. אמנם באו"ם יש להם רוב מוחץ – אולם זאת עוד עובדה לפער בין המציאות בשטח לבין המצב באו"ם. גם להיטלר, מוסוליני והירוהיטו אולי היה רוב באו"ם אך את המצב בשטח אין זה משנה.

ערביי פלשתין הם חוד החנית וראש החץ של האימפריאליזם המוסלמי המסכן את העולם הדמוקרטי החופשי. ולכן הם מחוייבים להיות הראשונים לטרנספר. כי החלופה היא מלחמת עולם שלישית וגירושם בצורה הטרגית ביותר. מי שמקווה שישראל תכרע ברך ותזחל על גחונה ותיבלע לאימפריאליזם המוסלמי ביחד עם בריה"מ וארה"ב – אינו קורא נכון את המפה ההיסטורית. ישנם כאלה רבים בעולם הערבי והיים בפנטסיות מזרחיות. חבל רק שהם מקבלים את עידודם מיהודים החושבים עצמם לפקחים, כמו אבא אבן ועזר וייצמן.

עמי ליבנה
עין־הוד – מאוחד

האם גרימת שמחה דוחה את השבת?

שאלה לי לכבוד הרה"ג הרב עובדיה יוסף שליט"א.

תשובת כבוד הרב לשאלה חשובה אחת מבצרה עמוק בזכרוני, אם כי עברו שנים רבות מאז ששודרה בתוכנית "קבלת שבת" ב"קול ישראל". מאזין הרה שאל את כבודו אם מותר להקשיב לתוכנית "קבלת שבת" כאשר עושה מקלחת. כבוד הרב ענה בחיוב ובאומן המאפיין למרן גדול הדור, בצירוף רוב ומקורי חוות דעתם של רבנים מפורסמים רבים, כולל, כמובן, מובאות מ"שולחן ערוך".

אני עדיין תחת ההתרשמות האדירה של למדנותך הגדולה, אף־על־פי שעבר זמן רב כל כך, והנני הקטן, פונה לכבוד הרב בשאלה המטרידה אותי מאוד:

תורת־כים, בהוצאת תנועת "ש"ס", זכתה לברכתו המבורכת וההשכה של כבוד הרב. הלא היא כוללת "זמירות ושירים, שירי שבת ובקשות גבורים ופזמונים יקרים... כולם וטוב טעם". בעמוד 147 אנו מוצאים שיר לחג שמחת־תורה הנקרא "יום שמחה, יום שמחה, יום שמחה לישראל", כדלקמן:

יום אורה לישראל	יום אידי לישמעאל	יום לימוד לישראל	יום למלוך לישמעאל
יום ברוך לישראל	יום בלבול לישמעאל	יום מלוכה לישראל	יום מבוכה לישמעאל
יום גאולה לישראל	יום גלות לישמעאל	יום נחמה לישראל	יום נקמה לישמעאל
יום דיצה לישראל	יום דלדול לישמעאל	יום סליחה לישראל	יום סקילה לישמעאל
יום הוד לישראל	יום הרס לישמעאל	יום עזרה לישראל	יום עברה לישמעאל
יום ותיק לישראל	יום וי וי לישמעאל	יום פדות לישראל	יום פחד לישמעאל
יום זכות לישראל	יום זלזול לישמעאל	יום צהלה לישראל	יום צווחה לישמעאל
יום חביבה לישראל	יום חורבן לישמעאל	יום קדושה לישראל	יום קללה לישמעאל
יום טהרה לישראל	יום טומאה לישמעאל	יום רצון לישראל	יום רעה לישמעאל
יום ישועה לישראל	יום יללה לישמעאל	יום שלום לישראל	יום שואה לישמעאל
יום כלכלה לישראל	יום כליה לישמעאל	יום תשועה לישראל	יום תבוסה לישמעאל

בערב שבת קודש, א' בטבת תשמ"ט, הוצת מסגד, וכך נגרם בלבול, דלדול, הרס, וי וי, זלזול, חורבן, יללה, כליה, נקמה, פחד, צווחה, קללה, רעה, שואה ותבוסה לישמעאל, וישראל זכה לשמחה גדולה. אני שואל: האם הצתת מסגד על־ידי יהודי דוחה את הלאו שלא לבער אש בשבת?

ד"ר הרברט כהן
אשדוד

מכתב גלוי לאו"ם

רק אתמול הרגעתם את מצפונכם על־ידי קימה לזכר ששת מליון הקורבנות של הנאצים. כיבדתם בקימה את זכרם של אלה שנרדפו בספינות רעועות על פני הימים ותיספו בגלים, כי סגרתם לפניהם את שערי ארצכם.

רק אתמול הייתם עדים לתרמית המרושעת של הנאצים שאספו גברים יהודים בהבטחות ששולחים אותם לעבודה והובילו אותם לבורות הפתוחים, שם נרצחו.

רק אתמול הייתם עדים לעקידת ילדים מזרועות אמותיהם בהבטחה שלוקחים למקומות בטוחים, והכניסו אותם לתאי־הגאזים. מהילדים ההם נשארו רק עדים אלמים – הנעליים והצעצועים.

רק אתמול הייתם עדים לסירוב הערבים לקבל החלטת או"ם על הקמת מדינת ישראל ויצאו למלחמת השמדה עליה. והאומות המאוחדות הכריזו אמברגו של אי־מכירות נשק למדינות הלוחמות, אשר למעשה היה זה מכוון רק נגד ישראל, כי הצבאות של המדינות השכנות פלשו לארץ־ישראל על ציודם ונשקם.

האמברגו ההוא היה התמרות שפלה במסווה הומני. ביוני 1967 שוב יצאו מדינות ערב למלחמה על ישראל, ובליבם התקווה שאם אפילו יגנפו, האו"ם יעמוד לצידם. והם לא טעו.

החלטות ועידת אלג'יר שהאו"ם עומד להטביע עליהן חותמתו ולאשר אותן יוכיחו.

ולא עוד. המוסד הזה מתכונן לסובב את ישראל במרמה ובכחש, באיומים ושידולים, שתהיה שותפה לחיסולה.

קשה, קשה מאוד להתייחס באמון למוסד הזה שמתפקידו לשמור על שלום העולם.

שלמה שטיפמן
קיבוץ אפק

לפני 60 שנה — דבר — לפני 40 שנה

לפני 60 שנה

נמל חיפה יתחרה בתעלת סואץ

בניין נמל חיפה והרחבת נמל מסוכל לנמל עתידים לגרום הפסד לחברת תעלת סואץ. לחברה נשקף הפסד נוסף עם פתיחת קו־האויר הבריטי להעברת נוסעים והדואר מאירופה לאסיה.

עקירת עצים בארזה

15 עצים נמצאו עקורים בבית הנקרא "ארזה". אחרי שהמשטרה ערכה חיפוש, נמצאו שוב 5 עצים עקורים.

לפני 40 שנה

קרבות באזור נירים

התחדשו ההתנגשויות באזור נירים בנגב. בשעות הבוקר הופיעו מטוסי אויב והטילו פצצות מבלי שיגרם נזק רציני. התקפת הטנקים המצריים באזור נהדפה.

שער מנדלבאום נפתח

שער מנדלבאום נפתח כדי לאפשר מעבר עולי־רגל נוצריים מן האזור היהודי לעיר העתיקה, כדי להשתתף בתהלוכות חג המולד לבית לחם.

מדברים בכמה קולות

(המשך מעמוד 7)

"ועדה מכינה" שנועדה לפתוח בהליכים לקראת מינוי הנהגה חדשה לאש"ף במקום ערפאת. הנהגה חדשה זו "תדבק להלוסין באמנה הלאומית הפלשתינית ותנהל מאבק מזויין נגד ישראל כדרך היחידה לשחרר את השטחים הכבושים", ותיבחר לדבריהם באמצעות "קונגרס פלשתיני עממי" שיכונס בתוך חצי שנה.

בינתיים הודיעו ראשי הקבוצות הפלשתיניות הפרו־סוריות שבכוונתם להמשיך בטרור נגד ישראל, והאשימו את ערפאת בסטיה מדרך המאבק הצבאי לנתיב מדיני שלא יניב שום הישגים לפלשתינים. בהקשר זה אמר אחמד ג'יבריל: "אנו משוכנעים שהחלטת ארה"ב לפתוח בהידברות עם אש"ף, שעלתה במחיר יקר, לא תעניק לאש"ף מאומה. המדובר בתמרון אמריקאי, שבו נוטל חלק ערפאת, במטרה לשים קץ לאינתיפאדה".

סוריה, פטרוניתן של הקבוצות הפלשתיניות המתנגדות תחת מעמדו של ערפאת, נתנה להבין שאף היא איננה רואה בעין יפה את פתיחת ההידברות בין ארה"ב לאש"ף. אמצעי התקשורת הסוריים תקפו את ארה"ב על שהיא מנהלת "מדיניות של גמישות צבועה על־ידי שלילת זכותו של העם הפלשתיני למאבק נגד התוקפן ומתן סיוע לציונים לבצע את מעשיהם הנפשעים", כדברי עתון הבעת' מ־19 בדצמבר. "השלום על־פי הקונצפציה האמריקאית יהיה שלום־ישראלי והבטחון יהיה רק לישראל", כתב בהמשך אותו עתון.

במקביל תקפו פרשנים סורים מוסמכים את ערפאת – בלי לנקוב את שמו – על שונה את דרך המאבק הכוחני נגד ישראל. "הלך שולל אחר אשליות של ניהול מו"מ ועשיית תגים עם האויב, שאיננו מכבד שום אמנה, חוזה או חוק ומבין רק את שפת הכוח". אותם פרשנים הטיפו לערבים שלא ליפול בפח שטומנת להם דרך ניהול המו"מ המדיני עם ישראל כשהם מפוצלים וחלשים, אלא להתגבר קודם כל להשגת איזון אסטרטגי עם ישראל במטרה להילחם בה או לכפות עליה הסדר מדיני ברוח התפיסות הערביות, ומתוך עמדת כוח ערבית.

"על הערבים לפנות עתה לסולידריות אמיתית שתסיט את הדטאנט הבין־גושי, ואת המאמצים הנעשים למציאת הסדר לסכסוך במזרח־התיכון, לפסים של כיבוד זכויותיהם והחזרת כל נסיון להשוות בין האינטרסים של מי שאדמותיהם נכבשו ואשר היו קורבן לתוקפנות לבין אלה של הכובשים התוקפנים. הסולידריות המתבקשת עתה היא סולידריות שתסלול את הדרך לשחרור האדמות הערביות והשבת זכויות הערבים, ולא סולידריות סביב עניינים המרחיקים את הערבים ממערכתם הגורלית נגד ישראל", אמר פרשן רדיו דמשק. דברים אלה נאמרו זמן קצר לאחר השיחות שקיים הנשיא אסד בריאד עם המלך פאהד ב־13 וב־14 בדצמבר, ושבמהלכן נדונה, בין השאר, היוזמה המדינית האש"פית הנוכחית שבה הביע המלך פאהד את תמיכתו כמו יתר מנהיגי נסיכויות המפרץ הערביות.

לתמיכה המוצקה ביותר ביוזמתו זכה ערפאת מצד הנשיא מובארק, שהיה שושבין חשוב להידברות האש"פית־אמריקאית ושעמו נועד ערפאת ב־18 בדצמבר בקאהיר. בתום שיחותיהם אמר הנשיא המצרי, כי הסכמת ארה"ב לפתוח בדיאלוג עם אש"ף היא "נקודת מפנה בעלת חשיבות ראשונה במעלה", וכי יש להתמיד בדרישה לקראת כינוס ועידה בין־לאומית לשלום במזרח־התיכון שתוביל למו"מ ישיר בין הצדדים. ערפאת תמך בדברי מובארק ואמר, שאש"ף ילך לוועידה בין־לאומית "כדי לשוחח עם אויבי".

מכל האמור לעיל, בולט לעין כי אש"ף חותר במרץ לכינוס ועידה בין־לאומית כדי שיוחלט בה על נסיגת ישראל מהשטחים והקמתה של מדינה פלשתינאית, וכן שהקהילה הבין־לאומית, לרבות ארה"ב, ילחצו על ישראל ליישם החלטה זו, גם אם האחרונה תתנגד לה. סוריה, על־פי דברי שופרות התעמולה הסוריים, חוששת שעניינה ברמת הגולן יתקפח והיא קוראת על כן לשיתוף פעולה בין־ערבי מעמדת כוח, בעצם כדי ששאלת יהודה, שומרון ועזה לא תטופל בנפרד משאלת נסיגת ישראל מרמת־הגולן.

אמצע דיכוי

(המשך מעמוד 7)

הדרמטיות; וכמו שבאקט פקידותי אפשר "לקלף" את ההגנה מפני הממסד, כך אפשר ליצור תנאי אי־שוויון בבתי־הספר בסעפה תקציבית. בשני המקרים זה "עובד" בתהליכים כמעט סמויים.

בעניין לימודי הפיזיקה זה קורה כך: יש מחסור במורים לפיזיקה אפילו בתל־אביב רבתי. כתוצאה מכך ניתנת הזכות ללמוד פיזיקה רק ל"נבחרים" שבתלמידים. כיתות הפיזיקה גדושות והלחץ הוא עצום. תלמידים המסוגלים ללמוד פיזיקה אינם מתקבלים או נושרים למסלולים פחות מבוקשים.

הברירה שתלמידים עומדים לפניה היא: "או שאתה מצויין ומצליח לקבל ציונים גבוהים או שאתה נושר". שלא כמו במקצועות לימוד אחרים, אין בפיזיקה דרגות ביניים. אין ביניים, כי אין מורים ואין כסף לכיתות ביניים.

תלמיד שרוצה ללמוד פיזיקה בתיכון ישראלי ברמת ביניים, אינו יכול לעשות זאת. פיזיקה היא מקצוע רק למצויינים. תחום ידע חשוב ומבוקש הועבר אל "מחוץ לגדר" כי אין אפשרות לשכור מורים בכסף שעומד לרשות בתי־הספר הציבוריים.

מובן מאליו כי זוהי איוולת בקנה מידה לאומי. תווית האליטיזם שהצמידה מערכת החינוך למקצוע הפיזיקה אינה כורח המציאות והיא מסוכנת מפני שהיא מנציחה את עצמה: אם לא יוכן קאדר של תלמידים הלומדים פיזיקה ברמה בינונית, המחסור במורים ילך ויגדל. פתרון הבעיה אינו בהכשרת עוד כמה עשרות מורים, אלא בהסרת התווית האליטיסטית מהמקצוע ובמאמץ מכוון לפתיחת עוד כיתות לפיזיקה בבתי־הספר התיכוניים ברחבי הארץ.

משרד החינוך מסתתר מאחורי הטענה התקציבית ומאחורי הסירוב של ארגוני המורים לאפשר תשלומים מיוחדים למורים לפיזיקה. העוקץ אינו שם. העוקץ הוא בקונצפציה הבסיסית של שוויון הזדמנויות. משרד החינוך אינו חושב שכל תלמיד זכאי ללמוד פיזיקה. אילו התייחסו אנשי משרד החינוך אל הפיזיקה כאל מקצוע "לכל", כמו ספרות למשל, היתה הבעיה נפתרת מזמן.

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל אביב יפו
מודעה
בהתאם לסעיף 148

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אישור לחלוקת חלקה 6 בגוש 7044 ברחוב קרם – גבעת עליה, בסטיה מלוח השטחים שנקבע בתב"ע 1905.

מי שיש לו התנגדות להוצאת האישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בשד' בן־גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדויקת.

התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. בכבי
סגן ראש העיריה
יו"ר ועדת המשנה לתכנון ולבניה
תאריך 13/12/88 תל־אביב־יפו

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אישור לשמוש חורג ממגורים לאכסניה בכל הקומות בבנין.
ברחוב ביהודה מס' 28 גוש 6907 חלקה 81
תיק בנין 0025־028
בקשה מס' 881378

בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר / אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדויקת וטלפון.
התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. בכבי סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב־יפו

ועדת משנה לתכנון ולבניה – חולון ת.ב. 1754

הודעה על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

ניתנת בזה הודעה שהוגשה לועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 108 בגוש 6019 רח' הנביאים מס' 35 חולון הכוללת מתן הקלה באחוזי בניה 6% משטח 1/2 המגרש (552/2) בר"ר.
הקלה הנ"ל נמצאת באזור מגורים א'.

את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה בעיריית חולון, רח' ויצמן 58 בשעות ובימים של קבלת קהל.
התנגדות לבקשה להקלה לעיל ניתן להגיש תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו. ההתנגדות חייבת להיות בכתב ומנומקת.
ידוע לי, כי הפרסום הנ"ל הינו על אחריותי בלבד, ואינו מהווה אישור למתן ההקלה המבוקשת.

מורדוך ברזני יהודית
ראש פינה 3
חולון

גם זה קרה באולימפיאדה

ברידג'

מאת ארנונה שפאן

באולימפיאדה האחרונה בוונציה, קרו כל מיני דברים משונים (מסוג הדברים שקורים במועדונים אצלנו, במשחקי אוהד"צ, וכדי "לשמור" אתכם, נביא בפניכם את אחד האירועים האלה.

	צפון	
	♠ A4 ♥ AJ762 ♦ KJ92 ♣ A8	
מערב ♠ QJ107 ♥ 985 ♦ 874 ♣ KQ3	צפ מז מע דר	**מזרח** ♠ ---- ♥ K1043 ♦ A63 ♣ 976542
	♠ K986532 ♥ Q ♦ Q105 ♣ J10	

מחלק: מזרח
פגיעים: צפון־דרום
ההכרזה:

מזרח	דרום	מערב	צפון
---	----	1 ספייד	דאבל
---	---	---	

הכרוז הוא מערב בחוזה של 1 ספייד מוכפל, וצפון הוביל באלוף ספייד, המשיך באלוף הארט, והארט נוסף נלקח בדרום. דרום חזר בדיאמונד, הכרוז זכה באלוף והמשיך בקלאב, צפון זכה באלוף וחזר בהארט שנחתך בדרום. דרום המשיך במלכה דיאמונד ודיאמונד נוסף שנלקח עם המלך בצפון. צפון שיחק את הדיאמונד האחרון, דרום השליך קלאב ומערב חתך, וזכה בסופו של דבר בשלוש לקיחות (אלוף דיאמונד ושתי לקיחות בספייד) 800 לצפון־דרום (האיטלקיות). זו תוצאה טובה משום ש"על הנייר" נראה שצפון דרום נכשלים בחוזה של 4 ספייד (עליהם למסור שתי לקיחות בספייד, לקיחה בקלאב ולקיחה בדיאמונד). גם החוזה של 3 בלי שליט אינו בר־ביצוע, אולם הדיים מלאים הפתעות.

בחדר השני התגלגלה ההכרזה הבאה:

מזרח	דרום	מערב	צפון
---	2 ספייד	---	2 בלי שליט
---	3 ספייד	---	4 ספייד
---	---	---	

מזרח מערב לא פתחו את סידרת הקלאב, כך שהכרוז הספיק להשליך קלאב על הדיאמונד הרביעי, והחוזה בוצע. אולם בסופו של דבר זכו האיטלקים, בכל זאת, ברווח של 180 (620–800) שתורגמו ל־5 אי.אמ.פי.

נהג !

עשה את המינימום למען אלה העושים את המכסימום.

תן טרמפ לחייל !

דבר היום

?242 !747

המלאכה המפרכת של ליקוט שברי מטוס „פאן־אמריקן" שהתפוצץ מעל סקוטלנד ושל חיפוש גורמי ההתפוצצות תיעשה עוד ימים ושבועות רבים. עד שתושלם, מן הנמנע לפסול בהחלטיות את האפשרות שמטען־חבלה הטמון במטוס ופוצצו. לכן, גם אם לא יימצאו ראיות חותכות למעורבות טרוריסטית בהתרסקות, בין בהוראת טרוריסטים ובין במידע מודיעיני ומהסוג שהיה למימשל רייגן בעת הפיגוע הלובי במועדון שבו בילו חיילים אמריקאים במערב־ברלין לפני שנתיים וחצי, תישאר בתודעה הציבורית חבלה כזו בבחינת חשודה עיקרית. בכך מושגת מטרתו הראשית של הטרור, גם אם בפועל ובמאוחר יסתבר כי לא קדמה לה סיבה להטיל אימה.

התראות על פיגועים אוויריים ואחרים מגיעות לעתים תכופות מכדי שניתן להתרשם מאמיתות ורצינות כל אחת ואחת מהן, אך אסור שהמתגיונן תביא לקהות כלפיהן. הביקורת המוטחת עתה במימשל האמריקאי מתייחסת לנוהג שנוי בידה, להזהיר את המקורבים למלכות, דוגמת דיפלומטים, בלא להפיץ את האזהרה בציבור כולו, כדי שלא לעורר בהלה ואולי גם לגרום נזק מסחרי לחברת־התעופה המוזכרת בהתראה (מה שהיה מסייע בעקיפין להשגת מטרתם של הטרוריסטים). להגנתו יכול המימשל לטעון כי גם פקידיו לא התייחסו בכובד ראש להתראות ולא חדלו מטיסות גם בנתיב המסוכן.

אם אכן אחראים טרוריסטים לפיצוץ הבואינג 747 בקו פרנקפורט־לונדון־ניו־יורק, כי אז מצטיירות שתי אפשרויות עיקריות ולא בהכרח קשורות זו בזו. יתכן שיש ממש בטענת דובריו האלמוניים של ארגון המקורב לאיראן, כדבר נקם על הפלת האירבוס האיראני בשמי המפרץ הפרסי בטילי אניית חיל־הים האמריקאי, ערב ה־4 ביולי השנה. אם כך, יתכן שפיגוע ערב חג־המולד נועד לגמול על יירוט ערב יום־העצמאות האמריקאי. אפשרות אחרת היא שארגון פלשתיני קיצוני פוצץ את המטוס כדי לסכל את התקרבות המימשל לאש"ף. אבו־נידאל הוא אמנם מועמד מוביל בכל אירוע כזה, אך ההתראה שנמסרה בהלסינקי ב־5 בדצמבר קדמה בשבוע ויותר להודעת המימשל כי איבו של אבו־נידאל, יאסר ערפאת, עמד בתנאים לפתיחת הדו־שיח עימו.

בראיון ל„דבר" לפני כשמונה חודשים חזה הרמטכ"ל, רב־אלוף דן שומרון, כי מהלכים מדיניים עלולים להביא להגברת הטרור. יתכן, לפיכך, כי קבלת החלטה 242 גרמה להפלת בואינג 747. מכל מקום, אין לאיש בסיס לומר, כי ההתפתחויות באלג'יר־שטוקהולם־ז'נבה תרמו לחיסול הטרור או להפחתתו.

דברים שרואים משם / אבנר תבורי

לא. לא. לא.

האמריקאים אינם מסוגלים להבין איך המדינה החזקה ביותר במזרח התיכון פוחדת מארגון שהישגו הצבאי הגדול ביותר היה עפיפון מאיש אחד שהצליח להפתיע ש.ג.

על מסך הטלוויזיה [illegible] ריצדה בעצבנות דמותו של ביבי־נתניהו [illegible], מתנופף מעט, עיניו בורקות וזיעה מבריקה על שפתו העליונה, מקריד את מצחו כשהוא משיב על שאלות המראיין.

בפעם המי יודע כמה אנחנו שומעים אותו מסביר את תאוריית השלבים שלו. בשלב הראשון יקימו הפלשתינים מדינה בגדה המערבית, ובשלב השני הם ישמידו את מדינת ישראל. ולעולם, לעולם לא נדבר עם אש"ף. ביום אחר ובשעה אחרת יאמרו את הדברים האלה, בשינויי סגנון, שמעון פרס, יצחק רבין ומשה ארנס. הטלוויזיה האמריקאית היתה מלאה השבוע לאומים ישראלים.

אחד האמריקאים שישב בחדר וצפה עמי בראיון סיפר את הסיפור על ג'ומו קנייטה. זה היה בימים שמנחם בגין היה ראש הממשלה, ומנהיגה הישיש של קניה הלך לעולמו. בגין פרסם את הודעה שהביעה צער על מותו של אדם נאור־ומנהיג גדול. קנייטה, הזכיר האמריקאי, היה בשעתו מנהיג המאו־מאו, ארגון שפעל לסלק את הבריטים ואת החוואים הלבנים מקניה, ושפעולות הטרור שלו היו אכזריות מאין כמותן. מוסר ההשכל של הסיפור היה שהכל יחסי לזמן ולמקום, ושעוד יום יבוא ומנהיג ישראלי יספיד את ערפאת ויקשור לראשו כתרים של מנהיגות מפוארת. אלא שהעתיד הזה נראה רחוק כל כך, וההיסטוריה הישראלית כל כך לא מובנת.

האמריקאים אינם מסוגלים להבין איך המדינה החזקה ביותר במזרח התיכון, בעלת הצבא האדיר והמודרני שעולה למשלם המסים האמריקאי מיליארדי דולרים בכל שנה, שניצחה צבאות סדירים גדולים ממנה פי כמה וכמה, איך המדינה הזאת ניצבת אחוזת חיל ורעדה מול ארגון מחבלים שהישגו הצבאי הגדול ביותר היה עפיפון מאיש אחד (השני נפל בדרך) שהצליח להפתיע ש.ג. בבסיס צבאי. ואיך אפשר להתייחס ברצינות לטענה הנשמעת מישראל שוב ושוב, שהארגון הזה מסכן את קיומה של מדינת ישראל.

הרב מוריס אברהמס, יושב ראש איגוד הארגונים היהודיים, נץ יהודי נאה שחזר כתוכי על הטיעונים ששמע מיצחק שמיר, אין מי שאינו מרים גבה נוכח מתקפת ההסברה שבאה מירושלים. אפילו איפ"ק, השדולה למען ישראל בוושינגטון, שקולה נשמע בדרך כלל תוך יישור קו עם ממשלת ישראל, אפילו היא שותקת שתיקה מעיקה. ואשה אחת שאני מכיר, פעילה בלובי הוושינגטוני, מטלפנת אלי אחוזת יאוש. היא לא יכולה ללכת לסנטורים ולקונגרסמן שהיא מסייעת להם ולומר להם שצריך להילחם בהחלטת הממשל לדבר עם אש"ף, כי ישראל היא היחידה בעולם כולו שאינה מראה, אפילו למראית עין, גישה פוזיטיבית.

פעולת הונאה ותרמית, הכריז יצחק שמיר, ואפילו שדרן „נייט ליין", טד קופל הקורקטי כל כך, לא יכול היה שלא לגחך. הנרי קיסינג'ר פשוט צחק. אבו שריף, איש אש"ף שהופיע בתוכנית, ביקש מביבי נתניהו שישב עמו. אבו שריף נשמע שקול וענייני. נתניהו היה היסטרי מעט. לא נשב עם אש"ף, אמר שוב ושוב כשהוא מקפיד לפנות לאבו שריף בגוף שלישי כדי שהיועץ המשפטי לממשלה לא יוכל אחר כך להגיש נגדו כתב אישום על מגע ישיר עם איש אש"ף. וקיסינג'ר פרץ בצחוק, ובקולו הגרוני והמבטא הגרמני הכבד שלו אמר: „הרי ברור ששני הג'נטלמנים האלה, אם ישבו יחד לבד, לא יצליחו להשיג שום דבר". ונימת הלעג בקולו היתה ברורה כל כך ומכאיבה כל כך.

וכך זה יימשך כנראה, ומול הדיפלומטיה הערנית שמתנהלת בין וושינגטון ותוניס נוכל אנו להראות לאמריקאים מעל מרקעי הטלוויזיה את שמיר אומר שוב ושוב את המלה החביבה עליו: לא. וכל האחרים בשורה ארוכה של אחדות מחשבתית ממשלתית לאומית חוזרים אחריו במקהלה המדברת בקול אחיד: לא. לא. לא.

לעזרת הארמנים תושב מוסקווה תורם כסף לעזרת נפגעי רעש האדמה בארמניה. עד כה נאספו בברה"מ תרומות בסך 150 מיליון רובל (כ־250 מיליון דולר). (צילום אי.פי.)

ממד חדש / טדי פרויס

המצב קשה. האויב מבקש לדבר

מה תעשו, שאלו לפני שבועיים בוושינגטון, אם יום אחד יסתלק אש"ף מסרבנותו ויעלה הצעות מתקבלות על הדעת? היום האחד הגיע מהר יותר משניתן היה לשער

כל ישראלי שנקלע בראשית דצמבר למחלקת המדינה בוושינגטון, מצא עצמו מוקף בשאלות בדבר צביון הממשלה שתקום בירושלים. כל השואלים נזהרו כמפני אש מהבעת עדיפות לגבי מפלגה זו או אחרת, ושאלותיהם נשמעו כאילו עוסקות בסיכויי הלוס־אנג'לס לייקרס מול הבוסטון סלטיקס. רק אחרי שסיפק האורח את התשובות־ניחושים שלו, יכול היה להתפנות לשאלות בדבר הקצה האחר של פתיל היחסים הדו־צדדיים.

התשובות של האמריקאים היו פחות או יותר דומות, ועיקרן שהמימשל החדש לא יעשה רוויזיה וכי לא יתרחש שינוי של ממש ביחסים עם ישראל. אולי תחסר החמימות המיוחדת מצד מזכיר המדינה שולץ והיעדר הלבביות של הנשיא רייגן, אך הצוות בוש־בייקר לא יערוך „עיון־מחדש" אפילו אם ירצה לעשות כך. הקשרים ממוסדים ובעלי שורשים שלא קל לעקור אותם גם אם ינסה גנן חדש לבער את החורשה הקודמת ולטעת אחרת במקומה. כל זה יפה, כך בסטייט־דיפרטמנט, גם לגבי היקף הסיוע הכספי, אף שמובן שישראל לא תהיה יוצאת מהכלל אם יוחלט על קיצוץ לאורך כל הקו התקציבי, תצטרך גם בולעת הכספים העיקרית – ישראל – לוותר על שיעור דומה למה שמוטבים פחות מועדפים יוותרו.

כיום, כשבועיים אחר השיחות הנ"ל, אפשר לטעון כי התצפיות היו שגויות וכי נוסף מימד חדש למערכת המשתנים בריקמה ישראל־ארה"ב: אש"ף. נראה כי בראשית דצמבר 1988 עדיין לא האמינו בבירה האמריקאית, כי בתוך ימים מעטים יהפוך אש"ף מארגון טרור לבר־שיח לגיטימי על־תנאי (הפסקה מוחלטת של הטרור). ואולם בדיקה פורמאליסטית של „שום דבר מהותי לא ישתנה" מורה, כי חוזי אייזנשינגר צדקו: את ההכרזה באש"ף הכירו לא בוש־בייקר, אלא רייגן־שולץ, והמגעים הצפויים מטעם המימשל החדש ייערכו על סמך ההחלטת־אב של המימשל היוצא. באמת לא חל שינוי.

מאחר שההכרה באש"ף עדיין לא עלתה על דעת איש, ממילא לא עסקו בשאלה מה צריכה תגובת ישראל להיות כדי להתאים עצמה למצב החדש. ובכל זאת, לא קשה לנחש מה חושבים ביום במחלקת המדינה. העוסקים ביחסים עם ישראל ושכנותיה, כולל פקיד בכיר בלשכת מזכיר המדינה, אמרו, מי בדאגה ומי בשוויון־נפש דיפלומאטי למהדרין, שהסכנה החמורה ביותר היא השתקפותה של ישראל כמכשול לשלום. נכון, אמרו, האינתיפאדה והמאמצים לדיכויה לא הוסיפו לישראל בריאות, ידידות ואוהדים, אך כל זה הוא רק שבריר מהנזק שהסרבנות הישראלית גורמת.

כמכשול לשלום, אמרו בלשכת המזכיר, תהיו נטל כבד על ארה"ב, ודעת הקהל, שכבר כיום אינה משתגעת על ישראל, תפנה כולה נגדכם. הסתלקותכם ממסמך לונדון ומוועידה בין־לאומית הציבה אתכם באור השלילי ביותר שניתן להעלות על הדעת. הצבת תנאים שברור לכל, ואף לראש ממשלתכם, שאינם קבילים על איש, נראית לא כתכסיסנות דיפלומאטית, אלא כהתחכמות והשתמטות ממשא־ומתן רציני. ומה תעשו אם יום אחד יסתלק אש"ף מסרבנותו ויעלה הצעות מתקבלות על הדעת?

היום האחד הגיע בתוך שבועיים, מהר יותר משניתן היה לשער. מהתגובות הישראליות שהושמעו עד כה, קשה יהיה להפיק דיווידנדים. ואם יתרחש „האסון" ואש"ף יסדר אותנו פעם נוספת על־ידי הפסקת הטרור, כפי שנדרש על־ידי וושינגטון, נמצא את עצמנו בצרות של ממש. שלא לדבר על הקטסטרופה ברמות הצעה אש"פית לנהל מו"מ ישיר ללא תנאים מוקדמים.

דו"חות חניה ולימוד פיזיקה / יעל פישביין

אמצעי דיכוי

מה לדו"חות חניה וללימודי פיזיקה? כמו שאפשר „לקלף" באקט פקידותי את ההגנה מפני הממסד, כך אפשר ליצור אי־שוויון בבית־ספר בטענה תקציבית

אלף שיעורים בדמוקראטיה לא יתקנו את מה שעשתה עיריית תל־אביב בפרשת דו"חות החניה. העניין אינו השאלה אם מותר לשלול רשיון נהיגה ממי שלא שילם את קנסותיו, אלא מה שמתרחש מדי יום ליד דלפקי גובי הקנסות בבניין עיריית תל־אביב: פקידים זוטרים עורכים חישובים שרירותיים של סכומי הקנסות, גובים תשלומים מאורחים ואינם רושמים על הקבלות על אילו דו"חות נגבים הקנסות. מה שאסור לכל סוחר, מותר לעירייה. היא עורכת פנקסנות כפולה.

וכך זה קורה:

תור ארוך של מעוכבי רשיון מתוחי עצבים משתרך ליד הדלפקים ובריזן גם רוח משגיח על הסדר. מדי פעם ניתן לשמוע פקיד או פקידה מתפרצים בצעקות על מישהו, מדי פעם מישהו מהקהל מאבד שליטה וצורח על הפקידים.

ואולם לא כאן נעוצה הסכנה. הסכנה נעוצה במה שקורה מאחורי הדלפקים. מעוכב הרשיון מביא אתו את דרישת התשלום שקיבל ממשרד התחבורה ומגיש אותה לפקיד. הפקיד מוציא דו"ח מחשב, שסכומיו ומספרי הדו"חות שלו אינם תואמים את אלה הכתובים בדרישת התשלום שבידי מעוכב הרשיון, עורך התחשבנות מסתורית של סכומי הקנסות על גבי דו"ח המחשב בכתב ידו ומפחית את סכומי הקנסות. בשלב זה יש שני חשבונות: האחד, דרישת התשלום המקורית שקיבל האורח והשני דו"ח המחשב שהוציא הפקיד. האורח מקבל שובר תשלום ומשאיר בקופה את דו"ח המחשב ואת העתק שובר התשלום. את ה„שחרור" של רשיון הנהיגה מקבל האורח על גבי הדו"ח המקורי שקיבל ממשרד התחבורה.

בקיצור: בידי מי ששילם את קנסותיו נשארת דרישת התשלום המקורית של משרד התחבורה ועליה משפט בכתב ידו של הפקיד המורה על „שחרור" הרשיון והעתק שובר התשלום, כאשר הסכומים שבשני המסמכים אינם דומים זה לזה.

אם תרצה עיריית תל־אביב לדרוש שוב תשלום על הקנסות שכבר שולמו, לא יוכל האורח להתגונן. יש בידיו הוכחה על תשלום הקנסות שמופיעים בדרישת התשלום של משרד התחבורה, אך לא על אלה ששילם באמת. בסופו של דבר האורח מוצא עצמו מופקר לשרירות הפקידים. הוא משלם ואין בידו שום כלי התגוננות מפני דרישה חוזרת לתשלום מצד העירייה.

המסר ברור. השלטון רשאי להשתרר על האזרח, לנהוג בו בשרירות ולא להתמיד עקבות. ואם מותר ואפשר לעשות זאת בתל־אביב, מדוע אסור לעשות זאת בשכם?

מה לדו"חות חניה וללימודי הפיזיקה? כמו שהדמוקראטיה גורסת זכות התגוננות מפני שרירות ממסדית, כן היא גורסת שוויון

(המשך בעמוד 8)

ממשלת אחדות / מרדכי נסיהו

המבחן האמיתי

מפלגה השותפה לממשלה אינה יכולה להיות מפלגת אופוזיציה. ואולם אין הדבר מונע ממנה להתפתח כאלטרנטיבה לליכוד

מפלגת העבודה החליטה להצטרף לממשלה אחדות לאומית משתי סיבות מוצהרות: הצלת המשק ומניעת סחף מדיני־בטחוני מסוכן של ממשלת ליכוד־דתיים־ימין קיצוני. המפנה שחל באש"ף הוסיף נימוקים גם בעד הצטרפות לממשלה וגם נגד.

משנפלה ההחלטה יש להניח ולקוות ש„שרינו" יצליחו הן במשימת ההצלה, הן במשימת המניעה ואולי, על רקע המצב המדיני החדש והנימוקים שהביאו את שמיר להתעקש על ממשלה רחבה, גם לקדם את התהליך המדיני.

עם זאת יש לזכור שהסכנות שמנה המיעוט שהתנגד להצטרפות לממשלה עדיין אורבות לנו. הסכנות הללו הן שמפלגת העבודה תהפוך, בעיקר בתחום המדיני־בטחוני, למבצעת ומסבירה של מדיניות הליכוד, ומכל מקום, שותפה לאחריות; שההבדל בין המערך לבין הליכוד יטושטש ומפלגת העבודה תאבד את יחודה הרעיוני המדיני; ושכתוצאה משני אלה תאבד מפלגת העבודה את אמון מקצת בוחריה ותספוג מכה קשה בבחירות הבאות.

הסכנות הללו אכן קיימות, אבל אין הן גזירה משמים. הדבר תלוי ברוחה ובפעילותה של המפלגה. היה זמן שתפקידה של המפלגה, בעיני שריה, היה בראש ובראשונה לתת גיבוי למעשי הממשלה. אכן, מפלגה השותפה לממשלה איננה יכולה להיות לה אופוזיציה והיא חייבת להביע בה אמון בכנסת. ואולם אין הדבר מונע מהמפלגה להיות ולהתפתח – גם תוך כדי השותפות הזמנית – כאלטרנטיבה לליכוד.

תפקיד זה, של טיפוח האלטרנטיבה לליכוד, קל יותר מהאופוזיציה, והוא אפשרי וחיוני שבעתיים גם תוך שותפות בשלטון. הוא לא נובע מעצם היותה של המפלגה באופוזיציה והוא לא בלתי אפשרי גם בהיות המפלגה בממשלה. ההתמודדות עם אתגר של המפלגה כאלטרנטיבה תלוי בכוח הרעיוני והמעשי הטמון בה, אם אכן הוא עדיין טמון בה.

המבחן הוא אם תצליח מפלגת העבודה, גם בהיותה בממשלה, לפתח את חשיבתה – לקראת ועידתה שתתכנס בערך באמצע הקדנציה – כמחשבה אלטרנטיבית לליכוד, כמחשבה מתחדשת על רקע מציאות משתנה, כמחשבה מעצבת עתיד.

עזה / דני צדקוני

אבו־ורדה אמר

„מה אתם מפחדים?" חוזר ושואל אותי אבו־ורדה כשאנו כבר בצומת ג'בליה, „אתם הרי חזקים ולנו אין ברירה אלא להכיר בכם"

הבעיה שלי היתה, באמצע בוקר גשום, איך לצאת מעזה. להיכנס אני נוהג, כמו ישראלים רבים שרכבם אינו צבאי או ממשלתי, בטרמפים. הסיבות ידועות – נזקי אבנים ובקבוקים. את הרכב הפרטי, כרגיל, במחסום ארז, והיה עלי לחזור לשם. לפעמים אני נאלץ להכות שעות עד שהעובדים הישראלים בממשל מסיימים את עבודתם – אחר־הצהריים – ואז אני תופס טרמפ לישראל עם אחד מהם, בשיירה המאובטחת. הפעם שיחק לי מזלי. ברחוב ירמוך שבמרכז העיר פגשתי את עורך־הדין אחמד אבו־ורדה, ליד מכונית ב.מ.ו הכחולה שלו החונה מול משרדו. כשנודע לו שאני מנסה להגיע למחסום ארז הוא מתנדב להסיע אותי לשם. יש לו זמן בימים אלה, ימי שביתת עורכי־הדין.

עורכי־הדין של עזה שובתים, לפי החלטתם, כבר יותר משנה. השביתה החלה עוד לפני האינתיפאדה, על רקע השגותיהם על הנהלים בבית־הדין הצבאי. אבו־ורדה, בן 50, הוא אחד הוותיקים שבהם. הרבה הופעות בבית־הדין הצבאי רשומות בקרדיט שלו. הוא בוגר אוניברסיטת אלכסנדריה ואת הפראקטיקה שלו ברצועה החל ארבע שנים לפני שצה"ל השתלט עליה. במרכז העיר ועד ארז אני נהפך בעל כורחי לקהלו של אבו־ורדה, המבקש לשכנע אותי, במונולוג ארוך, שלישראלים אין מה לחשוש מכוונות השלום של אש"ף.

כשאבו־ורדה מביע שמחתו על שהארגון הזה עלה על דרך חדשה, יש לדבריו משמעות מיוחדת. כי אבו־ורדה בעצמו הוא קרבן של הטרור הפלשתינאי. אם יפגוש את ערפאת יהיו בפיו, אלי, כמה דברים חריפים לומר לו על הרצח של אחיו מוחמד, שהיה סגן ראש המועצה המקומית ג'יבליה, העיירה שלידה נמצא מחנה הפליטים הגדול בעל אותו שם. אחמד ומוחמד אבו־ורדה, ובן האימאם של עזה, שייח' האשם נועמן חוזנדאר, היו בין העסקנים היחידים שקידמו בברכה את יוזמת השלום של סאדאת. מוחמד שילם על כך בחייו – ב־18 בנובמבר 1980 נרצח במשרדי המועצה. זה היה, כזכור, גם גורלו של שייח' חוזנדאר. לדברי עו"ד אבו־ורדה, המהלכים הנוכחיים של אש"ף מלמדים, שאנשי קבוצתו צדקו, אם כי הקדימו את זמנם.

כעסו הפרטי על אש"ף, בשל רצח אחיו, אינו מפריע לו לתמוך באופציה המדינית של הארגון. הוא מציע לישראלים ללמוד מטעותם של הערבים ולהכיר בכך שאש"ף עלה על דרך אחרת. „אנחנו, הערבים, שילמנו הרבה על טעויותינו. שילמנו מחיר כבד על שלא רצינו להכיר ב־1947 בהחלטה 181 (החלוקה) של האו"ם, ואחרי מלחמת 1967 – בהחלטה 242". עכשיו השתנו הדברים, הוא אומר, „הגענו למסקנה שלא האלימות והטרור יקרבו אותנו למטרה ושאין לפחד מהשלום".

ב־1956 שמע את בן־גוריון מכריז שלא תהיה נסיגה מסיני ומהרצועה; אחרי שבוע הודיע על הנסיגה, בלחץ האמריקאים. אין להוציא מכלל אפשרות, הוא אומר, שגורל דומה יפקוד את שמיר. נכון, הוא מודה, הערבים התייחסו לישראל מאז הקמתה כאילו היתה „מדינת קרטון" או „מגדל קלפים" – משהו לא רציני שעשוי לחלוף מהעולם. עכשיו הם יודעים שמדינת ישראל היא מעצמה במזרח התיכון ועליהם לחיות איתה ולהסתדר איתה. „אבל משהו מוזר קרה בדרך", הוא אומר. „אנחנו למדנו מכם את כל הדברים הטובים ואתם למדתם מאתנו את כל הדברים הרעים".

בהקשר של „הדברים הרעים" מזכיר אבו־ורדה את הצהרותיו של עבד אל־נאצר „אין סולחה ואין הכרה בישראל", את ההחמצה מצד אש"ף של פניית קארטר אליו להכיר ב־242 ולזכות בהכרתה של ארה"ב בארגון – שתיים מתוך סידרה גדולה של טעויות שלא קידמו את האינטרס הפלשתינאי. עכשיו, כשאש"ף עלה על דרך חדשה ועובר שינוי, הוא אומר, „חבל יהיה עליכם אם תחמיצו את ההזדמנות שלכם. מי יודע מה יהיה בראש של הילדים שלנו כשיגיעו בעוד כמה שנים לעמדות המנהיגות בעם הפלשתינאי. אתה זוכר", הוא מציץ בי ומחייך, „שפעם גולדה שלכם קבעה שהעם הזה אינו קיים?"

„מה אתם מפחדים?" חוזר ושואל אותי אבו־ורדה כשאנו כבר בצומת ג'יבליה, „אתם הרי חזקים ולנו אין ברירה אלא להכיר בכם". שני העמים יחיו זה בצד זה בשכנות טובה, כך הוא רואה את העתיד. אבל הוא מסביר לי, כי כל הדיבורים על נציגים פלשתינאים שייצגו את עמם לא מטעם אש"ף או באישורו הם הסרי שחר. „אם תכריזו על בחירות בשטחים, אף אחד לא יצביע בהן בלי אישור אש"ף. אם אש"ף יאשר השתתפות בבחירות – ייבחרו בהן רק מי שהוא ימליץ עליהם, ואז תצטרכו לדבר עם אש"ף".

מי שבזמנו תמך ביוזמת השלום של סאדאת אומר לי עכשיו, כי עלינו להשתכנע שהאוטונומיה מתה וכמוה האופציה הירדנית. „אל תחמיצו את ההזדמנות שנפתחה עכשיו", הוא חוזר ואומר לפני שאנחנו נפרדים במחסום ארז. לך תסביר לו שאנחנו מפחדים מאש"ף של השלום יותר משאנחנו מפחדים מאש"ף של הרימונים, הקאטיושות, מטעני החבלה, הסכינים, התת־מקלעים והאקדחים, שבין היתר גרמו למותו של אחיו מוחמד.

ארגוני המחבלים בעקבות הכרזת ערפאת / דן אבידן

מדברים בכמה קולות

לא כל פלגי אש"ף קיבלו את הכרזת ערפאת בדבר הפסקת הטרור כפשוטה. ראשי הארגונים שמחוץ לאש"ף היו חריפים יותר בביקורתם, כינו את ערפאת בוגד וקראו להדחתו

החלטת ארה"ב לפתוח בשיחות עם אש"ף וקיום הפגישה הראשונה בטוניס, ב־16 בדצמבר, בין השגריר האמריקאי פלאטרו וחברי הוועד הפועל יאסר עבד ראבו ועבדאללה חוראני, עוררו תגובות שונות בקרב הקבוצות הפלשתיניות החברות באש"ף, בקרב הארגונים שמחוץ לאש"ף ובמדינות ערב.

ערפאת ועוזריו הבכירים שיבחו את ההחלטה האמריקאית וכינו אותה „מפנה פוליטי חשוב במזרח־התיכון". מיד אחרי כינוס עצרת האו"ם בז'נבה פתח ראש אש"ף במיתקפה דיפלומטית בנסיון לגייס את עזרת ממשלות אירופה להביא לכינוסה של ועידה בין־לאומית לענייני המזרח־התיכון, בהשתתפות האמריקאים, שתסלול את הדרך לנסיגה ישראלית מהשטחים ולהקמת מדינה פלשתינית עצמאית. לצורך זה ביקר ערפאת במזרח־גרמניה, ברומניה, במצרים, באוסטריה, ביוגוסלביה, בצ'כיה ובאיטליה, והוא עוד אמור לבקר כנראה גם ביוון, בספרד ואולי בצרפת.

בסיוריו אלה אמר ערפאת, כי כל פלגי אש"ף מתייצבים, על־פי החלטות המועצה הפלשתינית והוועד הפועל, לחדול מהטרור ולפעול לקידום היוזמה לכינוס ועידה בין־לאומית. עם זאת הבהיר שהאינתיפאדה תימשך עד שתושג התקדמות קונקרטית „לשלום אמיתי" ותוקם המדינה הפלשתינית. ערפאת ציין, שבוועידה הבין־לאומית ניתן יהיה לנהל מו"מ ישיר בין נציגי אש"ף וישראל; אבל יועצו הבכיר, האלד אל־חסן, הסביר שעל־פי תפיסת אש"ף חייבות להשתתף בוועידה לפחות שתי מעצמות־העל, וכי עליהן להיות המנוף שילחץ על ישראל לבצע את החלטות הוועידה. „משום שהישראלים לא יעניקו לערבים שום דבר, אפילו לא ברכת שלום פשוטה, אלא אם ייאלצו לעשות זאת".

בנמקו את הצורך בכינוס ועידה בין־לאומית אמר יאסר עבד ראבו, ראש משלחת אש"ף לשיחות עם האמריקאים, בראיון ל„טיימס" הלונדוני ב־19 בדצמבר: „אנחנו לא מצרים וערפאת איננו סאדאת. למצרים היו הרבה דברים להציע לישראל, כמו סיני, כאשר דיברו על שלום. לנו אין כלום. אם אנו הולכים לשיחות ללא נוכחות אירופית וסובייטית אנו הולכים עירומים. הישראלים יחנקו אותנו".

ג'ורג' חבש, ראש „החזית העממית", ונאיף חוואתמה, ראש „החזית הדמוקראטית" – שני ארגונים החברים באש"ף – בירכו על החלטת ארה"ב לפתוח בדיאלוג עם אש"ף וקבעו שהדבר נחשב נצחון לאינתיפאדה. חוואתמה קרא להחיש את מועד הקמתה של ממשלה פלשתינית זמנית. ג'ורג' חבש הבהיר כי אש"ף יחריף את מאבקו להשגת הכרה אמריקאית וישראלית מלאה בזכות הפלשתינים להגדרה עצמית ולהקמת מדינה משלהם.

אבו עלי מוסטפא, עוזרו הבכיר של חבש ונציג „החזית העממית" בוועד הפועל של אש"ף, טען שדברי ערפאת במסיבת העתונאים שערך ב־14 בדצמבר בז'נווה ושבה הכריז על הכרתו בזכות קיומה של ישראל ודחייתו את כל סוגי הטרור, „אינם עולים בקנה אחד עם החלטות המועצה הלאומית הפלשתינית הי"ט". כמו כן אמר אבו עלי, שארגונו „ימשיך במאבק הלגיטימי נגד הכיבוש הישראלי בכל האמצעים העומדים לרשותו – לרבות המאבק המזויין – עד להקמתה של המדינה הפלשתינית העצמאית על אדמת המולדת".

עוד קודם לכן סייג אבו איאד, האיש מספר שניים ב„פתח", את דברי ערפאת בז'נווה בדבר הפסקת כל סוגי הטרור נגד ישראל מצד אש"ף. במסיבת עתונאים שערך באבו־דאבי ב־18 בדצמבר אמר אבו איאד, שהמחוייבות של ערפאת לחדול מהטרור איננה כוללת הפסקת ביצוע פיגועים נגד מטרות צבאיות בישראל, והיא איננה חלה על המשך האינתיפאדה. „הנשיא רייגן יכול להפסיק מעתה את הדיאלוג המתנהל בין ממשלתו לאש"ף אם הוא סבור שנחדל לבצע התקפות נגד מטרות ישראליות צבאיות", אמר אבו איאד. כמו כן ציין שאש"ף כבר נתן את מקסימום הוויתורים המדיניים שיכול להעניק לארה"ב לצורך פתיחת הדיאלוג עמה, וכי כל ויתור נוסף יסכן את האחדות בין הקבוצות המרכיבות את אש"ף.

ביקורת חריפה נגד המחוות שנקט ערפאת כלפי ארה"ב לצורך פתיחת הדיאלוג עמה מתחו על ראש אש"ף ראשי הקבוצות הפלשתיניות הפרו־סוריות המאוגדות ב„חזית ההצלה הפלשתינית". אחמד ג'יבריל, ראש „החזית העממית – המפקדה הכללית", אבו־מוסא, ראש קבוצת פורשי ה„פתח", ועבד אל־האדי נשאש דובר „חזית ההצלה" – כינו את ערפאת בוגד וקראו להדחתו מראשות אש"ף.

מנהיגים אלה וראשי קבוצות פלשתיניות רדיקליות אחרות, כגון הפלג הפרו־סורי של המפלגה הקומוניסטית הפלשתינית בראשות ערבי עוואד והקבוצה הקיקיונית המכונה „התנועה לשחרור עממי ערבי" בראשות נאג'י עלוש, התכנסו ב־19 בדצמבר בדמשק והכריזו על הקמת

(המשך בעמוד 8)

هكذا من الأصل

شكرًا منه للأصل

כוכבים ולילות

בעריכת זאב פרי

מה קורא

בזכות הספקנות

רחל שקלובסקי: "בין שעבוד לחירות", קובץ מסות פילוסופיות. הוצאת ירון גולן. 201 עמ'.

הרצנזיות המלומדות של רחל שקלובסקי מוכרות היטב לקוראי המוספים הספרותיים בעיתונות היומית. הן טבועות בחותם אישי מאוד של הכותבת ובאורדיציה המקפת שלה. קובץ זה כולל מבחר מן הרצנזיות האלה. הן נבחרו על פי אמות מידה אסתטיות, אך החוט המקשר ביניהן הוא ביטוי להשקפת עולמה הראציונאליסטית הספקנית של הכותבת, אידיאל החיים ואידיאל הכתיבה שלה.
באמצעות ניתוח יצירות ספרותיות והגותיות מגוונות – של הנריקה, דראבל, פרימו לוי, מארגם דה לה פייט, למפדוזה, נאבוקוב, המסון, ליבוביץ, בשה, לאיטנג, ברלין ואחרים – היא בוחנת, כמו אנתרופולוג, בורות חיים מנקודות ראות פסיכולוגיות, הסטוריות ואמנותיות. שמליק.

יבטושנקו ב"ספרית מעריב"

"ספרית מעריב" תוציא את קובץ השירים האחרון של יבגני יבטושנקו. יבטושנקו שהספיק להפגש עם אנשי "מעריב" במהלך ביקורו בישראל, ויותר על התמלוגים הצפויים ממנו. הוא תורם אותם לנפגעי הרעש בארמניה.

★

ועוד בספרית "מעריב": ספר נוסף של רומין גארי וגם הביוגרפיה של הסופר שכתבה העיתונאית הצרפתיה דומיניק בונה. אביטל ענבר תירגם.

משפחת האדם

מארק האלטר: "זכרון אברהם". מצרפתית: מרים טבעון. זב"מ, 614 עמ'.

הסאגה המשפחתית המקיפה של משפחת האלטר מתחילה בגלותו של אברהם, סופר בת"ם מירושלים, לאחר חורבן בית שני והוצאה רוחות של בני האלטר שהיו מדפיסים בשונצינו, סופרים בסטרסבורג, סוחנים בנארבון, ובסתיימת בבותו של אברהם האלטר (סבו של מארק) בגלהבת העולם השניה.
הספר כתוב בעט קלה, רווי סיפורים אנושיים נוגעים ללב ואף שהוא עוסק בגורל היהודי, המסר שלו מתכוון לאוניברסליות. "התעקשתי להעיד על כך שתולדותי מורכבים מתולדות כל בני האדם", כותב האלטר באחרית הדבר, ומסתייע ברבי מגור שאמר כי "לא להשתתף בגלולת בני האדם עם בני האדם הרי זה לבגוד באנושות". תוך מזה, מסיים המחבר, מאחר שאין לו ילדים חשב שספר הוא הדרך היחידה להמשיך את הסבר של אברהם הסופר שעבר מאב לבנו.

יהודי שאלוניקי בשואה

"בנתיבי שאול", יהודי יוון בשואה, פרקי עדות. ראיין וערך: שמואל רפאל. הוצאת המכון לחקר יהדות שאלוניקי. 483 עמ'.

בין ה־15 במארס ל־1 ביוני 1943 רוקנה שאלוניקי מכל יהודיה. 62,000 תושביה היהודים של העיר מצאו את מותם במחנות המוות. רבים אחרים הועסקו בעבודות כפיה. שמואל רפאל ליקט עדויות מפי 62 ניצולי השואה, יוצאי שאלוניקי החיים כיום בישראל. הספר ראה אור לקראת הכינוס הבינלאומי הראשון של בני ניצולי השואה, המתקיים בימים אלה בירושלים.

מנדי פז

ועכשיו: "קופסלטת"

שיתוף פעולה בין "במבי הפקות בע"מ" ובין "הד ארצי", הניב את ה"קופסלטת" – קופסת קרטון המכילה אלבום עם מילות השירים, אינפורמציה על המבצעים ומקום לשתי קלטות. על העיצוב אמון הגרפיקאי מפי דר. שתי "קופסלטות" יצאו במתכונת זו בימים אלה: של נתן יונתן ושל חני ליבנה. הקופסלטת של יונתן מרכזת פנינים כמו "שירים עד כאן", "החול יזכור", "בוא ניפגש", "תפילת הדייג", "איכה והואר", "חופים" ועוד. מבצעים: צוות "חופים", משה דץ, חני ליבנה, הגבעתרון, רוחמה רז, מאיר בנאי, צוות "שירים עד כאן", גבית שובל ועוד. בקופסלטת של חני ליבנה השירים "אשה", "היכרות", "יום הולדת", "ערבי", "תאורת תצר", "נחל תנינים", "מקלט ללילה", "חופים" ועוד. הקופסלטת טובה במיוחד כמתנה, אך לא רק.

הדס מגן

תגובה

ריצ'ארד סגל, מהנהלת הקרן האמריקאית שאירגנה את סיור תיאטרון חיפה בארה"ב, מגיב על דבריו של אילן תורן במדור זה

דברי הביקורת שהשמיע דובר הובאו איתן תורן, במדור זה, על ארגון סיורו של תיאטרון חיפה בארה"ב עוררו תגובות רבות. השתוקקות לראות "יבלח", שהתבססה בבמה הדיר אהבה בכך, כי שתנה את הדיונים לאחר ההצגות, היו קטעים שבהם הובאו דברים אחרים. גם אנשי הקרן האמריקאית שאירגנו את הסיור פנו ל"דבר" בכתב תגובה בן שני עמודים. תכנו על ידבעם ריצ'ארד סגל חבר הנהלת הקרן. במכתבו הוא אומר כי אינו רואה כהוגן במדור כלל על ביקורת המופיעה כעתון אילם זהו "חושב כי דבריו של עתון מציגים תמונה מעוותת של הסיור והם מזיקים גם לתדמיתה של הקרן וגם לפרוייקט חילופי התרבות ישראל־ארצות אמריקה".
לדברי סגל היה הסיור "הצלחה אמנותית גדולה". גם בקרב הקהל שרכש כרטיסים מראש וגם אצל הביקורת שפרסמה הגיבו בצורה חיובית ולעיתים אפילו נלהבת. "כגג כזה על סיור יקבלו פנים זה ללא תקדים", אומר סגל "לא רק לתיאטרון חיפאי אלא לכל תיאטרון ישראלי בארה"ב. מפיקים ומארגני סיורים נדהמו מהתגובה הלבבית שקיבלה הקבוצה. הם לא יכולים היו להאמין שקבוצה ישראלית בלתי־ידועה, דוברת עברית ומציגה דרמה קשה כלאה ביהודים הסטוריים ואלגוריות תוכל להחשב כאחד מאירועי התרבות החשובים של העונה. לצערי", כותב סגל, "לא קיבלתי את הרושם הזה מדבריו של תורן. במקום להיות גאה בהישג הגדול, הוא היה מריר".
תורן מתלונן על הארגון הלקוי, ואילו סגל אומר כי "הוא יכול להבטיח שהם עשו מעל ומעבר לחובותיהם כמפיקים כדי להבטיח את הצלחת הסיור ואת התרמית החיובית של הקבוצה, התקציב וישראל". הוא גם מבקש להבהיר כי הסיור לא היה מסחרי וכי הארגון האמריקאי היה קשור בקש"ת (קשרי ומפעלי תרבות) בשביל האהרונות בפרוייקט רחב היקף להצגת הישגיה התרבותיים של ישראל בצפון אמריקה.
הוא מסכם: "ויכוח כמו זה של אילן תורן מצער משום שהוא מזיק לגשר העדין הזה. כשחקנים, כישראלים, כיהודים יש לנו מעט מדי בעלי ברית מכדי לבזבז את כוחותינו בהתקפות זה על זה. נכון, הסיור של התיאטרון החיפאי יכול היה להיות טוב יותר, ועל זאת נצטרך אנחנו והנהלה שלהם לדון, אבל להתמקד בבעיות האופרטיביות זו התעלמות מהתמונה בגדול – החשיבות של האדה ישראל במדינה שבה קיימת יצירתיות גבוהה והחשיבות של מציאת דרכים חדשות להידברות בין יהודי הגולה וישראל."

ורדה צימרמן

סינדרלה תוצרת ליון

באלט האופרה של ליון יעלה בישראל את "סינדרלה" באורך מלא. חברי הלהקה יגיעו לכאן באמצע יולי ויופיעו, במסגרת ההופעות למנויי להקת "בת־דור", בתל־אביב בלבד. הכוריאוגרפית מאגי מארן העבירה את אגדת הילדים לתמונות בחלון ראווה של חנות צעצועים כשרקדנים מתפקדים כבובות. היצירה הועלתה בפעם הראשונה בצורה זו בשנת 1985 ומאז נסעה לאירופה ולארה"ב.

זמרת איראנית להופעות בארץ

הזמירה, הנחשבת כיום לגדולה שבזמרות איראן, תגיע לישראל בתחילת ינואר ותערוך שתי הופעות בתל־אביב, אחת בהיכל התרבות והשניה בסינרמה. הזמרת, המבצעת בעיקר מוסיקה פרסית קלאסית, החלה את הקריירה שלה לפני כעשרים שנה ברדיו הממלכתי בטהרן, והיא גלתה ממולדתה לפני חמש שנים בלבד, לארה"ב. ביקורה בישראל הוא חלק מסיבוב עולמי.

מופע

חיים שכאלה

"שרתי לך תש"ח". משתתפים: מוצי אביב, אבי דור, אלי נעים וזזי שביט

יפי מדינת ישראל ועשרות שנות חבלי לידתה עוברות במופע זה כחוט השני לנגד עינינו, דרך סרטים ושקופיות, פזמונים ומערכונים. הרצל והציונות המדינית, העליות הראשונות, השואה והתקומה, המאבק לעליה, ההעפלה, הפלמ"ח ומלחמת השחרור, עלייה ובניין הארץ, מעברות, מלחמת ששת הימים ושחרור ירושלים – כל אלו כרוכים ומשולבים בבניין המופע.
"שרתי לך תש"ח" הועלה לפני עשר שנים והמתכונת הנוכחית היא מחודשת. מידה מסויימת של חוסר רצף וחוסר ליטוש, מחפים על הגשה נעימה ומשעשעת, לא יומרנית מדי ותואמת את הצרכים. מעבר להיסטוריה של חוסר הזרימה והשטף, הגגרום בעיקר מפאת המתכונת המשלבת בתוכה הקרנת סרטים ושקופיות, הרי שכמופע, שייעודו הראשוני להעביר פיסות היסטוריה שיישארו לאחר מכן בזיכרון, תוך כדי שעשוע, הוא מוצלח ביותר. אין ספק, מה שמאנו התלמידים הסוררים ללמוד בשיעורי ההיסטוריה המייגעים המאופיינים בעומס אינפורמציה מתישה הניזונת מצד מורה אנטיפטית מודקנת, ירכשו כאן ידע רב והכי חשוב, בכיף, ותוך רצון וחשק הולך וגובר.
מצחיק מצחיק המערכון על מדריכת הקפ"פ הקשוחה, רוחמה. מצחיק באותה מידה המערכון על הקיבוצניקים הצעירים שעושים קומזיץ ומפילים בפה את חבר המשק הייקה הקשיש. מוצי אביב נהדר כאן. המשתתפים הנוספים – אבי דור, אלי נעים וזזי שביט, מפגינים אנרגטיות במידה וסימפטיות נעימה. קטעי ההגשה אינם ארוכים יתר על המידה, מגוונים ונוגעים בקשת רחבה עד כמה שניתן, של התרחשויות.

הדס מגן

הפילהרמונית הצעירה בכפר־סבא

התזמורת הפילהרמונית הצעירה תופיע, ב־28 בחודש, בניצוחו של יואב תלמי, בהיכל התרבות בכפר־סבא. הקונצרט יכלול את הפתיחה "קוריולאן", והקונצ'רטו לפסנתר מס' 1 מאת בטהובן (עם הסולן הצעיר יגאל קסלמן) וכן את הסוויטה השניה מהמוסיקה לבלט "דפניס וכלואה" של ראוול. (חזירה של ראוול תבוצע ע"י הפילהרמונית הצעירה גם בקונצרט לנוער ב־30 בינואר הקרוב בניצוחו של אבנר מחסה).

באלט ישראלי, סולנים הולנדים

הפרימה בלרינה לא תגיע, אך ההכנות לקראת העלאתו המחודשת של הבאלט "היפהפיה הנרדמת" ממשיכות. והפעם, יהיו ההופעות פתוחות לקהל ולא רק למנויי התזמורת הפילהרמונית כפי שהיה בשנה שעברה. בהפקה ישתתפו 50 רקדני "הבאלט הישראלי" ולצידם שני רקדנים הולנדים: **אלן לנד ואסתר פרוזמן** (בתמונה). ההופעה הראשונה תיערך בתל־אביב ב־3 בינואר. בתל־אביב יתקיימו שתי הופעות נוספות ואחר כך תעבור "היפהפיה הנרדמת" לירושלים ולחיפה.

ורדה צימרמן

שידורים

טלויזיה

חינוכית

08.00 עד־כאן – רצף דפי הטלטקסט.
08.05 שעת כושר.
08.15 תלמוד – שניים אוחזין – מן מפתח מארמית (כ).
08.40 מסך לספרות (יסודי) משל השירה הרוזה הצבעונית והשכם (כ).
09.00 אנגלית (ז').
09.20 השעה שלנו – ניסים ונפלאות (כ).
10.30 אנגלית (ז').
11.00 חשבון (ח') חיבור משברים.
11.15 צרפתית.
11.35 גיאוגרפיה (ח'־ד') כפר בנפאלי – אר אסמנה.
12.00 אנגלית (י').
12.25 ספרות (ד־ס) על הסיפור הקצר (כ).
13.00 אנגלית (ס').
13.30 היסטוריה כללית, הרפורמציה – מאה מהפכנות.
14.00 עד־כאן – רצף דפי הטלטקסט.
14.05 האוניברסיטה הפתוחה – מדע כדור הארץ – עולם הסלעים של אילת; מוסיקה של באך – משחקים בשניים.
15.00 הי בינגה "בינגה ועבוד" – בינגה נתקפת רעב האיננו יכולה לתפקד. בדיוק ברגע שהיא וכובי מתחילים לאכול מופיעים הדביבונים ויש לכבדם... (כ).
15.10 רחוב סומסום – היה, בעל שתי רגליים, מתנדנד ודוקר – מה זה יכול להיות אורח ברחוב סומסום: החמור דיוויד ברואה.
15.40 שעת כושר.
15.55 מאתיים שניות למבואות ים – דפי מידע טלטקסט.
16.00 הקוסם מארץ עוץ (פרק 42) "חנסיכה ברקת". חנסיכה ברקת מתמרדת, היא רוצה לחזור ולהיות זיק. האומנת שלה, זורוזה, נוהגת בה ביד קשה. מלך הננסים מתכנן בינתיים מתקפה על ארץ עוץ, חסם אקן ובאוזנו פותר את בעיותיו. (כ).
16.25 כך היו חיינו (פרק אחרון) "ניצחון". ב־1945 מסתיימת מלחמת העולם הי"ב. צרצ'יל מודיע על ניצחון בעלות הברית על גרמניה והשבי ברדלי מחליטים לחגוג את הניצחון.
17.00 ערב חדש.

כללית

17.30 קח סיכון – שעשועון לילדים בני כל הגילים.
18.00 פות המפתח "עין תחת עין" – בקרב בני קרובה לכוח המפתח נמצע ביתם של בני משפחת פרנוגט. אבי המשפחה יוצא למסע נקם. לידתי גיי מצטרפת אליו כדי לעזור לו (דיבוב עברי).
18.30 קיבוץ החדשות (ערבית).
18.32 ריתה פתרון – עיניני חברה וחינוך. אם מתלוננת על העדר תלבושת אחידה בבית הספר, וזה נושא התכנית הפעם (תרגום עברי).
18.45 חידושים והמצאות – על חידושי המדע והטכנולוגיה ברפואה ובחקלאות, בישראל ובעולם. בישראל: 1. אצת האאלה – אפשרויות חדשות לטיהור שפכים תעשייתיים ממתכות רעילים ואף מיחזורן של מתכות יקרות באמצעות אצת האאלה הגדלה בארץ. 2. שימור יינות ומשקים – מאן יהודי של פטריה שנמצא בארץ מפיקים אנזים המשפר שימור ניכר את טעמם וריחם של יינות, מיצים ועוד (תרגום עברי).
19.00 יומן השבוע (ערבית).
20.00 כותרות מבט.
20.02 אלף – שם הפרק: "סקילה". ידידה של קייט מימי ביקרים מתארחת ללילה אצל משפחת טאנר, ולמשפחה מתברר כי היא אלכוהוליסטית. אלף עוזר לה להתגבר על הבעיה (תרגום לערבית).
20.30 לחיים ברגשו – מצעד להיטים עבריים.
21.00 מבט לחדשות.
21.30 תשדירי שירות.
21.35 לקראת שידור.
21.50 שושלת (פרק מאתה ושלושים ושתיים) דומאל ממשי טונסטאף את בתו ספר בוך. אומנת מודיעה כי העשה לבנסון מייקל. לף נדהם לראות את מאלכון בתוך המון – בתמונה שתולה לא נמצא, האדם מנסה להכשיל את גף ולשם כך הוא משתה את הנוכל של מבריק עסקי השוב (עברי־ערבי).
22.35 סוף מאושר – עניני סגרות.
23.15 קורונג של רוע – שם הפרק: "הכה". ד"ר פנסון, מומחה להתמכרות אלכוהולית, ובנו, בן האותרעשרה, יוצאים לטיול בכפר. הם פוגשים הבורה הנקראת בשם "זהב", אשר מסירה חוט להשמיד כל אדם מעל לגיל 15.
23.40 פסוקו של יום; חדשות הלילה וצופי הספורט שער המשחק.

ערוץ 2

18.30 "מה נשדר הערב".
18.32 "כחול הוקר". בוקר אחד קם כחול הזקן ויוצא אל הצייד. אשתו נותרת לבדה ונמצאת בכלון עיניים לשובו של בעלה. רגעי ההמתנה ארוכים כמעט, ואז קורה למתע דבר מוזר (פרט מובנת).
18.46 "הלבן והשחור" – קומדיה טעויות צרפתית. נסיך מגיע לעיר אבוריה המושלמת על מנת לפגוש נסיכה.
19.00 "הרפתקאים משוללבוני" – פרק שישי: "שניים ביותר וכל אחד לחוד". ד"ר נורינג מחליט כי "בילוה" דיר בסתימתו של ד"ר סטיוארט קלארק, וכי הגיעה השעה שהלה יעזוב את ביתו. אולם ד"ר סטיוארט קלארק מוצא דרך לרכך את לבו של הוריג – הוא מתכנן מסיבת הפתעה לכבוד יום הולדתו. כיצד יחולץ הוריג מהמילכודו? מככבים: רובין כדול ונפרי דיויס. מפיק: ויליאם ג' סטיוארט.
19.22 "חוויית חג המולד בבית לחם", תוכנית מיוחדת לכבוד חג המולד. (התוכנית תשודר ללא תרגום לעברית).
19.50 "פינת המתכוננים" – ברברים ועוף. הפעם בתוכנית: מתכונים לאירוח: ברבר ובשר עוף.
20.00 "מה נשדר מחר".
20.05 "בקצב מארוחי" – אורח התוכנית השבוע הוא הזמר רובי תן. בין שיריו הפזמונים, אותם יבצע "עודני פרי הגליליה".
20.30 "קולדיאבי" – על הסרט "צא וראה" (התוכנית איננה מומלצת לצפיה ע"י ילדים).
20.48 "שירים של ההיפשיוטה".
21.17 "מחול מחורני" – גדרי ברקת. סדנת המחול של הקונסרבטוריון במרכז ספיר, כפר סבא, מבצעת את "הקינה על דניאל אדומה", עפ"י שירו של נתן זך. כוריאוגרפיה: גדרי ברקת. מוסיקה: בוריס ברשוני.
21.30 "רגע לפני..." סקירה על ויזוה במשקל, הסאבודיות בקרבות על חולי איידס.
21.35 "קליפ מי ידוע".
21.40 "סדנת הסופרים" המגזין הספרותי – ג'ורג' פלימפטון, אוכה התוכנית, הוא עורך המגזין "Paris Review". בתוכנית, מספר פלימפטון על עבודתו ועל חוויותיו כעורך; במסגרת תפקידו זה הוא ראיין כמה מסופרי המכתבים בני זמננו, ופירסם את יצירותיהם במגזין (ללא תרגום לעברית).

המזרח תיכונית

13.30 חיים אחרים (סידרה); 14.00 מועדון 700; 14.30 מעשיות משפחות (ערבית); 15.00 מלך השחקים (סידרה); 15.30 הבית המעופף (מצויר); 16.00 סרט (ערבית); 18.00 "נסיך השידורים הקסוף" הבית מיוחדת; 19.00 60 דקות (מגזין אקטואליה); 20.00 שנה בחיים (סידרה דרמטית); 21.00 סרט "מתנת חג המולד" עם ג'רי לואיס; 22.30 מעשיות משפחות (ערבית); 23.00 ספורט אנ.בי.אי. (ש.ת.)

ירדנית

15.50 סרטים מצויירים (בער' 1); 16.45 האמנויות היפות (באנגלית, בער' 1); 17.00 ספורט בינלאומי; 18.00 תכנית בידור בצרפתית; 18.20 כשרונות צעירים – תכנית בצרפתית; 19.00 חדשות בצרפתית; 19.15 עולם הוא בצרפתית; 19.30 חדשות בעברית; 20.30 צחוק בלבד (קומדיה אמריקאית); 21.10 דרך המשי (סידרה דוקומנטרית על הסחר בין סין לארצות רחוקות דרך היבשה); 22.00 חדשות באנגלית; 22.10 עמטאי חוקר (סידרה אמריקאית); 23.10 הבן של אמא (קומדיה אנגלית).

רדיו

קול המוסיקה

07.09 בהאזנה נינוחה – חומל: מבוא, נושא וריאציות בפה מינור לאבוב ולתזמורת. אופוס 102; מתצרט: "אנצר עלי", אריה מתוך האופרה "זוך גיבאנאי"; מיידך: סונטה במי־במול מינור לכנור ולפסנתר; שופן: קונצ'רטו מס' 2 בפה מינור לפסנתר ותזמ. אופוס 21; גלינקה: שלישייה "פסטית", לכנור, צ'לו ופסנתר; מנו: סימפוניה מס' 1 ברה מזור.
9.00 שנה עם אבנר – הפסנתרן ארתור רובינשטיין.
10.00 קונצרט בוקר – סורינה: סינפוניה סיביליינה; וייטאן: קונצ'רטו מס' 7 בלה מינור, לכנור ולתז. אופוס 49; ברהמס: שלישיה בסי מזור לכנור, צ'לו ופסנתר אופוס 8; מוצרט: קונצ'רטו מס' 2 בסי במול מזור, לפסנתר ולתז. ק. 595; בטהובן: סונטה מס' 21 בסול מינור לצ'לו ולפסנתר אופוס 5 מס' 2; שומאן: סימפוניה מס' 3 בסי במול מזור, "הריינית" אופוס 97.
12.57 פינת השיר – המושל ברייטון קוראת משירה.
13.00 קלאסיקל – חביב המוזר.
14.06 אמנים באולפן – וילהלמינה בורוך – נבל. מבחר קטעים מאת היידן, מוצרט, הנדל, טורניה ועוד.
15.00 אנתולוגיה בצליל – המוסיקה של... (הצהלה). קונצ'רטו לשתי תזמורות בסי במול מזור, קונצ'רטה הסינדרון...
16.00 מוסיקה לזמן ראשון – סקרלטי: קנטטה לחג המולד; ג. שוקלטה – סופרן/ונז. קאמרית ממייקר/קוכ; באך: אורטוריית חג המולד – חלק ג' רדי (סולנים/מקה. התקהלה מליומבורג/הלהקה כליה/ ה. ברמרוד); שירים לחג המולד.
18.00 קונצרט קאמרי – היידן: רביעיית כלי קשת בדו־מינור אופוס 17 מס' 4 (הרביעייה האאמליות); מוצרט: חמישייה במי במול מזור לפסנתר וכלי נשיפה ק. 452; נ. לוגו עם "רביעיית נשפנים סולנים"; צ'ייקובסקי: רביעיית כלי קשת מס' 3 במי במול מגיור אופוס 30; (רביעיית ולאך); מנדלסון: שלישית פסנתר מס' 1 ברה־מינור, אופוס 49 (שלישיית בורודין).
20.05 פריוצה עכשווית – לאסלו שאפ: "הלוקרנלו משחק בסיר".
20.30 מאולמי הקונצרטים שלנו – חזה. הפילה. הישראלית, מנצח: דוד פרסלק, סולנים: י. מלורנן, סופרנ, פיסור, באס + מקהלת הגברים ההולנדית בהדרכת קרין קוספלק, מקהלת הילדים "אנקור" בהדרכת ארנון מרזן – בטהובן: הפתיחה "לאנוורה" מס' 3 אופוס 72 א; בטהובן: סימפוניה מס' 8 בפה מזור, אופוס 93; נעם שריף: "מחייה המתים".
23.00 לפני סידורה לפה פה טול (ש.ש.)

רשת א'

17.05 רדיו עשרה – מגזין נוער, מגשי סער: סרטונים על המתרחש בקרן מגזר.
22.05 הפה העי – תכנית על הקשר בין הורים לילדיהם, והפעם: קו פתוח לנורים ולילדיהם.

רשת ב'

16.05 שעה קלה עם חיים משה.
17.05 בעין בוחנת, שאלות וסוגיות במחלוקת.
18.06 ראשון ראשון – סיכום השבוע בספרים.
19.35 עם ישראל – מוסף לעניינים יהודיים בעולם.
20.05 שלום לבן דודי – פיוט ותפילה בשידור חי.
22.05 לזאזה בחלום – מחרוזת שירים.
23.05 ביניכו לבין עצמנו – שיחות עם מאזינים בשידור חי.

רשת ג'

18.06 מצעד הפזמונים הלועזיים.
21.05 אדום עתיק.
23.05 הלילה הוא שירים.

גלי צה"ל

18.05 שעה קלה על כלכלה.
18.45 חמש עשרה קטנות – עניני צבא ובטחון.
00.00 עד חצות – יומן חדשות לסיכום אירועי היום והלילה.

צה"ל 1

19.05 שירים מכאן.
20.05 בעיקר מוסיקה – "גדולי המתופפים – פרקים בהתפתחות התיפוף בג'אז" – "עידן הסווינג – התופים על המפה". מגיש: אהרלה קמינסקי.
21.30 אוניברסיטה משודרת – מגמות חיסוד בשירה המודרנית – הפשטה ודה המטאיזציה, מרצה: פרופ' שמעון אדרנבק (ש.ח.)

צה"ל 2

12.00–24.00 מרתון ג'אז.
24.00 ציפורי לילה עם גדעון רייכר

שידורים קבועים

קול המוסיקה

06.02 שעון מוסיקלי.
07.07 מה נשמע.
20.27 פינת השיר.
23.58 פרטים על התכניות.
19.00 היום הזה.
19.35 שירים עבריים.
21.00 מבט לחדשות.
22.58 רגע של עברית.
00.05 יומן חצות.

רשת א'

06.00 התעמלות בוקר.
06.16 והאר עינינו.
06.30 סיכום המשנה היומית.
06.50 דף במרא יומי.
07.30 ישן בעיניך.
08.05 הפתעה מתוקה.
09.00 סלרדיו.
10.05 פגעי בוקר.
11.05 ירוק, ירוק.
12.05 מעורב ירושלמי.
14.06 בראש צעיר.
17.05 צבעי הקשת.
18.06 מנחת ערב.
19.20 פרקי היום בתנ"ך.
19.30 שידורים לעולים.

רשת ב'

06.00 שמע ישראל.
06.06 השכם בבוקר.
06.53 אור ירוק.
06.57 רגע של עברית.
07.00 הבוקר הזה.
08.05 טעו לשלום.
09.05 ביקור בית.
10.05 כל צבעי הקשת.
11.50 פינת המודעה הקטנה.
12.05 אא בב.
12.50 מה נשמע.
13.05 בחצי היום.
14.06 בת צחוק.
14.30 שירים ושעורים.
16.05 התצרת הארץ.
17.05 רגעי קסם.
17.51 לוח מודעון.
17.55 קראתי ספר.
18.45 היום בספרות.

רשת ג'

06.05 בחזרה לאושר.
07.05 שיר בבוקר בבוקר.
09.05 מה, כבר השעה.
10.06 דברים טובים.
11.05 מלאכי הזקיה – על הקו.
12.05 אהבה יומיומית.
13.05 רק ביומי חול.
14.06 לי ולך.
15.06 חדש, חדיש ומחודש.
16.05 פופ 89.
23.05 הלילה הוא שירים.

גלי צה"ל

05.45 פרקי אבות.
05.55 באופק מילולי – פיטנו של אבשלום קור.
06.05 אוניברסיטה משודרת.
06.30 פוקחים עין.
07.07 שבע אפס שבע.
08.00 בוקר טוב, ישראל.
09.05 על הבוקר.
10.05 שירים עבריים.
11.05 נכון לעכשיו.
13.05 דו רה יומי.
14.05 פסק זמן מוסיקלי.
15.05 שירים לתג.
16.05 ארבע אחר הצהרים.
16.54 באופק מילולי.
17.00 ערב טוב, ישראל.
19.00 מבזק ידיעות.
19.57 הודעות לחיילים.
21.00 מבט לחדשות.
22.05 על הדבש ועלא כיפק.
23.05 עשרים וארבע, היום שחיה.
00.05 ציפורי לילה.
02.00 לא רוצים לישון.
05.05 צלילי בוקר.

קולנוע

■ תל־אביב

אסתר: מי רצח אותי 9.50, 7.30, 5.00
אלנבי: בא הזה 9.30, 6.50, 4.00
בית ליסין: מלך ליום אחד 23.15
בית התפוצות: הילד המסיכה 9.30, 7.00, 4.30
גורדון: התגיגה של באבט 9.30, 7.15, 5.00
בית מוזת ידוע מראש 9.50, 7.30, 5.00
דיזנגוף 1: קפה בגדאד 9.50, 7.30, 5.00, 3.00, 1.00, 11.00
דיזנגוף 2: הנמדדים 7.30, 5.10, 10.50 סאקר 9.50, 5.15, 1.00
דיזנגוף 3: פקין בלוז 9.50, 5.15, 1.00
בוץ קטן שלי 7.30, 3.00, 11.00
דקל: ביג 9.35, 7.00, 7.10
דיין־סאקר: מרדף לזהב 9.30, 7.15, סקס 12.00
הוד: מאורח הקדים 9.30, 7.15, 5.00
הקולנוע (בית ציוני אמריקה): מסע לקיתרה 4.15, 7.00, 9.30
חן 1: עסקים גדולים 9.50, 7.30, 5.00
חן 2: בת לחיות 9.55, 7.30, 4.45
חן 3: תקלה מופלאה 9.50, 7.30, 5.00
חן 4: לסגיר באהבה 9.50, 7.30, 5.00, 2.00, 11.00
חן 5: בוקר טוב ויאטנם 9.50, 7.30, 5.00, 2.00, 11.00
מילות 1: המלך ליר 9.15, 7.15, 5.00
מילות 2: מאחי הרטס 9.30, 7.00, 4.45
מילות 3: מלחמה ושלום 7.00, 2.30
לב 1: יום שני הסוער 9.45, 7.45, 5.00, 2.00
לב 2: החיים הם נהר ארוך ורוגע 9.45, 7.45, 5.00, 2.00
לב 3: רווייט הקטנה – חלק א' – איש אינו אשם, 6.00, 2.30 חלק ב' סיפורה של רווייט הקטנה 9.10
לב 4: הנסיכה הקסומה 9.45, 5.00
בצלל המלחמה ההיא 7.45, 2.00
ליכודי: מאהב בצרות 9.30, 7.15, 5.00
מוגרבי: סגור
מוזיאון: 7.00 השחף, 9.30 סקציגנום הגדול
מוזיאון תיאטרון: קייץ אפל סבא 9.30, 7.15, 4.30
מקסים: פגישה עיוורת 9.30, 7.30
סמדיר: סגור
סינמה (לשעבר אלנבי): הופעה של פוזון ליפשיץ 10.00
פאר: מרבעים בספרים 9.40, 7.15, 4.30
פריס: אומלל אבל אייתך 9.30, 7.15, 4.00, 2.00, 12.00
צפון: התיקיה הנוררה של גדרית הדין 9.30, 7.00, 4.30
שחף: מרדף חצות 9.30, 7.00, 4.30
תמוז – סינמטאביב: לוידי א"ב 9.30, 7.30
תכלת: בידור 9.00, 6.00
תל־אביבה: מבקר המחלקה 9.30, 7.15, 5.00
23.30 מתכי פייחן והמביע הקדוש
9.30 התפור הבבלי
בסוזה: בא מה 9.30, 6.45, 4.00
מכשלה: הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 9.00, 6.00
סינמה 6.00 לסגיר באהבה 8.00, 10.00
החיים הם נהר ארוך והגיע

■ ירושלים

אימפרייה 1: מובעים בכספרים 9.30, 7.00, 4.30
אימפרייה 2: יופיו של המוא 9.30, 7.15, 5.00
אימפרייה 3: החגיגה של באבט 9.30, 7.15, 5.00
אימפרייה 4: הפתיחה בקרוב
אוריון: מרדף חצות 9.15, 6.45, 4.30
אורנע: פגישה עיוורת 9.00, 7.00, 4.30
אדר 1: המודרנים 9.15, 7.00, 4.30
אדר 2: קפה בגדד 9.15, 7.15, 4.30
אדר 3: אנה 9.00, 7.00, 4.30
אדר 4: הנסיכה הקסומה 9.00, 7.00, 4.30
אדר 5: מאריפן 9.15, 7.00, 4.30
ארמון: עסקים גדולים 9.00, 7.00, 4.30
בית אגרון: 5.15 טוכבספדים
7.15 הארים שידע יותר מדי
סינמטק 1: בין לחיות 9.15, 6.45, 4.30
סינמטק 2: וילו הנסיכה 9.15, 6.45, 4.30
סינמטק 3: הקומנויית 9.00, 7.00, 4.30
סינמטק 4: יום סבר הסוער 9.00, 7.00, 4.30
קפיר: מארח הפורים 9.00, 7.00, 4.30
רוון: סאבי הטיסב 9.00, 7.00, 4.30
תיאטרון ירושלים: כפר קטן שלי 9.30, 7.00

■ חיפה

אורה: הנסיכה הקסומה 9.30, 7.15
אורלי: ביגי 9.00, 6.00
חן: בת לחיות 9.15, 6.45, 4.15
מוריה: 5.15 נס ביום 8
7.15 הפסקה בבבר
9.15 החיים היפים לאחר הגירושים
עצמון 1: מבקר המחלקה 9.30, 7.15
עצמון 2: מארח הקרים 9.50, 7.15
עצמון 3: פגישה עיוורת 9.30, 7.15
פאר: עסקים גדולים 9.15, 7.00, 4.30
קריגותה: יופיה של המוא 9.15, 7.00, 4.30

■ קריות חיפה

מפגש: בת לחיות 9.15, 7.00
מבטיח: עסקים גדולים 9.15, 7.00
אורות: פרחים בעליית הגג 9.15, 7.00
בית העם: בגלל המלחמה ההיא 9.15
הודעה: בעל בהשאלה 9.15, 7.00
ניבון: מבקר המחלקה 9.15, 7.00

■ אשדוד

אשדוד: ביג 9.30, 7.15
גנודה: מבקר מחלקה 9.30, 7.15

■ אשקלון

אשקלון: התיך מבוקש 9.30, 7.30
מאבי: הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 9.30, 7.30
רחל: גשר הנהר 2 9.30, 7.30

■ באר־שבע

חן: מרדף חצות 9.30, 7.00
היכל התרבות: הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 8.00

■ הרצליה ■ רמת השרון

דוד: מרדף חצות 9.30, 7.00
חיכל: הנסיכה הקסומה 9.30, 7.15, 4.30
כוכב דניאלה: קפה בגדד 9.30, 7.15
כוכב: כוסית לאחהר 7.15, הקייץ של אביה 9.35
תפארת: גשר הנהר 9.15, 7.15

■ חולון ■ בת־ים

אורנים: פרחים בעליית הגג 9.30, 7.15
אורנים־מחזור קריית שרת: שם המשחק 9.30, 7.00
ארמון: מעיצה עיוורת 9.30, 7.30
מגדל: עסקים גדולים 9.30, 7.30
סבוי: מבקר מחלקה 9.30, 7.15, 4.30
עצמאות: שוד במעגל סגור 9.30, 7.15, 4.30
רינה: ביג 9.30, 7.15

■ חדרה

תדרה: שם המשחק 9.30, 7.00

■ כפר־סבא ■ רעננה

עמל: בוקר טוב ויאטנם 9.15, 7.00
חן: תופשה בבפר 9.15, 7.00
אורות: סגור

■ לוד ■ רמלה

אורלי: סגור
אורך: התיך מבוקש 9.30, 7.15
בנה ויה: ביקי הגיינס 9.30, 7.15

■ נהריה ■ עכו

היכל התרבות: בקר טוב ויאטנם 9.15, 7.00
רקין: גשר הנהר 2 9.15, 7.00

■ נתניה

אסתר: בת לחיות 9.30, 7.15
מוריה: ביג 5.00, 7.15, 9.30
שרון: עסקים גדולים 9.15, 7.00
דוד: יופיו של ההמא 9.30, 7.15

■ עפולה

מוסיאורין: בעקבות האינתנצאה הכחולה 9.00

■ פתח־תקוה

היכל 1: בת לחיות 9.30, 7.00, 4.30
היכל 2: בקר טוב ויאטנם 9.30, 7.00, 4.30
שלום: סגור

■ ראשל"צ ■ רחובות

בית העם: התגיגה של באבט 9.15, 7.15
דוד: בקר טוב ויאטנם 9.15, 7.00
חן: ללא מעצורים 9.15, 7.15
ג.ג. רון 1: וילו והנסיכה 9.30, 7.15, 4.30
ג.ג. רון 2: מרדף חצות 9.30, 7.15, 4.30
ג.ג. רון 3: חיים חדשים לאחר הגירושים 9.30, 7.15, 4.30
נעמן: בקר טוב ויאטנם 9.30, 7.15
ראשון: יום שני הסוער 9.30, 7.15

■ קרית שמונה

שמיר: התיך מבוקש 9.30, 7.15

■ רמת־גן וגבעתיים

ארמון: עסקים גדולים 9.45, 7.30, 5.00
ארמון: סגור
לילה: האישה שבינינו 9.30, 7.15
הדר: וילו הנסיכה 9.30, 7.30, 4.30
רב גן 1: בת לחיות 9.50, 7.25, 5.00
רב גן 2: קפה בגדד 9.50, 7.30, 5.00
רב גן 3: טאקר האיש והחלום 9.50, 7.30, 5.00
רב גן 4: בוקר טוב ויאטנם 9.55, 7.20, 5.00
שבוש: עיניים שחורות 9.30, 7.15

קרית אונו, לא מופיע היום:
בא לא להאמין

■ קרית אונו

מרכז קולנוע ק. אונו
מגנים

הרעש בארמניה – והרעשים שיבואו

הגורל שפקד לאחרונה את העיירה ספיטק בארמניה...

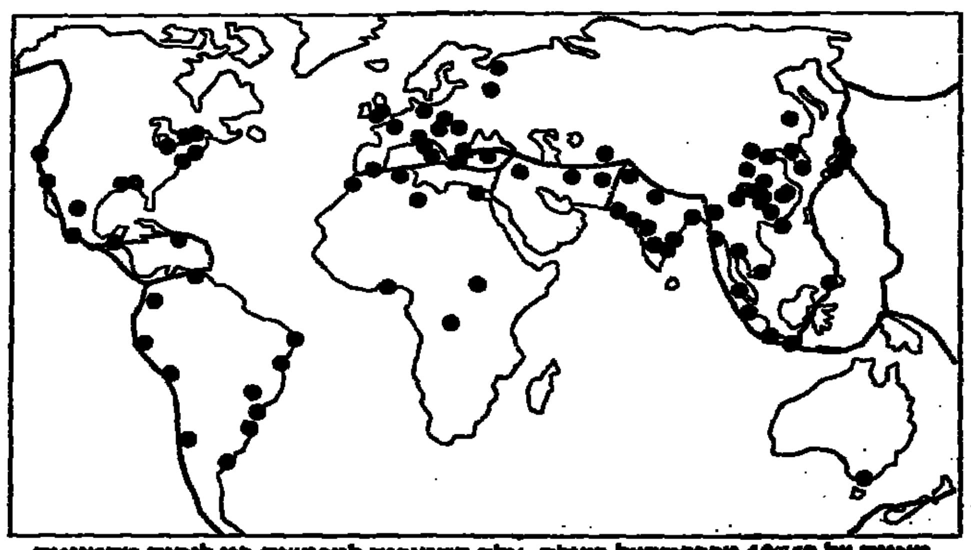
... מאיים על כ־40% מכרכי־תבל בעולם, אלה הסמוכים למפגשים בין לוחות טקטוניים

חודש וחצי בלבד לפני הרעש הגדול בארמניה נערכה לא הרחק מכאן, בטבילסי בירת גרוזיה, ועידה בין־לאומית על חיזוי רעשי אדמה. ייתכן שכבר באותה עת התחולל משהו במעבה אדמת ארמניה. מכל מקום, איש מן המומחים הזרים לא ידע על כך, וגם לא המומחים המקומיים, אם כי עוד ב־1985 דורגו האזורים הצפוניים של ארמניה כפגיעים מאוד לרעשים, משום שכאן נפגשים שני לוחות טקטוניים גדולים, הלוח הערבי מדרום והלוח האירסאי מצפון, ובנוסף לכך נתונים לכאן עוד מספר לוחות קטנים יותר, ממזרח וממערב. לדעת הרבה מומחים, הבקע הצפון־אנטולי הגדול באיזור זה ממזרח אינו פעיל פחות מבקע ס"ט אנדריאס בדרום קליפורניה. ליד בקע ס"ט אנדריאס התקנו עשרות מכשירי מדידה, לא כן בארמניה.

כדי שיהיה ברור: עדיין אין דרך לחזות מראש, מתי והיכן בדיוק יתרחש רעש אדמה, ומה תהיה עוצמתו. אבל יש דרך לעשות חיזויים מקורבים ובשנים האחרונות היו כמה וכמה חיזויים כאלה, שהצילו חייהם של רבבות ואולי של מאות אלפי אנשים. הדוגמה הקלאסית היא מה שאירע בעיר הסינית הייצ'נג, השוכנת כ־500 ק"מ מצפון־מזרח לפקין. בשעות אחה"צ של 4 בפברואר 1975 קראו השלטונות לכל התושבים לצאת את בתיהם. בשעה 7.36 בערב פקד את העיר רעש בעוצמה של 7.3 בסולם ריכטר. נגרמו נזקים עצומים לבתים, אבל מספר הקורבנות בנפש היה קטן יחסית: כאלף מתים. המומחים סבורים, כי אלמלא הפינוי היו נספים 100,000 מתושבי הייצ'נג. האזהרה המוקדמת באה הודות למעקב בן שנים אחר תנודות הקרקע באיזור. סייסמולוגים מקצועיים עקבו אחר מדי־לחץ שהותקנו באדמה, וסייסמולוגים חובבים, „יחפנים", דיווחו על התנהגויות יוצאות־דופן אצל בעלי־חיים, על מעיינות שחדלו לפתע, וכיו"ב. דוגמה מובהקת אחרת היא מברה"מ דווקא: ברעש חזק שפקד ב־1984 את העיר גזלי באוזבקיסטן נהרסו כמעט כל הבניינים, בהם בניינים שתוכננו לעמידה ברעשים חזקים, אבל הרעש היה צפוי ובזכות האזהרות המוקדמות היו רק פצועים – כ־100 – ואף לא הרוג אחד.

המדידות בבקע ס"ט אנדריאס נעזרות, בין השאר, בקרני לייזר המשוגרות משני מקומות על כדור־הארץ אל לווין. בשיטה זו אפשר למדוד בדיוק את מרחקיהם של שני מקומות אלה מן הלווין, ובאופן זה לחשב, בשיטת הטריאנגולציה, את המרחק ביניהם לבין עצמם. כאשר חוזרים על מדידות אלה כמה וכמה פעמים, במרווחי זמן של שבועות או חודשים, אפשר לבדוק אם חלו שינויים במרחק זה – שינויים שמקורם בתנודות בקרום כדור־הארץ. הבעיה היא, שלייזרים הם מכשירים יקרים וקשה להתקין מכשירים אלה בהרבה מקומות. אבל לאחרונה בוחנים שיטה חסכונית יותר, הפוכה: במקום שיהיו כמה לייזרים שאורם יוחזר על־ידי מראה אחת בלווין, אפשר להתקין את הלייזר בלווין ולהתקין הרבה מראות – זולות יחסית – על כדור־הארץ.

הרעש האחרון בארמניה היה בעוצמה של 6.9 בסולם ריכטר. מדי שנה מתרחשים ברחבי העולם מאות רעשים בעוצמה בין 6 ל־7, כ־120 בעוצמה בין 7 ל־8 (כלומר, חזקים פי 10, כי סולם ריכטר הוא סולם לוגריתמי) וכ־2 בעוצמה בין 8 ל־9. למרבה המזל מתרחשים רוב הרעשים האלה באזורים לא־מאוכלסים, אבל גם כך נראה מספר הקורבנות של הרעש בארמניה – לפי האומדן, 50,000 לפחות – גבוה מאוד יחסית לעוצמתו. אחד ההסברים לכך הוא כנראה הבניה הלקויה של חלק מן הבניינים: בבנייני דירות רבים, שרובם היו בעלי 5 עד 12 קומות, נבנו מבטון בעל איכות ירודה וללא חיזוקי פלדה, והם קרסו ונהרסו כמו בנייני קלפים. הסבר אפשרי נוסף הוא העובדה, שרעש זה היה מה שנקרא רעש „שטוח", שמוקדו נמצא בעומק קטן יחסית, בין 10 ל־15 ק"מ. רעשים מסוג זה קטלניים יחסית יותר מרעשים שמוקדם נמצא בעומק בינוני (70 עד 300 ק"מ) או גדול (300 עד 700). גם הרעשים שפקדו את עיר הנמל אגדיר במרוקו ואת סקופיה, בירת מקדוניה היוגוסלבית, היו רעשים „שטוחים", ואמנם שניהם היו כרוכים בקורבנות רבים.

מאז הרעש הגדול בטוקיו ב־1923, שבו נהרגו יותר מ־100,000 איש, לא היו למרבה המזל שום רעשים גדולים בסמוך לריכוזי אוכלוסין גדולים וצפופים. אבל איש אינו יכול לערוב שלא יהיו שוב כאלה בעתיד. בקשר לכך כדאי להזכיר, כי ב־1985 נהרגו כ־10,000 איש במקסיקו העיר עקב רעש, אם כי האפיצנטר שלו (המקום על־פני כדור־הארץ שנמצא מעל למוקד הרעש) היה במרחק מאות ק"מ מן הבירה.

בכנס של האיגוד הגיאופיסיקלי האמריקאי, שנערך לאחרונה בדנוור, בירת קולוראדו, הושמעה האזהרה כי בעתיד יש לצפות להרבה רעשים דוגמת זה האחרון בארמניה, או אף חמורים ממנו מבחינת מספר הקורבנות בנפש. הסביר רוג'ר בילהם מאוניברסיטת קולוראדו: יש בעולם 100 כרכים המאוכלסים כבר, או יהיו מאוכלסים עד סוף המאה, ביותר מ־2 מיליון תושבים, וכ־40% מהם נמצאים או במרחק של פחות מ־200 ק"מ מגבולותיהם של לוחות טקטוניים, שהם המקומות המועדים לפורענות, או סמוכים לאזורים שאירעו בהם רעשי אדמה גדולים בעבר. המצב עוד יחמיר במרוצת השנים: בשנת 2035 יחיו כ־600 מיליון אנשים בכרכים אלה. „התנאים כשרים לאסון שלא היה דוגמתו בעבר", אמר בילהם ותבע להרבות בשימוש בלווינים כדי לשפר את יכולת החיזוי מראש. גם הוא וגם עמיתיו הודו, כי כיום יכולת זו מוגבלת מאוד.

חדר צנתורים חדש ב„אסותא"

גם בשביל חולי לב המבוטחים בקופת־חולים הכללית?

מאת דנקה הרניש

הנהלת בית־החולים הפרטי „אסותא" בתל־אביב מנהלת עתה מגעים עם קופת־חולים הכללית למציאת הסדר, שיאפשר לחולי לב מבוטחי הקופה להגיע לבדיקות ולטיפול בחדר הצנתורים החדיש והמשוכלל, שהוקם באחרונה ב„אסותא" בהשקעה של יותר ממיליון דולר.

הנהלת „אסותא", המפעילה זה שלוש שנים מערך מצויד ומשוכלל לניתוחי לב, החליטה להשקיע את הסכום הנכבד בחדר הצנתורים נוכח הביקוש הרב הקיים כיום לבדיקות וטיפולים בצנתור. על פי ההערכות של גורמים מקצועיים נעשים בישראל כ־4,000 צנתורים בשנה, והתורים ברפואה הציבורית לצנתורים הולכים ומתארכים. בחלק מבתיה"ח הציבוריים אין צוות כירורגי מתאים, לאחרים אין המשאבים הדרושים להקמה ולתפעול של יחידת צנתורים מודרנית, ורבים מבתיה"ח הציבוריים שמקיימים את מערך הצנתור אינם עומדים בלחץ הביקוש. הנתונים של רופאי קופ"ח מלמדים, כי אלפי חולים ממתינים בתור לצנתורים וכי ההמתנה נמשכת חודשים רבים, לעתים יותר משנה.

צנתור לב הוא הכלי האבחנתי החשוב ביותר בטיפול בחולי הלב. הבדיקה מדגימה את כלי הדם הכליליים ובאמצעותה אפשר לקבוע את מידת ההיצרות והחסימה של עורקים אלה. אין עושים ניתוח לב פתוח מבלי שהחולה יעבור קודם־לכן צנתור לב. אבל בשנים האחרונות משמש צנתור הלב לא רק לאבחנה, אלא גם לטיפול. התפתחה הטכניקה של החדרת צנתר עם בלון לתיקון החסימות בעורקי הלב. שיטה זו חוסכת לחולים רבים את ניתוח המעקפים, שהוא מסוכן ויקר יותר, והיא אחד החידושים הרפואיים המבריקים ביותר בשנים האחרונות. אך אליה וקוץ בה: האפשרות לסלק חסימות בעורקים הכליליים על־ידי ניפוח הבלון הגדילה באופן ניכר ביותר את מספר המועמדים לצנתור לב, בהם חולים שבגלל מצב בריאותם אינם מסוגלים לעבור ניתוח המעקפים, אבל הם מסוגלים בהחלט לעמוד בטיפול הרחבת העורק באמצעות הבלון. כך קרה שיחידת הצנתורים נהפכה לחדר החניה במערכת הטיפול בחולי הלב.

חדר הצנתורים שהופעל זה עתה ב„אסותא" הוא החדיש ביותר בישראל והוא נחשב משוכלל ביותר גם בעולם המערבי. מביה"ח נמסר, כי נרכש ציוד ממוחשב ומודרני המיועד לביצוע צנתורים רגילים, כלומר אבחנתיים, וצנתורי בלון. חדר הצנתורים נבנה כך, שיוכל לקלוט ללא קושי גם את ציוד העתיד, שנמצא כרגע בשלבי פיתוח, כמו צנתור לייזר וצנתורים „חכמים" אחרים המתוכננים לפתיחת חסימות העורקים.

ליחידת הצנתורים ב„אסותא" הוכנס אקו־דופלר צבעוני. מכשיר זה, יחידי בארץ, בודק את תפקוד הלב באמצעות גלי קול. לדעת המומחים זהו המכשיר המשוכלל ביותר מסוגו בעולם. כן הוכנסה לחדר הצנתורים של „אסותא" מצלמת „גמא", המשמשת למיפויי לב מכל הסוגים.

שונה ה„שעון" של אוגרים

לבעלי־החיים, כמו לאדם, יש שעון ביולוגי פנימי הקובע מתי הם ישנים, ערים, אוכלים וכו'. ברוב המקרים מכוון השעון לפי חליפות היום והלילה.

האם פירוש הדבר, שכאשר מנתקים בעלי־חיים מסביבתם הטבעית וכופים עליו מחזור מלאכותי של אור וחושך – שעונו הביולוגי משתבש? לאו דווקא, טוען הביולוג ד"ר מייכל מינייקר מאוניברסיטת וירג'יניה בשרלוטסוויל. הוא אמר בכנס השנתי של החברה לנאורולוגיה בטורונטו שבקנדה, כי כאשר אוגרים מוחזקים בחשיכה ברציפות, עובר הפיקוח על השינה והערות למעין שעון־על ביולוגי, המתאם את קצב שחרורם של הורמונים, שינויים בטמפרטורת הגוף ומחזורים יומיים אחרים. שעון זה גורם לכך שגם בתנאים אלה האוגרים מתעוררים מדי 24 שעות ומתחילים להתרוצץ ללא הפסק שעות ארוכות, עד בוא שעת השינה.

כבר לפני שנים אחדות עלתה ההשערה, ששעון־על זה ממוקם במה שקרוי הגרעין העל־צומתי. גרעין זה נמצא אצל האוגרים, ואצל היונקים בכלל, קצת מעל למקום הצטלבותם של שני עצבי הראיה במוח (חלק מסיבי עצב הראיה היוצאים מן העין השמאלית מוליכים אל חלקו הימני של המוח, ולהיפך). מדענים ביפן יצאו לבדוק השערה זו לפני כארבע שנים: הם הסירו את הגרעין העל־צומתי ממספר אוגרים והתוצאה היתה, שהם החלו להתרוצץ בזמנים שרירותיים לחלוטין, ביום או בלילה. אחר־כך נטלו היפנים רקמה של עוברי אוגרים, שהכילה ככל הנראה את הגרעין העל־צומתי, השתילו אותה באוגרים שנותחו – והודות לכך הוחזר השעון הביולוגי שלהם לתקנו.

היה זה ניסוי מרשים, אבל הוא הותיר פתח לתהיה: לא היה ברור אם על־ידי טיפול זה הושתל באוגרים השעון עצמו, או דבר־מה שאפשר לאותו שעון לבוא לידי ביטוי. את הקושיה הזאת פענח לאחרונה ד"ר מרטין ראלף, אחד מעוזריו של ד"ר מינייקר. ד"ר ראלף הסתייע בניסוייו בקו מוטנטי של אוגרים, שהמחזור היומי שלהם היה קצר מ־24 שעות. הוא הסיר את הגרעין העל־צומתי מאוגרים של הקו הזה בעלי מחזור יומי קצר ואחר־כך השתיל בהם תאי עוברים שנלקחו מאוגרים בעלי מחזור יומי רגיל, ולהיפך. בכל הניסויים האלה התחילו האוגרים המטופלים להתנהג לפי השעון הביולוגי של התורם. הוכח, איפוא, שהשעון הביולוגי אכן מצוי בגרעין העל־צומתי, וכן הוכחה האפשרות לשנות את השעון הביולוגי על־ידי ניתוח מתאים.

רופאים במרכז הרפואי „סורוקה" על הפתן השחור:

מכיש מעט, מכיש לאט ולא כל־כך מסוכן

מאת עודד בר־מאיר

הפתן השחור הוא הנפוץ בין הנחשים הארסיים בנגב, אבל לא המסוכן והתוקפני שבהם. ידועים רק מעט מקרים של הכשה על־ידי נחש זה. מרבית המוכשים מופנים אל המרכז הרפואי „סורוקה" בבאר־שבע, הנמצא במרכז איזור התפוצה של מין נחש זה. שלושה מרופאיו, ד"ר אבנר יאגו, ד"ר עמנואל סיקולר ופרופ' אריה קינן, אנשי מחלקה פנימית ב', מדווחים בימים אלה ב„הרפואה", בטאון ההסתדרות הרפואית בישראל, על ארבעה אנשים שהופנו לביה"ח „סורוקה" בשנים 1967–1987 בשל הכשות של נחשים, שלפי כל הסימנים היו פתנים שחורים.

„מעט מאוד ידוע בישראל ובעולם על התסמונת הקלינית של הכשת פתן שחור", כותב ד"ר סיקולר. „המקרים המתוארים בדיווחנו מהווים לפי מיטב ידיעתנו דיווח ראשון בסוגו על הכשת פתן שחור שבהם זוהה הנחש בוודאות".

המקרה הראשון היה בחיילת בת 19, שבעת שהותה בקיבוץ נירים שבנגב המערבי הוכשה באצבעה על־ידי פתן שחור באורך של כ־35 ס"מ, אשר הוחזקה בחדרה כחיית מחמד... (בקשר לאורך נציין כאן, שהפתן השחור מגיע עד לאורך של 1.20 מ'). היא הוחשה לביה"ח, קיבלה טיפול ושוחררה כעבור יומיים, בלי שיתגלו בה שום סימנים מקומיים או סיסטמיים (מערכתיים) כתוצאה מן ההכשה.

המקרה השני אירע בנער בן 13, אשר הוכש באיזור שדה־בוקר. הנחש זוהה בוודאות כפתן שחור על־ידי איש בית־ספר שדה המקומי. גם במקרה זה אושפז המוכש בביה"ח למשך יומיים בלבד.

המקרה השלישי הוא של חייל בן 19, שתחביבו היה עיסוק בנחשים. הלה תחב יד לפיו של הנחש לעיני חבריו והחזיקה שם דקה תמימה בהיותו בטוח, שעניין לו עם זעמן שחור, שהוא נחש לא ארסי. הנחש הובא יחד עם הנער המוכש ל„סורוקה" ושם זוהה כפתן שחור. במקרה זה נמשך האשפוז ארבעה ימים.

המקרה הרביעי אירע אף הוא בחייל, בן 20, שהוכש באיזור צאלים. סימני ההכשה – נפיחות, חום גבוה וכאבי ראש – חלפו כליל מקץ הטיפול הרפואי, ולאחר ארבעה ימי השגחה שוחרר לביתו.

בבדיקת מעקב שנערכה לחייל חודש לאחר ההכשה לא נמצא אצלו שום ממצא קליני או מעבדתי.

ובכן, ארבעה מקרים בלבד במשך 20 שנה (אם כי ייתכן שהיו עוד מקרים שלא הגיעו לידיעת הרופאים ב„סורוקה"), ושניים מתוכם אירעו לחובבי נחשים ובעקבות פרובוקציה מצידם. נמצא שהפתן השחור אינו אגרסיבי, לא־תוקפני ואיננו מגיב על מגע בהכשה־מיידית – בניגוד להרבה נחשים אחרים מבני משפחתו, משפחת הפתניים, שהם מן המסוכנים בנחשים, כגון הקברית והממבות. גם כאשר הפתן השחור מכיש, הכשתו איננה מסוכנת ביותר. ד"ר סיקולר מדגיש, כי הקלות היחסית של הסימנים הקליניים – כאבי ראש, חום, חולשה כללית, בחילה והקאה – עומדת בניגוד לזו הנגרמת מהכשות מינים אחרים במשפחת הפתניים ובסתירה לארסיותו הרבה של ארס הפתן השחור בניסויים שנעשו על בעלי־חיים. מחברי הדו"ח מסבירים סתירה זו בכך, שארסו של הפתן השחור שונה בהרכבו מארסם של נחשים אחרים במשפחת הפתניים: הוא אינו מכיל חומרים רעילים המעלים את חדירות כלי הדם. סיבה שניה היא, שהפתן השחור מזריק את ארסו לאט ובכמות קטנה.

אין להסיק מן האמור לעיל, שמותר להתעלם מסכנתו של הפתן השחור. אדרבה, מחברי המאמר ב„הרפואה" מעריכים, כי העליה במספר היישובים ומקורות המים בנגב בשנים האחרונות הביאה לעליה ניכרת במספר הפתנים השחורים באיזור זה וייתכן, איפוא, כי הכשות על־ידי פתנים שחורים ירבו בעתיד.

רפואה יקרה במערב־גרמניה – אבל לאו דווקא טובה

התופעה של חוסר יעילות בשירותי הבריאות אינה ייחודית לישראל. היא מוכרת היטב־היטב גם במערב־גרמניה. הדבר מתבטא בין השאר בכך, שאזרח הרפובליקה הפדראלית נאלץ לשלם יותר בעד שירותי הרפואה מאשר האזרח הבריטי, הצרפתי וכדומה. הרופאים ובתי־החולים המערב־גרמניים טוענים להצדקתם, שהשירותים שלהם יקרים כל־כך, משום שהם גם טובים כל־כך. טענה זו אינה עומדת במבחן המציאות, כפי שמראה סקר שנערך ביוזמת הקהיליה האירופית בתשע מדינות הקהיליה, עם שימת הדגש במקרי תמותה הניתנים למניעה.

הסקר מראה, למשל, כי מבחינת תוחלת החיים הממוצעת נמצאת הרפובליקה הפדראלית במקום השישי בלבד, אחרי הולנד, צרפת, דנמרק, בריטניה ואיטליה, והיא מקדימה רק את אירלנד, את יוון ואת בלגיה. אפשר לטעון, כמובן, שתוחלת החיים מושפעת לא רק על־ידי רמת שירותי הבריאות, אלא גם על־ידי שורה שלמה של גורמים נוספים. עורכי הסקר היו מודעים לכך ולכן לא בדקו את תוחלת החיים הכללית, אלא רק את תוחלת החיים של אנשים שמתו במחלות מן הנפוצות ולפני גיל 64 (בהנחה שצירוף קשישים יותר לססטיסטיקה עלול לשבש את התמונה, שהרי גם מערכת הבריאות המעולה ביותר אינה יכולה למנוע מותו של אדם).

היות שהסקר נועד לקבוע את רמת שירותי הבריאות, ניסו עורכיו לבודד את השפעתם הייחודית של גורמים אלה על תוחלת החיים. הכוונה לגורמים כגון נכונות החולה לבקר אצל הרופא, טיב הבדיקות שעורך הרופא, בחירת התרופות הנכונות (או הלא־נכונות) ובעיקר מינון־יתר של תרופות, מועד שחרורם של החולים מבית־החולים, וכדומה. בבדיקה זו של מקרי מוות שאפשר היה למנוע אותם יצאה מערב־גרמניה במקום התשיעי והאחרון, ורק בחלקה הצפוני – במדינות שלזוויג־הולשטיין, המבורג וברמן – היא התקרבה לרמה הממוצעת של הקהיליה האירופית. במצב ביש למדי, אם כי קצת יותר טוב, נמצאו גם האזורים ההולנדיים של בלגיה, איטליה הצפונית ואיטליה הדרומית. במצב טוב נמצאו הולנד, דנמרק, צרפת ואפילו יוון העניה יחסית (בקשר לכך כדאי לציין, שהתל"ג לנפש ביוון הוא רק כשליש מזה שבמערב־גרמניה, אבל מבחינת מספר הרופאים ביחס לאוכלוסיה אין למעשה הבדל בין שתי מדינות אלה – רופא אחד לכל 400 עד 500 נפש).

מבין כל המחלות, שמתים בה במערב־גרמניה יותר מאשר במדינות אחרות בקהיליה, בולטת דלקת התוספתן (המעי העיוור). חשוב לציין כי דווקא במחלה זו נודעת לטיב הטיפול הרפואי השפעה מכרעת על שיעורי התמותה. המדינה השניה מן הסוף לגבי דלקת התוספתן היא צרפת. מערב־גרמניה משיגה שיא שלילי גם בתמותה מגנחת (אסתמה) ואחריה באות בלגיה ובריטניה. לעומת זאת מתברכת מערב־גרמניה בתמותה נמוכה של יילודים ובתמותה במחלות הקשורות ביותר להריון.

למרבה הפליאה, יש עדיין מדינות ואזורים באירופה המערבית שלא הודברה בהם השחפת, למשל איטליה הצפונית, אירלנד, צרפת הצפונית ובווריה. לעומת זאת היא אינה קיימת עוד למעשה בבריטניה, בדנמרק ובהולנד. התמותה בסרטן צוואר הרחם גבוהה ביותר בבריטניה, בדנמרק ובמערב־גרמניה, ולעומת זאת היא נמוכה באיטליה וביוון, כנראה הודות למאמצים שמשקיעים בשתי מדינות אלה באבחון המוקדם של מחלה זו. התמותה במחלות של דרכי הנשימה גבוהה ביותר בבריטניה, באירלנד, ביוון ובאיטליה הדרומית. בתמותה עקב אבני מרה מובילה איטליה.

התמונה הכוללת המתקבלת רחוקה, איפוא, מלהיות אחידה וקשה להצביע בצורה חד־משמעית על מדינות „בריאות" ומדינות „חולות". יש מדינות שבולטות לטובה במחלות מסוימות, ולרעה – במחלות אחרות. עם זאת מלמד הסקר, כי המשאבים הכספיים המוקדשים לבריאות הם רק גורם אחד, ואפילו לא תמיד החשוב ביותר, בקביעת רמתה של מערכת הבריאות במדינה זו או אחרת. לקח זה כוחו יפה גם לישראל.

ספר חדש

היקום המשתנה

שמו של הספר „היום בו השתנה היקום", פרי עטו של ג'יימס ברק (ספרית מעריב, תרגם עמוס כרמל), עלול להטעות. אין המדובר באירוע חד־פעמי, ששינה את היקום מן הקצה אל הקצה (האם היה כזה?), אלא בשורה שלמה של אירועים, ואולי לא אירועים בדיוק, כי אם תגליות מדעיות.

לתוך 350 עמודי הספר נדחסו מאות תגליות כאלה, קצתן חשובות יותר וקצתן חשובות פחות. זה טוב, מפני שהקוראים – מן הסתם לא מדענים, אלא בני נוער ומבוגרים המתעניינים במדע בלי לרצות להעמיק בו – מקבלים מידע על־פני יריעה רחבה מאוד, הכוללת גם רקע היסטורי, סוציאלי, דתי וכו'. וזה רע, מפני שאין המחבר מתעכב על שום נושא בצורה מניחה את הדעת והוא מרפרף מנושא לנושא על דרך של אסוסיאציות, לפעמים מלאכותיות למדי. כל פרק מעשרת פרקי הספר נועד, לדברי המחבר במבוא, ללמד על שינוי השקפות המדעיות בתחום מדעי מסוים, אבל המציאות רחוקה מכך. למשל, הפרק „סביר באופן אינסופי" פותח בוועידת הכנסיה בטרנטו (1545), עובר לתיקון לוח השנה בידי האפיפיור גרגוריוס, משם לקופרניקוס, לייצור אבק שריפה בגרמניה, דרך ליאונרדו דה וינצ'י, גילוי כוכבי השביט בידי טיכו בראהה, גילוי הירחים של צדק בידי גליליאו, המצאת הגיאומטריה האנליטית – ומסתיים בתפוח האגדי של ניוטון. אכן, מבלבל קצת. הקשר העיקרי שנותר בין כל התופעות האלה הוא – פחות או יותר – קשר הזמן, מאז ראשית המאה ה־16 עד סוף המאה ה־17. דוגמה אחרת: הפרק „מתאים לשלוט" פותח במיון הצמחים ובעלי־החיים על־ידי לינה השוודי ועובר אחר־כך ל... גיאולוגיה. עם זאת יש בספר גם פרקים המוקדשים רובם לנושא אחד, אמנם מורחב, כגון הפרק „לעשות גלים", המספר על החשמל ועל האור. דומה שסוג זה של כתיבה „מרוכזת" משרת טוב יותר את הקורא חובב המדע הפופולרי.

מכל מקום ודאי הוא שהקוראים ייהנו משפע התמונות והאיורים ומצורתו המהודרת של הספר.

א. מ.

הורמונים, מין ומתמטיקה

או: מדוע יש הרבה יותר גברים בעלי כשרון מתמטי בולט מאשר נשים

בארה"ב אין בחינות בגרות אחידות, כמו בישראל או במדינות אירופה, אבל לתלמידי בתי־הספר התיכוניים נערכים שני מבדקים כלל־פדראליים, אחד לבחינת ידע והשני לבחינת כושר התפיסה וכו', ותוצאותיהם קובעות בין השאר את סיכוייו של הצעיר להתקבל לאוניברסיטה בכלל, ולאיזו אוניברסיטה, בהתחשב בהבדלי הרמות והדרישות בין המוסדות האקדמיים השונים. המבדק השני נחלק לשני חלקים: אחד לשוני, והשני מתמטי. בחלק המתמטי, SAT-M שמו, נבחנים מאז שנות ה־70 כבר בני 12–13, הבולטים בכשרונותיהם המתמטיים, כדי 3% מכל מחזור, במטרה לגלות מחוננים מבריקים מוקדם ככל האפשר. במשך השנים הצטבר מאגר של רבבות כשרונות צעירים כאלה והוא משמש עתה חומר למחקר בפני עצמו.

החוקרים הם פסיכולוגים, מומחים לחינוך וגם סקסולוגים. מדוע סקסולוגים? מפני שכבר מלכתחילה התברר, שיש הרבה יותר נערים מאשר נערות בעלי כשרון מתמטי בולט (להבדיל מן ההשוואה ברמה המתמטית בין כלל הנערים והנערות). בקרב בני 12–13 שהגיעו ל־500 נקודות (רמה המתאימה בקירוב לזו של בן 17 המבקש להתקבל לקולג') היו שני נערים על כל נערה; בקרב אלה שהשיגו 600 נקודות היה היחס 1:4; ולשיא של 700 נקודות הגיעו 13 נערים על כל נערה!

חוקרים שתהו על סיבת התופעה ביקשו מעמיתים בהמבורג ובסין לערוך אותו מבחן עצמו – והתוצאות היו דומות. משמע, אין זו תופעה שמקורה בחינוך, באורח החיים, בגורמים גנטיים או כדומה, המיוחדים לארה"ב.

מבדק SAT-M בוחן בעיקר את כושר החשיבה המתמטי, ולכן אין סתירה בין הממצאים שהבאנו כאן ובין העובדה הידועה היטב, כי בחישוב בעל־פה דווקא הנערות הן הטובות יותר, לפחות בגיל מוקדם יותר. פסיכולוג אחד גם מצא, כי בגיל 9–11 מנת המשכל הממוצעת של הבנות גבוהה ב־3 נקודות מזו של הבנים, והן טובות מהם בהרבה בחישובים. לעומת זאת הן נופלות מן הבנים בתרגילים אריתמטיים מופשטים יותר, כלומר כבר בגיל מוקדם זה נהנים הבנים מיתרון במה שאפשר לכנותו חשיבה מתמטית.

נסיונות החוקרים למצוא הסבר לתופעה בגורמים סביבתיים עלו בתוהו. הפסיכולוגית קמילה בנבאו, העוסקת שנים רבות בסוגיה זו, בדקה את אמיתותן של דעות מקובלות בקרב הסוציולוגים, כגון זו שהנערות להוטות אחרי המתמטיקה פחות מאשר הנערים. ייתכן שדבר זה נכון לגבי כלל הצעירים, אבל לא לגבי הנערות המחוננות בכשרון מתמטי. נערות אלה גם אינן סבורות שהמתמטיקה היא „עיסוק גברי", או שסיכוייהן לעבוד אחר־כך במקצוע זה פחותים מאלה של הגברים. גם העידוד שקיבלו מהוריהן לא נפל מן העידוד שקיבלו הנערים המוכשרים.

לאחר שכל הגישות הפסיכולוגיות־חברתיות לא העלו דבר, החלה בנבאו לתור אחרי גורמים ביולוגיים. חיזוק לגישה זו קיבלה גם מן העובדה, שבקרב המוכשרים מאוד במתמטיקה יש לא רק הרבה יותר נערים מאשר נערות, אלא גם שיעור כפול, בהשוואה לכלל האוכלוסיה, של קצרי ראיה, איטרי יד ימינם ובעלי אלרגיות (המתבטאות בעיקר בשכיחות גבוהה מאוד של קדחת השחת). בשאלה זו עצמה כבר עסקו בעבר שני חוקרים והגיעו למסקנות שונות. האמריקאי נורמן גשווינד טען, כי ההורמון הזכרי טסטוסטרון, החודר למוחו של העובר בשלב מסוים של ההריון, עשוי להיות אחראי להתפתחותם של כשרונות יוצאי־דופן כמו גם ל„שמאליות", לנטיה לאלרגיות, למחלות אוטואימוניות ועוד. כנגדו טוען החוקר הדני הלמות ניבורג, שהאחריות לכשרון מתמטי בולט נופלת לא על הכמות המוחלטת של הטסטוסטרון, אלא על היחס הכמותי בין הורמון זה ובין ההורמון הנקבי אוסטרדיול.

חיזוק לגישה הביולוגית היא גם העובדה הידועה כבר מאז שנות ה־20, כי נערים וגברים מיטיבים מן הנערות והנשים להתמודד בבעיות מרחביות, כגון לדמיין עצמים תלת־ממדיים, להיחלץ ממבוכים וכדומה. ידוע גם המבדק שפיתח פיאז'ה, של הטיית מבחנה עם מים. 84% מן הגברים, אבל רק כ־31% מן הנשים, הכירו בכך שפני המים נשארים אופקיים, אם כי הם נוטים עתה ביחס לדפנות המבחנה. מאז שנות ה־60 גם ידוע, כי יש חלוקת תפקודים בין שתי ההמיספירות של המוח, וכי מבחינה זו קיימים הבדלים קלים בין גברים ונשים. הבדלים אלה מצויים כבר עם הלידה והדעת נוהגת, שהם פרי של פעולת הורמונים שונה בתקופת העוברות.

אבל כל אלה הם השערות בלבד. קמילה בנבאו הסתפקה בינתיים בקביעה הסתמית מאוד, כי הבדלי החשיבה המתמטית בין בני שני המינים מקורם „בשילוב של גורמים ביולוגיים וסוציאליים". בכך יצאה ידי חובתה כלפי כולם, וכלפי אף לא אחד. במלים אחרות: זהו עדיין שדה בור המצפה לחוקריו.

פנימיה נסיונית ללקויי למידה

מאת דנקה הרניש

מכון פנימייתי ראשון מסוגו בארץ ללקויי למידה, המסווגים כבעלי הפרעות מוחיות זעירות, נחנך בימים אלה בכפר־סבא. הוא מיועד לילדים בעלי מנת משכל רגילה או גבוהה במקצת, הסובלים מליקויים מזעריים בתפקודי המוח ועקב כך יש להם קשיים בלמידה, בהסתגלות ובתפקוד.

הנכים מסוג זה, שהם אגב הקבוצה הגדולה ביותר בקרב הנכים בארץ, הם בעלי התנהגויות בלתי־יציבות במרבית שטחי החיים ואינם מתמידים בעבודה מעבר לפרקי זמן קצרים. השירותים הקיימים היום בקהילה אינם ערוכים לטפל בהם, היות שהם זקוקים לטיפול קוגניטיבי משולב בשיטות הוראה מיוחדות והם צריכים ללמוד תפקידי יומיום ולרכוש את הכישורים החברתיים, שיאפשרו להם להשתלב במסגרת תעסוקתית.

מאז 1983 פועלת לקידום לקויי הלמידה האגודה הוולונטרית „ניצן". הנסיון שהצטבר באגודה זו מלמד, כי אפשר להגיע לתוצאות טובות, אם משקיעים מאמצים רבים בסיוע לילד או לנער בשנות לימודיו בבית־הספר, כנסיון לקדם את יכולתו הלימודית. לאור נסיון זה החליט הביטוח הלאומי לתת תמיכה כספית לפרויקט נסיוני זה של מכון פנימייתי ללקויי למידה.

המכון ינוהל ויתופעל על־ידי אגודת „ניצן" בתוכנית מיוחדת. עיקר הפרויקט ממומן על־ידי המוסד לביטוח לאומי. המוסד יעניק לכל אחד מ־15 החניכים קצבה חודשית של 500 ש"ח במשך שנתיים, וכן כ־120,000 ש"ח למימון כוח האדם, הציוד וההוצאות התפעוליות. בשאר המימון, כ־45,000 ש"ח, יישא הג'וינט. המוסד לביטוח לאומי יוסיף ללוות באופן פעיל את התוכנית המקצועית ולממנה במשך שתי השנים הראשונות, ועם סיומה יופקו לקחים לקראת ההמשך בעתיד.

طبق عن الأصل

בהשיבו ל־11 הצעות לסדר היום בכנסת:

רבין: הפתרון לשטחים – במו"מ; בינתיים אורך־רוח, לא בכיינות

מאת טובה צימוקי, כתבת "דבר" בכנסת

שר הבטחון יצחק רבין, אמר אתמול בכנסת כי הפתרון לבעיית השטחים והאלימות שפרצה בהם, ימצא ליד שולחן המשא ומתן. בינתיים, יש צורך בכושר עמידה, "אורך רוח ולא בבכיינות או תבוסתנות".

בהשיבו על 11 הצעות לסדר־היום, שנושאן האירועים בהר־ברכה וההתקוממות בשטחים, התייחס רבין גם לאירועי שכם לפני שבועיים. הוא הדגיש, כי בזמן ההלוויה לא היו כל תקלות, אך לאחר מכן נרשמו עשר הפרות סדר, שבמהלכן נהרגו ונפצעו תושבים. שר הבטחון משוכנע, כי חיילי צה"ל פעלו כהלכה ועפ"י ההוראות. "מי שמיידה אבנים ובקבוקי תבערה צריך לדעת שהוא מסתכן סיכון חמור". רבין התייחס לשאלתו של ח"כ יוסי שריד מר"צ בנוגע לדו"ח הקצין הבודק מ. שחקר את אירועי שכם, ולדבריו, ייתכן שהקצין אכן לא גבה עדויות מן התושבים המקומיים על מה שקרה בשכם. לשאלה אחרת של שריד ציין רבין, כי בעת השלטת הסדר במקום השתמשו החיילים בכדורי פלאסטיק וכאשר היה הירי נמשך, להערכתו, בין רבע לחצי שעה.

בנושא הפגנות עראפאת אמר רבין, כי אלו הרואים בדבריו שינוי מוטב להם שיסבירו לעצמם מדוע 13 שנים לא הסכים עראפאת לשינוי. "אולי רוצים תושבי השטחים, שמאבקים וכבני עומדים בסבל ובמצוקה, אמרו שבכוח אי־אפשר להשיג יותר. עראפאת מרגיש שיש גבול ליכולתם של התושבים לשאת. אם אכן נגלה אורך רוח רב יותר אולי נביא את תושבי השטחים למסקנה שלא עראפאת תביא הישועה, אלא מתני".

בהתייחסו להתרחשויות בהר־ברכה הודיע רבין, כי מבדיקה לאחר האירוע התברר שהמקום בו נמצאה גופת יעקב פרג אינו בשטח שנכלל בין קרקעות היישוב ברכה. שטח זה הוא חלק משטח של 1,208 דונאם, שנמצא ליד היישוב ברכה, הוכרז כאדמות מדינה לפני שנה. בתוך אותו שטח, אמר רבין, נמצאות כמה חלקות מעובדות עליהן ניטש ויכוח בין תושבי כפרו של הרוצח הערבי, שבהגיע אח"כ מדירות צה"ל, לבין תושבי היישוב ברכה. הרוצח הערבי שרצח את פרג הוא מאנשי המשפחות, שטענו לבעלות על השטח ואף ערערו על כך. רבין הודיע, כי פרג לא הוסמך לשקה או לנקוט צעדים כלשהם נגד עליית ערבים על אדמות המדינה. "אין על כן שום הצדקה לרצח כלשהו וגם מדינה לא צריכה לשמש צידוק לרצח של יהודי או ערבי. באותה מידה מן הראוי שהמתיישבים בשטחים ידעו שהנשק ניתן להם להגנה עצמית. קיום החוק והסדר מוטל על עבודת. על החוק הוא בידי הרשויות המוסמכות ולא בידי מישהו אחר".

ח"כ חיים רמון, היו"ר החדש של סיעת המערך, אמר בהצעתו לסדר־היום, כי הוא מתנגד לענישה הקולקטיבית אותה מנהיג רבין. "ענישה סביבתית לא רק שלא תוסכת רק, אלא גוררת עוד ועוד אנשים למעגל הדמים".

במהלך הדיון תקף ח"כ מחמוד מיעארי מהרשימה המתקדמת פרסים על הוראות הפתיחה באש. לדבריו, מנכ"ד מיהודה מכמית הודה לחיילים כי בכל מקרה שבו מדובר במי שהשליך בקבוק תבערה יש לירות בו על מנת לפגוע, גם אם אין כל סכנה נשקפת. להיין בעת הירי. שטרוניה פרצה באולם כשמיעארי האשים את ח"כ אליעזר ולדמן מהתחיה, כי הוא בעצמו נתן פקודה לירות בערבים בחברון. ולדמן יצא מכליו וצעק לעבר מיעארי "תחזור בך, אתה מוציא דיבה". רק בעקבות התערבות יו"ר הכנסת הוא קרא פתק שקיבל ממיעארי ובו נכתב שהוא מבקש להבהיר, כי לא התכוון להאשים את ולדמן אישית במעשים כאלה, אלא דיבר נגד מדיניות שולדמן ותומכיו הגלים בה.

ח"כ דן [illegible] מר"צ הגדיר כרבי [illegible] הכל את הבטחות ראש הממשלה ושר הבטחון כאילו האינתיפאדה בשטחים הולכת ודועכת. הרצח הנורא בהר־ברכה ושבעה קורבנות צעירים בשכם בסוף שבוע אחד הם עדות מזעזעת לאטימות המחשבה בטיפולו בשטחים. "הכיבוש מעודד התנגדות, הרצחים מעודדים נקם והמתנחלים מעודדים שנאה. אי אפשר להפסיק אלימות בעוד אלימות וקורבנות לא נפסקים בקורבנות נוספים - ואי־אפשר להפסיק את הכיבוש בעוד יותר כיבוש", אמר כהן.

ח"כ יאיר צבן ממפ"ם אמר, כי מבחינת התבונה המדינית והרוח הדמוקראטית, השלטון הישראלי אינו מגיע לקרסוליו של שלטון הדיכוי הבריטי בארץ לפני 42 שנה. לדבריו, שלטון הכיבוש הישראלי לא פתח מעולם לפלשתינים בשטחים אופקים לגיטימיים לביטוי מאווים לאומיים שלהם.

ח"כ חנן פורת מהמפד"ל סבור שדרוש להעניק לשלטונות הבטחון אמצעים חוקיים בצד האמצעים הנמרצים שננקטים כתגובה ליידוי אבנים וזריקת בקבוקי תבערה. בסיום דבריו הציג ח"כ פורת לכנסת את הצעת החוק הפרטית שהגיש על שולחנה, לפיה יש לגרש את ראשי המסיתים המבקשים לפגוע במדינה ובאוטונומיה ולערער את זכותו של עם ישראל בארצו.

לא יהיה שריף – הגיבה המשטרה על הצעת הניידת בקריית מוצקין

מאת יוסי ליבוביץ, סופר "דבר"

המשטרה מתנגדת בתוקף להקמת גוף, אשר יפעיל באופן עצמאי ניידת סיור, ואפילו תהיה כפופה לנהלים, לפיקוח ולבקרה של משטרת ישראל.

בעקבות הפרסום ב"דבר" על הקמת עמותה ראשונה מסוגה בארץ בקריית מוצקין, שתרכוש מכספה מכונית שתתפקד כניידת משטרה, תסייר ברחובות העיר ותהיה כפופה למשמר האזרחי, קמה סערה בקרב הקצונה הבכירה במשטרת ישראל ובקרב תושבי קריית מוצקין.

בראש העמותה הנדרשה עומד ראש עיריית קרית מוצקין שמחה מילר. על כך אמר מפכ"ל המשטרה, רב־ניצב דוד קראוס, בראיון עיתונאי: "לא יהיה אצלנו שריף. רק זה חסר לנו, שבמדינה הזו יהיו שריפים".

בינתיים התברר, כי המשטרה אישרה לעמותה הנדרשה לרכוש רכב פרטי, אולם עדיין לא סוכמו פרטים בסיסיים, כגון: מי יתחזק את הרכב, מי אחראי לתדלוקו, מי האחראי לרכב בעת תאונה ומי יהיה בעליו.

היועץ המשפטי של המשטרה בודק את הנושא.

במקביל סוערות הרוחות בקריית מוצקין בשל סיבה אחרת: בישיבת מועצת העיר בקריית מוצקין, כאשר במהלך הישיבה שבה נדון נושא הקמת העמותה נכנס לאולם מזכיר סיעת תל"ם המקומית, שהיא רשימה עצמאית כשהוא לבוש בתחפושת של שריף והבריזו שני אקדחי צעצוע. על כובע הבוקרים שלו נכתב: "השריף של מוצקין". בדיון הפיח יו"ר סיעת תל"ם לעבר ראש העיר "הדבקת תווית של עיר פשע לקריית מוצקין, אתה צריך ללכת הביתה".

מתגבשת מגמה

לשכות המסחר, אמר. הנהריים יבואו ללשכתו פרופסורים לכלכלה מהאוניברסיטה ובשעות הערב תתקיים פגישה נוספת שלו עם מזכ"ל ההסתדרות.

אל שורת המצטרפים בביצוע פיחות מידי הצטרף אתמול גם משרד התעשייה. מנכ"ל המשרד, יורם בליזובסקי, מנה אתמול את הצעדים הנדרשים, לדעתו, לשם הגדלת כושר ההתחרות של התעשייה הישראלית. בראשם ציין בליזובסקי את שינוי שער החליפין, שאותו יש לבצע בליווי צעדים נוספים, וביהם הקטנת עלות העבודה למעסיקים, שינויי המסם תוספת היוקר ומתן סיוע מיוחד למפעלים, שנפגעו ממדיניות הממשלה.

בנק ישראל: הריבית פוגעת ביצוא וביצור

הריבית הגבוהה והעלייה בשכר הריאלי הן הסיבות לקשיים בייצור ולאי הרחבת הייצור ליצוא. כך קובעים כלכלני בנק ישראל בסקירה תקופתית חדשה, שפורסמה אתמול. לדברי מחברי הסקירה, נבע חלק מהירידה בפעילות העסקית במחצית הראשונה של השנה מהאירועים בשטחים. לדבריהם, אירועים אלו וההתמתנות בצריכה הפרטית אינם יכולים להסביר את המשך הקפאון במחצית השנייה של השנה, ולדעתם הגורמים האמיתיים לקפאון הם, כאמור, הריבית וגובה השכר.

חיים מבטיח: לא להפוך השכירים לקורבנות המדיניות הכלכלית

"אל תחזור על המשגים של תוכניתך מקיץ 1985 שהפחיתה את האינפלאציה, אך ערערה את המשק ופגעה קשות בשכירים ובמגזר [illegible] הכנסת של [illegible] אהרון, במכתב ששיגרו לשר האוצר. במכתבם מפצירים חברי הכנסת בפרס לא להפוך שוב את השכירים לקורבנותיה של המדיניות הכלכלית ולהימנע מכל פגיעה בשכר המינימום.

פרס: דרוש קיצוץ

"פיחות שאין עמו קיצוץ בתקציב המדינה איננו פיחות", אמר אתמול שר האוצר שמעון פרס בהתבטאות פומבית ראשונה בנושאי כלכלה מאז מונה לשר האוצר. לדברי פרס, קיצוץ הוצאות הממשלה חיוני יותר כיום מביצוע הפיחות.

שר האוצר שמעון פרס הופיע אתמול בכינוס מיוחד של המרכז הישראלי לניהול, שדן במשברים העסקיים במשק ובתוכניות ההבראה. על נסיונות ההתמודדות עם מצבי משבר ויישום תוכניות ההבראה סיפרו לפני הופעתו של פרס מנכ"ל 'צים', מתי מורגנשטרן, מנכ"ל התעשייה האווירית משה קרת ומנכ"ל 'כור' בני גאון.

110,000 דורשי עבודה

פרס אמר, כי המשק נמצא על פרשת דרכים קשה. שנת 1988 גרמה בעיות כלכליות כבדות במשק, וכיום יש 110,000 דורשי עבודה ו־30,000 מובטלים. שר האוצר הדגיש את הצורך במיתון הוצאות הממשלה, וציין, כי הגרעון בתקציב יגיע בשנה התקציבית השוטפת ל־1.7 מיליארד ש"ח לעומת 1.3 מיליארד ש"ח שתוכננו תחילה. הוא ציין עם זאת את הקושי בקיצוץ התקציבי שמתוכו (105 מיליארד ש"ח) מיועדת לתשלום חובות, בארץ ובחו"ל, ו־20 אחוז ממנו מופנים לתקציב הבטחון. אפשרויות הקיצוץ [illegible]

פרס רואה חשיבות גדולה בהתחשבות בציפיות הציבור מהמדיניות הכלכלית ובהשפעה שיש לציפיות אלו על תוצאות המדיניות. לדבריו, לפני שיקבל החלטות הוא יבקש עוד לשמוע את דעתם של אנשי המעשה, לאחר שנפגש עם נציגים רבים מתחום האקדמיה.

כגורם הצמיחה הראשי במשק רואה שר האוצר פרס את התעשייה, אך הוא מציין שכדי לחדש את הצמיחה יהיה צורך להגביר בעיקר את ההשקעות במחקר ופיתוח וליעד תקציבים ממשלתיים לפיתוח תשתית. האם השכר לא יהיה תוצאה של לחץ, אלא של פריון, סבור שר האוצר, כי יושגו התנאים לחידוש הצמיחה והשגשוג במשק.

הראל חוזר בו

רשות השידור, אהרון הראל, נענה אתמול לפניית סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות, יצחק נבון, וחזר בו מכוונתו להתפטר היום בישיבת הועד המנהל.

כזכור, הודיע הראל בשבוע שעבר, כי יתפטר מיד נוכח הסכם המערך והליכוד, שעל־פיו יוחלף יו"ר הוועד המנהל המנכ"ל. השר נבון, הממונה על ביצוע חוק רשות השידור, ביקש מהראל לא להתפטר עד שיסיים את הבירור בנושא זה.

בפגישה שקיים שר החינוך עם הראל אתמול בלשכתו בירושלים הודיע השר, כי בדק ומצא שאין כל הסכם בין המערך והליכוד בנושא חילופי גברי ברשות השידור, ולפיכך, עליו לבטל לאלתר את כוונתו להתפטר.

הכל אותו דבר אבל...

איך תפש שמיר גובה, מדוע עבר התנל שוחר בין הכלב של שריר לתובי של שרון, מתי ניצלו תושבים בשכם את התעניינות התקשורת כדי להדהב, מה המהפך הגדול שעשה פרס במערך ו...

מה יהיה, מתי ולמי – תוכלו לדעת רק ב־

דבר־אחר

המוסף הסאטירי הארצי, שהוא צילום המצב המדוייק, מלהיטך מחר ובכל יום ד' עם "דבר"

בהשתתפות: שלמה ניצן, דני קרמן, יאיר גרבוז, אמנון דנקנר, איציק בן־נר, אהרל'ה שמי, יוני להב, תומר ואנביב, תרזה איזנברג, סמרל, אבנר כץ

יעקבי מקדם פרוייקט

(המשך מעמוד 1)

משרדי הבטחון, האוצר, המדע והתקשורת.

עיקר הבעיה בהשגת התחייבות נוספת לקבלת שירותים בשיעור של 10־15 מיליון דולאר לשנה.

בגמר הדיון יביא השר יעקבי את הנושא להכרעת הממשלה.

לפני חודשיים העביר שר התקשורת גד יעקבי מסמך לעיונם של ראש הממשלה, ממלא מקומו ושר האוצר והבטחון. במסמך זה קבע השר, כי לפרוייקט לווין התקשורת יש חשיבות רבה לקידום הפוטנציאל הטכנולוגי התעשייתי ולסיפוק צרכי התקשורת בישראל. אולם ההתחייבויות העתידיות שניתנו עד כה אינן מאפשרות עדיין להשתית את הפרוייקט על בסיס עסקי, אלא אם תתחייב הממשלה לרכוש שירותים מהלווין בעשר השנים הבאות.

פרסום בקשת פירוק

בענין פירוק החברות [illegible] בע"מ, מס' חב' – 51-099258-9

נמסרת בזה מודעה שבקשה לפירוק החברות הנזכרות ע"י ביהמ"ש המחוזי בירושלים הוגשה היום 5.6.88 לביהמ"ש הנזכר לעיל ע"י [illegible] (פירוק) 407/88 וכי ניתנה הוראה שבקשת פירוק [illegible] בפני ביהמ"ש היושב לדין בירושלים ביום 15.1.89 וכל נושה או משתתף של החברה הזאת הרוצה לתמוך במתן צו בעניין הבקשה או להתנגד לכך, יכול להופיע לשם כך בשעת הבירור, אם בעצמו או באמצעות עו"ד שלו, וכל נושה או משתתף של החברה הזאת הדורש העתקה מן הבקשה הזאת יקבלנה מן החתום מטה בשלמו את התשלום הקבוע בעד ההעתקה.

עו"ד [illegible], רח' אלדשיר 7, ירושלים, ת.ר. 51494

הערה: כל הרוצה להופיע בשעת בירור בקשת הפירוק חייב למסור, או לשלוח ע"י הדואר, לאיש החתום לעיל הודעה על רצונו זה. בהודעה יפורש השם והכתובת של האיש או, אם זוהי פירמה, השם והכתובת של הפירמה, והיא צריכה להיות חתומה ע"י האיש או הפירמה או ע"י עוה"ד שלו או שלה (אם יש להם עו"ד) וצריך למסרה או אם היא נשלחת ע"י הדואר – צריך לשלחה באופן שתספיק להגיע אל החתום לעיל לא יאוחר משעה אחת אחרי הצהריים של יום 14.1.89.

המהפך בגשמים

(המשך מעמוד 1)

במדבר יהודה, בנגב ובערבה. היום תיחלש הסערה, לדברי החזאי, אך הגשמים ייפסקו רק לקראת הלילה. מחר תחול הפוגה בגשמים, אך הם יתחדשו מחרתיים ובסוף סוף שבוע גשום.

בעקבות כל שעות יום אתמול התחוללה סופת שלגים עזה באתר החרמון והוא נסגר לתנועה. מעטה שלג כיסה את רכסי הרי צפת, הגליל והרי נפתלי. באיזור הגליל והעמק הגיעה מהירות הרוחות ל־130 קמ"ש. בצפת נעקרו עצים וחסמו את כביש צפת – ראש־פינה. כמו כן עפו כבות וגגונים שהתקינו מוהרים בפתחי חנויותיהם. סירות דייג בכנרת ניזוקו מן הרוחות העזות. בבקעת הגולן נסגרו כבישים לשעות אחדות, עד שבפלסה של צה"ל פינו את השלג שנערם בכבישים.

עם זאת, מוסיף מפלס הכנרת לעלות בשלושה ס"מ ביום ונראה, שכבר דעניה ייפתח בשבועות הקרובים, כדי למנוע הצפת חופי הכנרת.

חקלאי עמק יזרעאל הביעו קורת רוח על הגשמים בעיתם, אך גילו דאגה גובה שיעור המליחות במים הזורמים אל המאגרים.

במאגר הכיש עקת, סבערבה, נקוו יותר כמיליון מטרים מעוקבים של מים.

נראה שהגשמים שירדו בשלושת הימים האחרונים בנגב הצילו את עונת החיטה. עתה לא יהיה צורך להפך את הסדרה ולזרוע אותם בחיטים. בעזה הגיעה אתמול כמות הגשמים מתחילת העונה ל־100 אחוז מהממוצע הרב־שנתי, ובבאר־שבע ל־79 אחוז. בבקעת ארצי הגיע הגשם ל־115 אחוז מהצפוי בתחילת העונה.

במבצע הצלה היחלצו מלחים משרונן ליד פלמחים

בגשם הלימפה, תחת ברד כבד, בעוד נחשולים אימתניים מציפים את סיפון אונייה, הלצו אתמול 17 אנשי צוותה של אנית המשא ההולנדית 'רוקי' שבשירות 'צים', שטלתה על שרטון בחוף פלמחים.

הדרמה החלה עוד בליל אמש. מחמת הסערה המשתוללת ניתק עוגן הספינה, והיא החלה להיסחף ללב ים. אתמול בבוקר הבחין הרבב צלילה, בחייל בחוף, כי האנייה נתקעה בין שרידי שובר הגלים של הנמל הרומי העתיק, בסמוך לצוק פלמחים. האיש מיהר לדווח על כך לבשכרות, שפנתה אל חיל האוויר. מיד נשלח מסוק קרקע בעל הספינה. אולם, רב החובל, יוסף ידיב, החליט להימנע מהילוך אווירי, אולי בשל תנאי מזג האוויר הקשים. בינתיים הוזעקו לחוף אנשי חיל הים, אמבולנסים וצוותי הצלה נוספים. כל אותה עת שטפו גלים גבוהים את סיפון האנייה ונשקפה סכנה לחיי הצוות. מלחי האנייה ירדו באקדה מיהר בכל לכיוון החוף. אנשי חיל הים קפצו אל המים הגועשים וקיבעו אותו. אחר־כך שולשל מהסיפון סולם חבלים, שבו ירדו מלחים אל אסדת הצלה. עוד לפני שהגיעו אל היבשה זינקו לעברם חיילי הקומנדו הימי וגררו את הסירה אל החוף.

הימאים הרבותיים, בני לאומים שונים, הועברו לקיבוץ פלמחים וכובדו במשקה חם. ב־2.30 בצהרים הסתיים המבצע בהצלחה.

נודע, כי 'רוקי' עמדה להפליג בימים הקרובים מאשדוד לרומניה, נושאת מטען גדול של פוספטים.

הרוחות העזות בנמל אשדוד שיבשו אתמול את מהלך העבודה ולא איפשרו לאנית הנוסעים 'נבסוך' להיכנס לנמל.

שני דייגים, שהיטלטלו במשך שלושה ימים בים הסוער, נתנו אתמול בבוקר באמצעות כוחות בחוף קריתים.

השניים, סעיד עלי יונאס, בן 19, ועבדאללה חאליל נאגר, בן 30, יצאו בסוף השבוע שעבר בסירת דייג קטנה עם מנוע עזר לדוג בסמוך לחוף רפיח. בשל הסערה נסחפו ללב ים. מנוע הסירה התקלקל והמזונם אזל. בדרך נס נסחפה סירתם לחוף קריתים וכך ניצלו. קציני משטרה הביעו אתמול פליאה על כך שבמשך שלושת ימי שהותם בים לא נתגלו במערכת המכ"ם.

רוחות של 160 קמ"ש בתל־אביב

רוחות עזות, שמהירותן הגיעה עד 160 קמ"ש, אשר נשבו משבוע הקשר הטלפוני.

רחמים רוזה, בן 40, מיפו, שניסה אתמול בבוקר לתקן אנטנה שהועפה ברוח, נפל מגג ביתו ונפצע. הוא הועבר לבית החולים 'איכילוב'. מצבו קשה.

ידיהם של כבאי ת"א היו אתמול עמוסות עבודה. לא זו בלבד שעמלו בפינוי עמודי חשמל ועצים שחסמו דרכים, אלא נאלצו לכבות שריפות רבות, שנגרמו מתנורי חימום ונרות, שהודלקו בעת הפסקת החשמל.

ברחוב בן עזרא בת"א פרצה דליקה מנרות שהודלקו ידידים על שולחן עץ במטבח בעת הפסקת החשמל. הנרות הציתו את השולחן וממנו התפשטה האש ליתר חלקי הדירה ולחדר המדרגות. היה חשש לחייה של תינוקת בת חצי שנה, שהיתה אותה עת בדירה ממול. כבאים שהוזעקו למקום הצליחו ברגע האחרון למלט את התינוקת ולכבות את הדליקה.

15 נפצעו בתאונות בחבל לכיש

בחמש תאונות דרכים שאירעו ביממה האחרונה במרחב לכיש נפצעו 15 נוסעים, בהם שלושה קשה.

צוותי חירום של עיריית ירושלים טיפלו ביממה האחרונה בעשרות קריאות לסילוק מפגעים. הם פינו 68 עצים שנפלו ברחבי העיר. דיירי בית בשכונת בית ישראל בבירה פונו, לאחר שכיתם הוצף. הרוחות העזות ניפצו שמשות בבתי ספר בעיר.

בתוך כך חוסל למעשה הפיגור במאזן־הגשמים בנגב ובערבה. בעזה הגיעה אתמול כמות הגשמים, שירדו מתחילת העונה, ל־100 אחוז מהממוצע הרב־שנתי, בבאר־שבע ל־79 אחוז ובערבה ל־89 אחוז. בממוצע ארצי הגיע אתמול הגשם ל־115 אחוז מהצפוי מתחילת העונה ול־155 אחוז מהממוצע ל־26 הימים הראשונים של דצמבר. עם זאת היתה כמות הגשמים שירדה אתמול קטנה יחסית: בבאר־שבע 7 מ"מ, בעזה 14, בצפת 13, בשכם 19, בירושלים 25 ובגולן 16 מ"מ.

החזאי רוברט אולינסקי אמר אמש לסופר "דבר", כי הסערה תיחלש היום, אולם הגשמים ייפסקו רק לקראת הלילה. מחר תחול הפוגה בגשמים, אולם מחרתיים הם עומדים להתחדש ובסוף השבוע שוב צפויים גשמים עזים. מזג־האוויר הסוער נגרם מאפיק ברום עמוק מאד, שהביא אוויר קר ממזרח־אירופה. נלווה אליו שקע ברומטרי עמוק ורחב, שאסף כמשפך אדי מים מעל הים התיכון ויצר הן את הגשמים והן את הרוחות החזקות.

דובר חברת החשמל, דיווח אמש על מאות תקלות "מלמעלה עד למטה לאורך ולרוחב". עשרות חוטי מתח גבוה ומאות רבות של חוטי מתח נמוך נקרעו מחמת הסערה. באזור הרצליה־רעננה השתררה עלטה זו הפעם השלישית בשבועיים האחרונים. גם באזור צהלה לא היה חשמל כמעט כל שעות היום. עשרות צוותים של החברה עמלו כל היום והלילה כדי לתקן את החוטים הקרועים.

מחמת התקלות בהספקת החשמל שותקו רמזורים רבים ונגרמו פקקי־תנועה קשים. כן הקשו מאד על התנועה שלוליות ענקיות. חברת "לב כבוע" מסרה על 350 קריאות של נהגים במצוקה באזור תל־אביב, פי חמישה מביום רגיל, על 125 קריאות באזור חיפה ועל 120 קריאות בירושלים, פי שבעה־שמונה מביום רגיל.

שתי תקלות חמורות אירעו ברשת הטלפונים. איזור בית־הכרם בירושלים נותק אתמול בצהריים בשל חדירת מים לכבל תת־קרקעי. דובר "בזק" אמר אמש לסופר "דבר", כי עד הבוקר אמור תיקון הכבל להסתיים.

אמש נותקה קרית ארבע בשל תקלה במירכזת. גם תיקונה של מירכזת זו נמשך כל הלילה ובשעת מסירת הידיעה עדיין לא היה ידוע מתי יחודש הקשר.

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של
אבינו, סבנו וחברנו היקר

אביגדור גרבר

ההלוויה תתקיים היום, יום שלישי י"ט טבת תשמ"ט 27.12.88
בשעה 15.30 בקבוצת משמר השרון.

משפחת גרבר
ובית משמר השרון

שבוע אבטחה

בצה"ל נערך עתה "שבוע אבטחה" שבמהלכו נבדקים כל סידורי האבטחה במחנות צה"ל. הרמטכ"ל, סגנו וקצינים בכירים עורכים ביקורות פתע ועומדים על סדרי האבטחה בבסיסים. בתמונה: סגן הרמטכ"ל, אלוף אהוד ברק (מימין) ערך אור לאתמול ביקורת פתע באחד הבסיסים בפיקוד המרכז

(צילום: יאיר זומב־דובר צה"ל)

נפצעו 2 יהודים ו־8 ערבים בקבוק הוטל בשערי תקווה

מאת כתבי "דבר" [illegible] הכתבים

שלושה בחורים נפצעו אתמול בהתנגשויות עם חיילי צה"ל, בכפר ג'יבאל ליד בית־לחם, בעקבות פעולה יזומה של צה"ל בכפר. מקורות מקומיים טוענים על כך כי צה"ל פשט אתמול על בתים נוספים באיזור בית־לחם אולם בדרך כלל לא התפתחו תקריות אלימות.

מרגיעת עזה נמסר אתמול על פציעתם של המישה צעירים בעת פיזור הפגנה בנוסייראת, אל־שאבי ואל־בריג'.

אתמול בבוקר הותקף אוטובוס שנסע מקרית ארבע לירושלים באבנים ואחת מנוסעותיו נפגעה קל. נוסעי האוטובוס לכדו שניים מזורקי האבנים ומסרו אותם לידי כוחות הבטחון באיזור. בערב נפגע ילד ישראלי בן 12 מאבן, שהושלכה לעבר מכונית שנסע בה בכביש ירושלים אל עזריה. מבית החולים של התאחדות הנשים בשכם נמסר אמש, כי בשעות הערב הובא ילד בן 12 פצוע ממחנה הפליטים בלאטה, נסיבות פציעתו אינן ברורות.

בקבוק־תבערה הושלך אמש על בית בשערי־תקווה, ליד כביש חוצה שומרון. הבקבוק פגע בבית משפחת סגל וגרם נזק קל. כוחות צה"ל פתחו בסריקות.

בכפר קוריכה ליד מולכים עצר צה"ל עצי זית ששימשו כמסתור למיידי אבנים. לפני חודשים אחדים הושלך מכם בקבוק תבערה שפגע ברכב מקומי. בפיגוע זה נהרגו אם ובנה מתושבי האיזור.

במכתב גלוי לאזרחי ארה"ב, שפרסמו חברי הועדות המקומיות באיזור שכם, הובע צער על הפלת מטוס 'פאן־אם' והשתתפות באבל המשפחות.

ערביי ישראל חידשו בימים האחרונים את מסע התרומה למען תושבי השטחים.

שמיר ינסה להחיות

(המשך מעמוד 1)

מובארק בקידום תהליך השלום באיזור. בלשכת ראש הממשלה אמרו אתמול שעד סוף השבוע יתברר אם אכן יצא ביקור זה לפועל. "אין עשן בלי אש, אבל עדיין לא ברור עד כמה ביקור זה הוא אופראטיבי", אמר אחד ממקורבי שמיר.

אם יגיע מובארק לירושלים, הוא יהיה המנהיג הערבי הראשון שיעשה זאת, מאז ביקורו ההיסטורי של סאדאת. בכל שמונה שנות שלטונו מאז הרצחו של סאדאת, לא ביקר מובארק בישראל.

דליה שרון, סופרת 'דבר' בבריטניה, מוסיפה: לונדון (מיוחד ל'דבר'). – ראש עיריית בית־לחם, אליאס פרייג', אמר כי הוא מצפה ששנת 1989 תהיה שנת משא־ומתן בין ישראל והפלשתינים.

פרייג' אמר ל'טיימס', כי אחת הדרכים להשיג זאת היא שביתת נשק בחסות או"ם, שבמסגרתה ישוחררו עצורים פלשתינים וישראל תוציא חלק מכוחותיה מהשטחים.

כתב ה'טיימס' אומר כי רוב הפלשתינים בגדה [illegible] מדינה פלשתינית בצד ישראל.

בנגב מאיימים ב'מרד מסים' בתביעה לא לפגוע בתוס"י

מאת אמיר רוזנבליט, סופר "דבר"

מפגש ועדי עובדים, שנערך אתמול בבית מועצת פועלי אופקים, נסב על מצב התעסוקה הקשה בעיירה ובאזור והתוצאות הצפויות מכוונת האוצר לפגוע בתוספת היוקר.

מזכיר מועצת פועלי אופקים, סעדיה אילוז, אמר: "משרדי הממשלה אטומים ועוורים למתרחש כיום בנגב. נראה שהשביתות וההפגנות אינן עוזרות. יש לנקוט מאבק חליפי, כגון: הפסקת תשלומי מסים לרשויות ולממשלה, עד שיימצא פתרון למצב השורר כיום. רק כאשר ייתבעו אלפים על פגיעה בחוק והכנסות האוצר ייפגעו, אולי תתעורר הממשלה מתרדמתה העמוקה ורבת השנים, בכל האמור לפיתוח הנגב", אמר אילוז.

ועדי העובדים קראו לשר האוצר לא לפגוע בשכר ובתוספת היוקר. יו"ר ועד עובדי מפעל הטקסטיל 'אומן', רפי פיקוס, אמר אתמול: "העובדים תרמו בעבר לכל תכנית כלכלית. הגיע הזמן שהאוצר יורד מציבור השכירים, העייף מלשאת בנטל הכבד, בעת שיש מגזרים אחרים שמהם ניתן לקצץ ולשנות סדרי עדיפויות".

בתום המפגש שיגר מזכיר מועצת פועלי אופקים מברק לשר האוצר, שמעון פרס, לאמור: "אני פונה אליך בבקשה להימנע מפגיעה בתוספת היוקר ובשכר העובדים. שכרו של ציבור העובדים נפגע בשנה האחרונה, במיוחד בענפי הייצור, וחלקם בקושי מגיעים לשכר המינימום. העובדים מצפים לכל תוספת יוקר בכליון עיניים. אני קורא לך בשעה זו לחזק את ציבור העובדים, במיוחד בעלי ההכנסות הנמוכות".

הצוות בראשות יהודית קרפ ממליץ:

להגביר תיאום צה"ל־משטרה בחקירת התלונות של ערבים

מאת טובה צימוקי, כתבת "דבר" בירושלים

צוות משטרתי, בפיקוחה של המשנה ליועץ המשפטי לממשלה יהודית קרפ, הבוחן בחודשים האחרונים את נושא הטיפול בתלונות תושבים ערבים נגד אזרחים ישראלים ביהודה ובשומרון ממליץ כי חקירות משטרתיות ילוו על־ידי אנשי הפרקליטות האחראית ובמיוחד במקרי מוות, וכן שאיש קשר במרחב הצבאי יופקד על התיאום ועל שיתוף הפעולה של הצבא והמשטרה.

הבעיה העיקרית שאותרה בידי הצוות, שהחל עבודתו לפני חצי שנה, היא בעיית התיאום של הצבא עם המשטרה. כיום קיימים עיכובים בהגעת ידיעות מהצבא למשטרה.

הצוות מצא, כי המשטרה והצבא מקיימים חקירות מקבילות במקרים רבים, וכי החקירה מתנהלת לעתים קרובות זמן רב לאחר האירוע. המחסור בכוח־אדם גורם לאי הזמנת עדים ובכך הכל החקירות מתמשכות ופעמים רבות נאלצת הפרקליטות לבקש השלמות זמן רב אחרי שהתרחש האירוע.

כך היה במקרה של עבדול־באסט ג'זמעה, שנהרג בקדום בפברואר. יוסף פרבר ושמעון קו מקדומים נעצרו בסמיכות ושוחררו בערבות. עד כה, עשרה חודשים לאחר האירוע לא הוגש נגדם כתב־אישום.

פנייה להשעות עסקן 'חירות' החשוד במעשים מגונים בבנותיו

מאת נתן רועי, סופר "דבר" בתל־אביב

מבקר עיריית תל־אביב שמואל רוזנצ'ק ביקש, להעביר מתפקידו את עובד העירייה, חבר מרכז 'חירות', שהואשם בביצוע מעשים מגונים בבנותיו.

זה, על־פי החוק, המחייב את המבקר לבקש מראש העירייה להעביר מתפקידו עובד המואשם בעבירות שיש עמן קלון.

דבר DAVAR
המאוחד עם "הבוקר"
העורכת: חנה זמר
משנה לעורך: דוד פדהצור
מזכיר המערכת: ד"ר יורם פרי
המו"ל: "דבר" בע"מ
נדפס ב"דפוס דבר בע"מ"
המערכת והמנהלה תל־אביב
רח' שינקין 45, ת.ד. 199
מיקוד 61001
טלפון 286141 (6 קוים)
מחלקת המודעות
טלפונים ישירים
286156, 281860, 298032
סניפים:
ת"א, בית "דבר" רח' שינקין 45
טלפון 286141, מיקוד 65233
ירושלים:
המערכת: רח' המלך ג'ורג' 16
בית מאזיה קומה ג'
טלפון 242203, מ. 94229
חיפה: רח' הנביאים 27
טלפונים 642111-2-3, מ. 33104

לחברתנו יהודית ועדי והמשפחה
אתכם באבלכם על מות
האם ז"ל
בית עין חרוד מאוחד

השתתפותנו הכנה באבלו הכבד של חברנו הנאמן
ראובן זיים
במות הבת ז"ל
ועד עובדי חברת החשמל לישראל
מרחב הדרום
החברים והעובדים